KURTULUŞ

sosyalist dergi

DÜN DÜNDÜR, BUGÜN BUGÜNDÜR!
PEKİ, DÜNLE BUGÜN ARASINDA
NE FARK VARDIR?

●

ADAYLARIMIZIN OLMADIĞI BÖLGELERDEKİ
TAVRIMIZ BOYKOT DEĞİLDİR.

●

SEÇIMLER VE KÜRDİSTAN GERÇEĞİ

●

T'K'P HANGİ HALKAYI YAKALIYOR?

●

SAVAŞ İSLAMLAŞTIRILIRKEN
T'K'P'NİN MÜSLÜMANLAŞMASI

●

SENDİKAL HAREKET FABRİKA KONSEYLERİ VE
KOMÜNİST ENTERNASYONAL

●

KOMİTERN YÜRÜTME KURULUNUN
FABRİKA HÜCRELERİ ÖRGÜTLENMESİ ÜZERİNE
ALDIĞI KARARLARDAN KISIMLAR

EKİM - 1979

34

KURTULUŞ

sosyalist dergi

AYLIK DERGİ
EKİM - 1979
YIL : 4 — CİLT.: 6 — SAYI : 34

*Sahibi: İsmail **AYÇİÇEK**/Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Mustafa **EKER**/Yönetim Adresi: İbrahim Müteferrika Sok. Fazilet Han, Kat: 4, No. 409 ULUS-ANKARA/Yazışma Adresi: Posta Kutusu: 308 Kızılay-ANKARA/Abone Bedeli: Yıllık 250 TL'dır. Yurt dışı abone bedeli iki katıdır./Her türlü ödeme için: İsmail Ayçiçek, Posta Çeki No: 100994*

İÇİNDEKİLER

BASKI : SEBAT MATBAASI

Dün Dündür, Bugün Bugündür! Peki, Dünle Bugün Arasında Ne Fark Vardır?

DÜNKÜ TAVIR
BUGÜN NEDEN YANLIŞ OLABİLİR?

Dün söylediklerimizi ve bu söylediklerimize bağlı olarak yaptıklarımızı bugün değiştirebiliriz. Dün söylediklerimiz ve yaptıklarımız o günün şartlarına uygundur, oysa bugün yeni şartlar oluşmuştur bu nedenle de dün söylediklerimiz ve yaptıklarımız artık geçerli değildir. Somut durum tahlilleri yapmak ve teoriyi bu somut durum tahlillerine göre hayata geçirmeye çalışmanın bir sonucudur bu tutum.

Aynı şekilde dün söylediklerimizin ve yaptıklarımızın yanlış olduğunu da söyleyebiliriz. Aradan geçen süre içinde geçmişin yeniden somut tahlilini yapar ve somut tahlile göre dün söylediklerimizin ve yaptıklarımızın yanlış olduğunu açıklarız. Marksist - Leninistler bu tutuma özeleştiri demektedirler. Ve, özeleştiri Marksist-Leninist bir hareket için en sağlıklı tutumdur. Ancak özeleştiri kurumu laçkalaştırılmadan işletilmelidir. Bunun tek yolu ise yapılan hatanın nedenlerinin tesbit edilmesi ve bizi bu yanlışa sürükleyen nedenlerin maddi temellerinin ortaya çıkarılmasıdır. Özeleştiri ancak böyle yapıldığı takdirde bir anlam ifade eder ve gelecek çalışmalara yol gösterici olabilir. Aksi takdirde özeleştiri kurumu yapılan hatanın arkasından bir «özür dilemeye» dönüşür, ve özür dileme fakat aynı hatayı gene tekrarlama ise, devrimci bir tutum değildir.

Amacımız bu yazıda eleştiri ve özeleştiri üzerinde durmak değil. Amacımız dün söylediklerini bugün bir çırpıda unutuverenlerin yüzünü açığa çıkarmak...

Çok değil, 1977 yılının Haziran ayında yapılan seçimlere katılan bir siyasi hareketin o gün söyledikleri ile bugün söylediklerine kısaca bir bakmak bu siyasi hareketin nereden nereye geldiğini görmemize yardımcı olacaktır. Bahsettiğimiz hareket *Halkın Kurtuluşu'* dur... ...

HALKIN KURTULUŞU 77'DE NE DİYORDU?

Tarih *11 Nisan 1979. Halkın Kurtuluşu sayı : 52. Halkın Kurtuluşu*'nun ve *Halkın Birliği*'nin bütün devrimcilere ve yurtseverlere ortak çağırısı : «*Demokrasi ve Bağımsızlık Bayrağını Seçimler Döneminde Daha da Yükseltelim*». Bu yazı daha sonraları *Halkın Kurtuluşu*'nun çeşitli sayılarında ve çeşitli bölgelerden gelen seçim çalışmalarını değerlendirme yazılarında «*Seçim Platformu*» olarak adlandırılıyor.

Hatırlanacağı gibi o günlerde 1. MC Hükümeti vardır. 5 - 6 ay önce DGM direnişi gerçekleşmişti. Metalurji işçileri MESS grevine hazırlanmaktaydılar. Ekonomik kriz artmaktaydı. MC'nin kuruluşu sırasında «mebbus pazarı» görüşmelerinin aktif adamı Sabancı dahi artık mevcut hükümetle işlerin daha fazla götürülemeyeceği inancı içerisinde erken seçime gidilmesi gerektiğini vurgulamaktaydı. Tekelciler MC Hükümeti içinde özellikle MSP'den gelen çeşitli engellemelerle karşılaşmaktaydılar. Ama onların asıl talebi siyasi istikrar idi. Artık CHP eskisi gibi onlar için ürkütücü bir parti değildi. Programının gerçek muhtevası egemen sınıflarca daha iyi kavranmıştı. Ve CHP yönetimindeki son değişiklikler ona karşı duyulan güveni daha da arttırmıştı. Ama gene de egemen sınıflar bütünüyle ele alındığında CHP'ye karşı bazı kuşkular duymaktaydılar. Nitekim 1978 başında CHP artı CGP, DP, Bağımsızlar Hükümeti kurulurken «CHP'nin biraz daha törpülenmesi gerekir» diyerek bu Hükümeti destekliyorlardı.

Egemen sınıflara göre erken seçimler siyasi istikrar getirebilirdi. Yığınların giderek gelişen umudu CHP, toplumsal muhalefeti kendi reformist potasında eritebilirdi ve bu konuda yeterince garanti alınmıştı. Alınan garantilerin boşuna olmadığı 20 aylık CHP Hükümeti döneminde açık - seçik görüldü...

İşte bu ortam içinde yayınlanan *Halkın Kurtuluşu, Halkın Birliği* ortak çağrısı «Önümüzdeki günler, yığın eylemlerinin daha da yoğunlaşacağı günler olacaktır» tesbitini yapıyor. Sonra da parlamentonun bir hayal olduğunu, seçimlerin halk yığınları için bir aldatmaca olduğunu vurgulayarak «parlamentarizm çağımızda tarihi bakımdan zamanını doldurmuş olmasına rağmen, bugün ülkemizde, siyasi bakımdan zamanını doldurmadığı için, devrimci proletarya genel olarak parlamenter mücadeleyi ve seçimlere katılmayı reddetmemelidir» demektedir. Çünkü *Halkın Kurtuluşu* ve *Halkın Birliği*'ne göre «Sınıf mücadelesinin eriştiği boyutlar ve kitlelerin örgütlenme düzeyinin yetersizliği, boykot taktiğini geçersiz kılmaktadır. «Gene, *Halkın Kurtuluşu* ve *Halkın Birliği*'nin ortak açıklamasına göre ... devrimci proletarya genel olarak parlamenter mücadeleyi ve seçimlere katılmayı reddetmemelidir (...) tersine, yığınları siyasi bakımdan eğitmenin, siyasi gerçekleri açıklamanın ve yığınları devrim doğrultusunda seferber etmenin bir aracı olması bakımından, parlamentoya ve seçimlere katılmalıdır.» (agy)

Bu ortak açıklamadan 15 gün sonra ise Halkın Kurtuluşu Çorum, Tunceli ve Kahramanmaraş'da seçimlere katılan «proleter devrimci bağımsız adayları» nı açıklamakta.

HALKIN KURTULUŞU BUGÜN NE DİYOR?

Evet, dünün şartları ve *Halkın Kurtuluşu*'nun söyledikleri bunlar. Aldığı tavır ise seçimlere katılmak. Bugün ise ülkede hangi şartlar var dünden farklı ve bugün *Halkın Kurtuluşu* hangi tutum içinde?

Hangi tutum içinde olduğu biliniyor: Boykot. Nedenlerini ise dört maddede toplamak mümkün:

1 — Seçme, seçilme özgürlüğü yoktur. Proletaryanın partisinin örgütlenmesi yasaktır. Grev hakkı çiğnenmektedir. Faşist terör işçi ve emekçileri siyasi hayatın dışına itmektedir. Fabrikalar, okullar askeri kışlalara döndü. Böyle bir ülkede «ne siyasi özgürlüklerin varlığından ne de burjuva demokratik bir parlamentodan söz edilebilir» *(Halkın Kurtuluşu, S. 169)* «Böyle bir parlamento sahtekarlığın da sahtekarlığıdır.» *(Halkın Kurtuluşu, S. 169)*

2 — Ülkede sıkıyönetim vardır.

3 — Kitleler CHP'den umutlarını büyük ölçüde kesmektedirler.

4 — Kitlelerin doğrudan mücadelesi yükselmektedir.

Bu gerekçeler sadece *Halkın Kurtuluşu*'nun gerekçeleri değil. Diğer boykotçu gruplar: *Devrimci Yol* ve *Devrimci Halkın Yolu*'da aynı gerekçelerle boykottan yanalar.

Bu boykot gerekçelerini tek tek ele alırsak ve 73'ün şartları ile karşılaştırırsak hangi sonuçları elde ederiz. Bu sorunun cevabı *Halkın Kurtuluşu*'nun ve diğer boykotçuların yüzünü açığa çıkaracaktır.

Dün, yani 1973 seçimlerinde seçme ve seçilme özgürlüğü varmıydı? Proletarya partisinin örgütlenmesi serbestmiydi? İşçiler güle oynaya grev mi yapıyorlardı? Faşist terör gene hunharca saldırmıyormuydu, kitleleri doğrudan siyasetin dışına itmeye çalışmıyormuydu? Ve, fabrikalar, okullar askeri kışlalar gibi değilmiydi? Bütün bu soruların cevabı şöyle olmalıdır: 1973'de grevler nasıl yasaklanıyorsa bugün de öyle yasaklanmaktadır. Okullar ve fabrikalar dün olduğu gibi bugün de askeri kışla gibidir. Seçme ve seçilme özgürlüğü dünkü kadar kısıtlıdır. Proletaryanın devrimci partisinin örgütlenme özgürlüğü de dün olduğu gibi bugün de yoktur.

Yok, yok, Türkiye 1973'de burjuva demokrasisine sahip değildi. Ve *Halkın Kurtuluşu*'da 1973'de seçimlere

Türkiye'de bir burjuva demokrasisi olduğu için katılmadı. Onlar da o günlerdeki yayınlarında Türkiye'de bir burjuva demokrasisi olmadığını, bir faşist diktatörlük olduğunu ısrarla söylemekteydiler. Yukarıdaki tüm sorulara proletarya ve emekçiler açısından olumsuz cevap vermekteydiler. Peki bugün aradan hangi olaylar geçti, neler oldu da dün doğru olan taktik bugün yanlış oldu. Dün seçimlere katılan bir hareket bugün katılmama, boykot etme noktasına geldi?

Bu sorunun cevabı da boykotun ikinci gerekçesinde yatmaktadır. Türkiye'de bir sıkıyönetim var. «Demokratiklik» palavrası altında Türkiye halklarının tüm temel hak ve özgürlüklerine azgınca saldıran bir sıkıyönetim var. En kısaca diyebiliriz ki sıkıyönetim oligarşiye karşı ses çıkaran ne varsa onun sesini kesmeye çalışmaktadır. Eğer seçimlere katılan partilerden birisi, veya bağımsız bir aday sesini oligarşiye karşı yükseltiyorsa, devrimci hareketin şiarlarını haykırıyorsa sıkıyönetim ona karşı azgınca saldırmaktadır. Ama, aynı şekilde o sıkıyönetim sadece seçimlere katılan devrimci harekete değil, seçimleri boykot edecek olan sol gruplara da saldırıcaktır. Eğer bu gruplar pasif bir boykot tutumundan yana değillerse, seçimlerde kendi sol programlarını halk yığınlarına ileteceklerse, seçimlerde boykot çağırılarının yanı sıra oligarşinin yüzünü açığa çıkaracàklarsa o takdirde bu gruplarda «demokratik» sıkıyönetimin zulmüne uğrayacaklardır şüphesiz.

İşte bu nokta da kavranması gereken oligarşik diktatörlüğün muhtevasıdır. Onunla birlikte kavranması gereken bir başka nokta ise oligarşinin reformist eğiliminin görevleridir.

Halkın Kurtuluşu Türkiye'de demokratik devrimin tamamlanmamasından kalkarak Türkiye'de burjuva demokratik bir kurum olarak parlamentodan bahsedilemeyeceğini söylüyor ve bu nedenlede boykot diyor. Bu, açıkça *Halkın Kurtuluşu*'nun bundan böyle tüm seçimleri boykot edeceğinin göstergesidir. Hiç umutlanmamak gerekir Türkiye'de burjuva demokrasisinin gerçekleşeceği konusunda. Bundan böyle gerçekleşecek

olan işçilerin - köylülerin devrimci demokrasisidir. Öyleyse o güne kadar boykota devam!..

BULGARİSTAN'DA HANGİ ŞARTLARDA SEÇİME GİRİLİYORDU?

Bu tesbitin karşısına sıkıyönetim bir gerekçe olarak çıkarılamaz. «Sıkıyönetimin baskı ve zulmünü protesto etmek için seçimleri boykot», demek gevezelik olacaktır. Mevcut bütün kısıtlamalara sıkıyönetim elbetteki yeni kısıtlamalar eklemiştir. Ama somut durum şudur ki, Devrimci Adaylar Bağımsız olarak seçimlere katılabilmektedirler. Belki üzerlerindeki baskı çok yoğun olacaktır ama gene de seçimlere katılabilmektedirler. Birde Bulgaristan Komünist Partisi'nin hangi şartlarda seçimlere katıldığına bakalım :

1934 Hükümet Darbesinden iki yıl sonra 1936 Mayıs'ında 25 bin tütün işçisi greve başladı. Grev «monarşist - faşist diktatörlüğe, onun sendikalarına ve onların «sınıfsal işbirliği» ve «sınıf barışı» teorilerine ağır darbeler indirdi.» Bu grevi 35 bin işçinin katıldığı diğer 100 grev izledi. «Grev sırasında tek cephe gerçekleştirildi. Komünistler, sosyal demokratlar, çiftçiler ve örgüt dışındaki işçiler, hakları ve çıkarları uğrunda beraber savaş yürütüyorlardı.» Tek cephenin karşısında ise başını Demokratik Partinin çektiği «5'ler grubu» oluştu. BKP ve İP «5'ler» grubunu destekliyordu. Bu şartlar altında 1936'da Hükümet Ekim ayında meclis seçimlerini yapacağını ilan etti. İP gelişip, güçleniyordu. Ancak Hükümet gelişen anti - faşist halk hareketinden korkarak seçimleri iptal etti. 1937'de Belediye Seçimleri yapıldı. Belediye seçimlerinden önce BKP ile «Beşler» arasında seçimlere beraber katılmak üzere anlaşma yapıldı. Hükümet 1937 Ocak ayında seçim yasasında önemli değişiklikler yaptı. «Rejime muhalif olan kimselerin belediye danışmanı adayı olarak gösterilmesi, hükümete karşı ajitasyon yapılması yasaklanıyordu. Hükümet, BKP ve başka demokratik partilerin seçim öncesi faaliyetini felce uğratmaya ve seçmenleri, isteklerini az

da olsa serbestçe söyleme olanağından yoksun etmeye çalışıyordu. (...) Gaddarca terör koşulları içinde geçen belediye seçimlerini hükümet kazandı. Fakat yaklaşık 40 bin seçmen (% 20) karşı oy verdi. Halk Cephesi, Ferdinand (şimdi Mihaylofgrad) kazasında eniyi sonuçları elde etti. Burada Hükümet bozguna uğratıldı.

«Seçim sonuçları kitlelerin arzusuna uygun değildi. Hükümet yalnız terör yoluyla kazanmadı, halk cephesinin yanlış taktiği de ona yardım etti.» *(BKP Tarihi, Shf: 176 - 190, Kızılırmak Yayınları.)*

1938 yılında ise Meclis seçimleri yapıldı. «Hükümet seçimleri kazanabilmek için muhalefet güçlerinin ve geniş halk kitlelerinin hak ve özgürlüklerini kıstı. Özel bir seçim yasası kabul edildi, bundan başka kısıtlamalarla beraber cezalar çoğaltılıyor, özellikle anti - faşist ajitasyona karşı çok büyük cezalar öngörülüyordu. Mebus adayları, Komünist Partisi veya yasa ile yasaklanan başka bir partiden olmadığını, bültenleri seçim bölgesine kendilerinin götüreceğini ve sözlü ajitasyonu kendilerinin yapacağını yazılı olarak bildirmek zorundaydı. Bu da yetmezmiş gibi, seçimler bölge bölge yapılıyor ve bu hükümete polis güçlerini bir bölgeden öbürüne aktarma olanağı sağlıyordu. (...) Seçim ağır terör altında geçti. Komünistler ve anti - faşistler kitle halinde tutuklandı, sürgün edildi. BKP ve başka partilerden binlerce militan polis karakollarından geçti, dövüldü işkence edildi.

«Teröre rağmen halk cephesi büyük bir zafer kazandı.» *(age, 190 - 191)*

İşte BKP'nin seçimlere katıldığında var olan şartlar ve işte bizim önümüzdeki şartlar. İkisinin ufak bir karşılaştırması bile sıkıyönetimin neden bir boykot gerekçesi olamayacağını açıkça göstermektedir. BKP' nin seçim şartlarını gördükten sonra Türkiye için mevcut terör düzeyini boykot nedeni olarak göstermek biraz hafiflik olmakta.

Kaldı ki terörün olması, şiddetli bir terörün olması, ya da proletaryanın devrimci partisinin yasak olması vb. seçimlerin boykotunu gerektirir mi? Eğer öyle

olsaydı uluslararası proletarya hareketinin bugüne kadar katıldığı sayısız seçim, hep yanlış bir taktikti. Devrimci hareket seçimlere katılıp katılmamanın kıstası olarak terörün şiddetini alamaz. Oligarşik diktatörlük azaltıp çoğaltarak işçi ve emekçilere karşı, devrimci hareke karşı daima baskı yapmaktadır. Daima oligarşinin terörü vardır. Sadece bu terörün ölçüsüdür değişen. Ve, devrimci hareket her dönemde oligarşinin baskı ve terörüne karşı mücadele etmek zorundadır. Ama sorun bu değil. Sorun devrimci hareketin legal ve illegal çalışmayı birleştirmesindedir. Devrimci hareket her dönemde, her şart altında legal olanakları sonuna kadar kullanmak zorundadır ve seçimlere katılmak devrimci harekete bu olanağı vermektedir. Hamama giren terler!..

RSDİP - Bolşeviklerin 1906, 1907 ve 1912'de girdikleri seçimlerde ki şartlarda hiçde Bulgaristan'da ki şartlardan farklı değildir. Seçme ve seçilme özgürlüğünün kısıtlılığının ölçülleri ise şöyleydi : 1 toprak ağasının oyu 3 şehir burjuvasına, 15 köylünün ve 45 işçinin oyuna eşit. Bir şehir burjuvasının oyu ise 5 köylü, 15 işçi oyuna eşit. Ve, 1905'den 8 yıl sonra, üç Devlet Dumasının dağıtılmasından sonra, Kara Yüzler terörünün en amansız günlerinde RSDİP - Bolşevikler gene seçimlere katılmaktadırlar.

73'DEN 77'YE DEĞİŞEN NEDİR?

Bütün bu örnekler esas olarak *Halkın Kurtuluşu'* nun boykot gerekçelerinin ilk ikisine ilişkin : Türkiye parlamentosunun «sahtekarlığında sahtekarlığı olması» ve sıkıyönetim.

Halkın Kurtuluşu için 1977'den 1979'a değişen şey: parlamentonun sahtekarlıktan, sahtekarlığın da sahtekarlığına yükselmesidir. İki ayrı dönemdeki tahlillerin arasındaki fark bu. Bilmiyoruz, bu «farklılaşma» aradaki iki yılda mı gerçekleşti, yoksa *Halkın Kurtuluşu* dün, 1977'de göremediğini 1979'da fark mı etti.

Devrimci Yol'da aynen *Halkın Kurtuluşu*'nun mantığında ilerliyor. Seçimler için öne sürdüğü en önemli gerekçe sol görünümlü CHP tarafından ilan edilen ve yürütülen «demokratik sıkıyönetim» şartlarında seçimlere katılmamak. Ama o da burada durmuyor ve bu tesbitten kalkarak bütün seçimlerin boykotuna kadar varıyor.

Devrimci Yol'a göre «Sözde sol ve halktan yana (!) bir iktidar eliyle yürütülen sıkıyönetim baskı ve yasakları altında yapılacak olan «demokratik seçim» sahtekarlığına karşı yürütülecek bir boykot kampanyası, faşist baskı politikalarına karşı geniş kitlelerin güçlü ve yaygın bir *protesto haraketi* olarak ortaya konulabilecektir.» *(Devrimci Yol, S. 30, Shf: 3)*

Konulabilecektir ama nasıl? İşte bu sorunun cevabı yok. Ama bu tesbitin hemen ardından *uzun, uzun* neden bir «protesto hareketi»ne gerek olduğu anlatılıyor. Bütün anlatılan ise devrimcilerin yakından bildiği gelişmeler. Mebbus pazarları, Türkiyenin emperyalizme dahada bağımlı hale getirilmesi, artan baskı ve *zulüm...* Bütün bunlar «sol», «halktan yana» kılıfı altında CHP tarafından yapılıyor! Öyleyse kitlelere bunu anlatmak gerekir. Nasıl? «Bunun en doğru *yolu* ise bütün bu haksızlıklara, bu sömürü, zulüm ve baskıya ve bunların üstünde yükseldiği SEÇİM ALDATMACALARINA HAYIR demekten geçiyor.» *(Devrimci Yol, S. 30)*

«*Seçimlere katılmak* suretiyle tesbit edilmiş olan '*sıkıyönetime ve onun baskı politikalarına karşı mücadele*' görevlerinin yerine getirilmesi söz konusu olabilirmi? Bu soruya olumlu karşılık vermek mümkün değildir. Tam tersine bu koşullar altında seçimlere katılmak 'demokratik sıkıyönetim' aldatmacalarına iştirak etmek anlamına gelecektir.» *(Devrimci Yol, S. 30)*

İşte *Devrimci Yol* sıkıyönetim şartlarında 1979 seçimlerini boykot mantığından kalkarak bütün seçimleri boykota burada ulaşmaktadır. Anlatılanlar, gerekçe olarak gösterilenler sadece sıkıyönetimin Türkiye'ye yeni getirdiği olgular değildir, oligarşik diktatörlüğün

her daim halk yığınları üzerinde uyguladığı çeşitli baskılardır. Bu bir. İkincisi, Eğer sıkıyönetim şartlarında seçimlere katılmak «demokratik sıkıyönetim»i onaylamak ise, sıkıyönetimin olmadığı şartlarda yapılacak seçimlerde açık ya da gizli faşizmi onaylamak anlamına gelmez mi? Bu şekilde soruna eğildiğimizde 1977 Haziran ayında yapılan seçimlere katılan *Halkın Kurtuluşu* faşist diktatörlüğü mü onayladı? 1977 mahalli seçimlerine katılan *Devrimci Yol* gizli veya açık faşist diktatörlüğümü onayladı. Elbette ki hayır!

Bir kere bahane aranmaya başlandı mı varılacak sonuç budur.

73'DE DEVRİMCİ YOL'UN TAVRI?

Devrimci Yol'da *Halkın Kurtuluşu* gibi boykotun bir başka nedeni olarak CHP reformizminin açığa çıkan yüzünü gösteriyor.

Devrimci Yol'un 30. sayısında «*Bu Seçimler Halka ve Hakim Sınıflara Ne Sağlıyor?*» başlıklı yazısında Ecevit'in ve CHP'nin 73 ve 77 seçimlerinde halka verdikleri vaadler sıralanıyor ve bütün bunların tam tersine olduğu anlatılıyor. Kısacası, «özellikle geçen seçimlerden bu yana yaşanan olaylar, CHP'nin yüzünü açığa çıkartmış ve umut olamayacağı gerçeğinin halk tarafından kavranmasında büyük rol oynamıştır» deniyor.

Bu noktada ilk olarak *Devrimci Yol*'a sormak gerekir: Aklın neredeydi diye. 1973 ve 1977 seçimlerinde CHP'nin verdiği tüm vaadlerin yalan olduğunu bilmiyormuydun? diye sormak gerekir. Çünkü, o *Devrimci Yol*'ki 1977 Haziran seçimlerinden önce şunları söylüyordu :

«CHP'nin desteklenmesi ve onun burjuva muhtevasının açıklanması şeklindeki bir politika, *genel olarak CHP'ye oy verilmemesi çağırısı yapılması şeklinde anlaşılmamalıdır.* Devrimciler CHP'ye oy verdirtmemek için özel bir gayret sarfetmeyecek, esas olarak, AP, MHP gibi faşizmin temel dayanağı olan partilerin tec-

rit etmeye çalışacak, bu arada CHP'ye oy veren kitlelere CHP konusundaki görüşlerimizi açıklayacağız.» (*Devrimci Yol, S. 1, Shf:* 2)

Eh, 1977 Haziranında bunları söyleyen bir hareketin aradan geçen 20 aylık CHP hükümeti döneminde CHP'nin tüm söylediklerinin boş birer vaad olduğunu yeni görmesi ve artık ona karşı da tavır alması doğaldır. Sen, 77 Haziran seçimlerinde sorunu sadece AP ve MHP'ye karşı mücadeleye indirge sonra da bugün «faşist teröre karşı mücadele ve reformizmi teşhir kampanyası» açan proletarya sosyalistlerini «MHP ve yandaşı örgütler kapatılsın» sloganını attıkları için anti - faşist mücadeleyi MHP kapatılsın düzeyine indirgeyen «hazretler» olmakla suçla. Pes doğrusu.

Bugün, «CHP'nin kitleleri aldatma çabalarına izin verilmeyecek, MHP ve ÜGD gibi faşist cinayet çetelerine karşı mücadele, CHP eliyle yürütülen sıkıyönetimin baskı ve politikalarına karşı direniş mücadelesiyle birleştirilerek yürütülecektir» derken, önce 1977 seçimlerindeki tutumun hesabı verilmelidir. Ama önemli değil. *Devrimci Yol* sonunda kavramış. CHP reformizminin gerçek yüzünü görebilmiş.

İkinci olarak *Devrimci Yol,* aynen bütün diğer boykotçular gibi kendi gördüğü gerçeği bütün halk yığınlarının da gördüğünü sanıyor. Gerçekten de CHP reformizmi Hükümet olduğu süre içinde büyük ölçüde teşhir olmuştur. Gerçek yüzü en azından bütün sol gruplar için son derece açık bir hale gelmiştir. Ama aynı şeyi geniş halk yığınları için söylemek mümkün mü? Seçimlerin sonucu bunu gösterecektir. CHP'nin alacağı oyların miktarı geniş halk yığınlarının CHP'nin yüzünü ne ölçüde gördüğünü gösterecektir. Bekleyeceğiz ve göreceğiz.

Geçen sayımızda, «*Seçimler ve Devrimci Tavrımız*» başlıklı yazımızda da israrla anlatmaya çalıştığımız gibi devrimci hareketin taktikleri somut gerçeklere dayanmalıdır. Kendimize bir fil dişi kule yaratır, olaylara oradan, pembe gözlüklerle bakarsak, doğru tesbitler yapmamız, dolayısıyla da doğru taktikler saptamamız mümkün değildir. Boykotçuların hatası buradan kaynaklanmaktadır.

Tekrar *Halkın Kurtuluşu*'nun 1977'de yazdıklarına dönersek, bugün kendi yazdıklarına ve *Devrimci Yol*'a ve *Devrimci Halkın Yolu*'na şöyle cevap vermektedir :

«Bugün yığınların karşısına faşist yol ve reformist yol farklı iki alternatifler olarak çıkarılmakta ve devrimci proletaryanın bunlardan birini seçmesi istenmektedir. Proleter devrimciler, aynı amaca hizmet eden bu iki yoldan birini tercih etmek durumunda bırakılmaktadır. Devrimci proletarya açısından böyle bir zorunluluk yoktur ve bugün her iki alternatif de bir kenara itilmelidir. Bunun yerine proletaryanın devrimci alternatifi, yığınların parlamento dışı siyasi mücadelesi geçirilmelidir.» *(Halkın Kurtuluşu, 30 Mayıs 1977, S. 58)*

Evet, doğru bir tesbit ve bugünkü tutuma, yani boykot tavrına, kaynaklık edebilecek bir tesbit. Ama gelin görün ki aynı sayıda şunlar da söylenmektedir :

«Parlamento ve seçimler hakim sınıfların elindeki en aldatıcı silahlardır. Bu silahları iflas ettirmek kitleleri reformcu, barışçı hayallerden kurtarmak için seçimlere katılıyoruz.» *(agy)*

Aynı *Halkın Kurtuluşu* bugün, «aldatıcı silahı», «sahtekarlığın, sahtekarlığı»na çeviriyor ve baskı ve zulme sıkıyönetimide ekliyor ve boykot diyor. Şimdi hangisini doğru tesbit olarak ele almak gerekiyor? 1977'de ki tavrı mı, yoksa bugünkü boykot tavrını mı? Her ne kadar *Halkın Kurtuluşu* için dün söylediğini bugün inkar etmek yarın da bugünkünü inkar etmek «doğal» bir tutum ise de *Halkın Kurtuluşu* taraftarları bu durumu oturup düşünmek zorundadırlar.

DÜN OLDUĞU GİBİ BUGÜNDE HALK YIGINLARINI İKTİDARA YÜRÜTECEK DEVRİMCİ BİR ALTERNATİF YOKTUR?

Halkın Kurtuluşu'nun 1977'de söyledikleri arasında bugünkü boykot gerekçelerinin üçüncü maddesine de cevap var. *18 Nisan 1977 tarihli 53'üncü sayısında* yayın-

lanan *«CHP Bu Zulüm Düzenini Değiştiremez»* yazısında «Ama CHP'nin 1973 seçimlerinden sonraki 8 aylık iktidar dönemi olsun, daha sonra ki CHP'nin muhalefetteki tutumu olsun onun hiç birşeyi değiştirmeyeceğini, bu sömürü ve zulüm düzenini yıkamayacağını gösteriyor. (...) Son dört yıl boyunca Ecevit'in ve CHP yöneticilerinin izlediği siyaset bu düzenin temsilcileriyle yani emperyalistler ve faşistlerle uzlaşma siyaseti olmuştur. (...) Ecevit bir yandan halkın en temel taleplerini çözeceğini vaadederken öte yandan ülkenin ve halkımızın bütün düşmanlarına güven vermeyi ihmal etmemektedir» demektedir.

Bütün bunlar CHP'nin 73 seçimlerinden sonraki ilk 8 aylık Hükümetinin ve muhalefetteki tutumunun doğru tesbitleridir. Ve o gün yapılanlarla bugün ki icraat arasında büyük bir farklılık yoktur. CHP o günden bugüne çizgisini aynen devam ettirmektedir. Biraz daha gericileşerek... Ve, CHP'nin yüzü o gün ne kadar açıksa, bugün de o kadar açıktır. Ama devrimci hareket için. Yığınlar için ise bugün CHP'nin yüzü elbette ki düne oranla biraz daha açığa çıkmıştır. 20 aylık CHP Hükümetinin tüm yaptıkları geniş kitlelerce de yakından izlenmiştir. Ama bu izleme CHP'den kopuşa ve doğrudan siyasi mücadeleye atılmaya, böyle bir noktaya varmış mıdır? Dünle bugün arasındaki fark bu mudur? Hayır. Kitleler dün niye CHP'nin etrafında toplanmışlarsa, bugün de çok ufak bir kayıpla, ama aynı nedenle gene CHP'nin etrafında toplanacaklardır.

İşçi sınıfı ve diğer emekçi sınıflar dün karşılarında CHP dışında bir alternatif göremiyorlardı. Kendilerini siyasi iktidarı almaya doğru yönlendirecek güçlü bir devrimci hareketten yoksundular. Bugün de durum böyledir. Bugün de işçi sınıfını ve müttefiklerini siyasi iktidarı almaya doğru yönlendirecek olan proletaryanın devrimci partisi yoktur. Partinin yokluğu, sadece kendisini «parti» olarak adlandıran bir siyasi hareketin olmamasından dolayı değil, böyle bir siyasi gücün yokluğundandır. Ve dün ile bugün arasında bu anlamda hiç bir fark yoktur.

Bu konuda bakın *Halkın Kurtuluşu* ne diyor:

«Geniş halk kitlelerinin yükselen mücadelesinin, egemen sınıfların ekonomik ve siyasi iktidarını tehdit edecek bir düzeye erişememesinin yanı sıra, bugün (1977'de - Kurtuluş) proletarya ve geniş halk kitleleri gerek mücadele tecrübesi açısından, gerekse örgütlenme düzeyi açısından önemli siyasi zaaflar içerisindedir.

«Bu zaafların başında, şüphesiz ki, birinci olarak devrimci proletarya hareketinin bugünkü durumuyla henüz sınıfın ve kitlelerin küçük bir azınlığını kucaklıyor olması, ikinci olarak da proletaryanın ve bütün kitlelerin nabzını elinde tutacak proletaryanın siyasi öncüsünün, devrimci proletarya partisinin henüz oluşturulamamış olmasıdır.

«...kitleler arasında reformist - parlamentarist hayallerin yaygın olduğu, kitlelerin örgütsüz ve siyasi bakımdan öndersiz olduğu günümüz şartlarında, en geniş kitlelerle birleşme ve kitleler arasında fedakarca çalışma daha da önemli bir görev haline gelmiştir.» *(Halkın Kurtuluşu, 30 Mayıs 1977, S. 58, SEÇİM KAMPANYASINDA FEDAKARCA ÇALIŞALIM KİTLELERLE BİRLEŞELİM)*

Bütün bunları 1977'de *Halkın Kurtuluşu* söylüyor. Aynı günlerde *Kurtuluş* ise işçilere ve diğer emekçi sınıflara onlara adaylar çıkaramadığını, henüz böyle bir gücünün olmadığını açıklıyordu. Denebilir ki, 1977 şartlarında *Halkın Kurtuluşu* proletaryanın devrimci partisinin olmadığını söylemesine, devrimci proletarya hareketinin henüz sınıfın ve kitlelerin küçük bir azınlığını kucaklıyor olduğunu söylemesine rağmen, en geniş kitlelerle birleşme ve kitleler arasında fedakarca çalışmayı önemli bir görev» olarak kabul etmekte ve seçimlere girmektedir. Yani *Kurtuluş*'un 77'de ki tesbiti karşısında *Halkın Kurtuluşu* kitlelere hiç değilse üç bölgede aday gösterebilecek duruma ulaşmıştır. Yani daha «güçlüdür»!

Peki, bugün durum nedir? *Halkın Kurtuluşu*'nun *Kurtuluş*'a yönelttiği eleştirilere, boykot tavrının gerek-

çelerine ve elimizdeki bazı somut bilgilere bakarsak ortaya şöyle bir durum çıkmaktadır :

Düne oranla bugün, proletaryanın devrimci partisinin inşaası yolunda önemli bir ilerleme vardır : *İnşa Örgütü* kurulmuştur. Bunu biliyoruz. Ve eleştirilerden ve iddialardan çıkarıyoruz ki devrimci proletarya hareketi (yanlış anlamayın : *Halkın Kurtuluşu*'nu kast ediyoruz) artık sınıfın ve kitlelerin küçük bir azınlığını değil, büyük bir çoğunluğunu kucaklıyor. *İnşa Örgütü*'ne göre «seçim günü oy kullanmayı bir külfet olarak gören ve düzeni protesto edenlerin sayısı artıyor. Parlamentonun yozlaştırıcı etkisinden kurtulan ve doğrudan siyaset yapmaya ve düzene karşı mücadele etmeye girişenler, kitlelerin önemli bir bölümünü oluşturuyor.» *(Halkın Kurtuluşu, Sayı : 172, TDKP - İÖ'nün Çağrısı)*

Demek ki *Halkın Kurtuluşu* aradan geçen 2 yıllık dönemde büyük gelişmeler kaydetmiş. Sınıfın azınlığına ulaşmış halinden çıkıp sınıfın önemli bir kesimini kucaklamış. Ve bu kucaklaşma öyle bir düzeyde ki yığınlar artık doğrudan siyasi mücadele içindeymişler. Herhalde Türkiye baştan başa siyasi grevlerle, dev kitle eylemleri ile, siyasi eylemlerle dalgalanıyor. Belki de yığınlar Kışlık Saraya saldırıyor, Potemkin Zırhlısı (daha Türkçe olsun diye bizim eski Yavuz zırhlısı da olabilir) Karadeniz'e açılmış veya Türkiye'nin herhangi bir kırsal bölgesinde Mao'nun Halk Ordusu kurulmuş Uzun Yürüyüşe başlamış ve bu ortam içinde egemen sınıfların bu devrimci ayaklanma karşısında proletaryanın ve müttefiklerinin karşısına çıkardığı seçim daleveresine itibar etmemek gerekir.

İnsanın biraz ayakları yere bassa bütün bunların nasıl saçmalıklar olduğunu görmemesi mümkün değildir. İki yıl içinde azınlıktan çoğunluğa geçmek! Akıl alır gibi değil. Hele 1 Mayıs İstanbul eylemi için *Halkın Kurtuluşu*'nun söylediklerini hatırlayınca insan bu *Halkın Kurtuluşu*'nun bahsettiği «doğrudan siyaset yapmaya başlayan yığınlar» nerede diye sorası geliyor. Herhalde 1 Mayıs günü doğrudan siyaset yapan ve *Halkın Kurtuluşu*'nun kucaklaşmış olduğu o kitleler evlerinde tele-

vizyon başında haber beklemekteydiler. Belki de *TDKP-İÖ*'nün «ayaklanma çağırısını» bekliyorlardı. Ama biz hep biliyoruz ki 1 Mayıs günü İstanbul'da gösteri yapanlar proletarya sosyalistleriydi, TIP'li demokratlardı. *Halkın Kurtuluşu*'na göre : «TİP'in demogojik çıkışı dışında 1 Mayıs'ta İstanbul'da genellikle sessizlik vardı. Diğer sıkıyönetim bölgelerine göre çok daha sert tedbirlerin alındığı İstanbul'da ki bu durum işçi sınıfının örgütlü gücünün bugün bu karşı devrimci barikatları aşacak düzeyde olmamasının göstergesidir.» *(Halkın Kurtuluşu, 16 Mayıs 1979, S. 158)*

Hani «doğrudan siyaset yapar» kitleler?

«KİTLELERİ REFORMCU, BARIŞÇI HAYALLERDEN KURTARMAK İÇİN SEÇİMLERE KATILIYORUZ»?

Boykotçuların gerekçelerinin üçüncüsü kitlelerin CHP'den umutlarını keserek kopmalarıdır. Çünkü seçimlerde verilen türlü vaadlerin nasıl boş birer yalan olduğu CHP Hükümetinin yaptıklarıyla ortaya çıktı. Ne genişleyen özgürlükler var, ne emperyalizmle kopan bağlar. Aksine, ne söylendiyse tam tersi oldu: Sıkıyönetim, yeni baskı yasaları, kapatılan dernekler, yasaklanan grevler ve TÜSIAD'ın emirleriyle imzalanan IMF anlaşması.

Bütün bunların yanı sıra meclisde kurulan mebbus pazarı. Milletvekillerinin ağırlıklarınca altınla alınıp-satılması. vs.'de eklenince ortaya çıkan manzara CHP reformizminin de oligarşinin diğer partilerinden beş paralık farkının olmadığıdır.

İnşa Örgütü ve *Halkın Kurtuluşu* bütün bu gelişmeler karşısında halk yığınlarının parlamenter hayalden koptuklarını, artık «Oy kullanmayı kendi çıkarlarını hiç ilgilendirmeyen, bir külfet olarak gördüklerini» söylüyor. İnşa Örgütü ve Halkın Kurtuluşu'na göre işçi ve emekçi yığınlar artık «Parlamentonun yozlaştırıcı etkisinden kurtularak, doğrudan siyaset yapmaya başladılar.» Hemde *«önemli bir bölümü»* bu durumda.

Devrimci Yol'da daha aşağı kalır bir tesbit yapmıyor. Ona göre de kitleler CHP'den kopmakta. Çünkü artık herşey açık! Oligarşinin diğer partilerinden sonra CHP'nin yüzüde açığa çıktı!

Oysa oligarşi, bütün çirkin yüzü böylesine açığa çıkmışken, kitleler CHP'den umutlarını kesmeye başlamışken gene karşımıza seçim aldatmacasıyla çıkıyor. Bu oyuna düşmemek gerekir. Oligarşi seçimleri «gerici bir çözüm olarak görüyor.»

Bu iddialara *Halkın Kurtuluşu* iki yıl önce, 1977'de cevap veriyordu :

«Seçimlerle egemen sınıflar geçici de olsa siyasi istikrarı sağlamaya çalışmaktadırlar. Siyasi istikrar da ancak sınıf mücadelesinin keskinleşmesini yumuşatmakla sağlanabilir. Bu amaca erişmek için ilk önce yapılması gereken, kitlelerin ekonomik ve politik mücadelesini durdurmaktır. 1977 seçimleri de reformizmin kitleleri kontrol altına aldığı için geçici de olsa siyasi istikrarı sağlamada bir çare olabileceği için gündeme gelmektedir. Demekki (...) 1977 seçimleri ve reformistlerin hükümet kurma durumu geçici de olsa siyasi istikrarı sağlayabilir. Her zaman siyasi istikrarın sağlanması halkın faşist zulüm altında inlemesi demektir. (...) Bunun için bugünkü seçimler, gericilik için geçici de olsa bir çare, ezilen ve sömürülen halk kitleleri için bir tuzaktır.» *(Halkın Kurtuluşu, 30 Mayıs 1977, S. 58)* Ama bütün bunlara rağmen *Halkın Kurtuluşu;* «kitleleri reformcu, barışçı hayallerden kurtarmak için seçimlere katılıyoruz» diyordu.

Bugünkü seçimler hakim sınıflara neler getirmektedir? Kuşkusuz beklenen siyasi istikrardır. Bu sefer dün olduğu kadar kolay değildir egemen sınıflar için siyasi istikrarın elde edilmesi. Senato seçimleri hükümetin kuruluşunda etkili değildir, 5 milletvekilliğini ise kim kazanırsa kazansın, meclisteki durum bir iki farkla aynı olacaktır. Ve, öyle bir denge üzerinde ister bu hükümet devam etsin, isterse yeni bir hükümet kurulsun oligarşinin istediği siyasi istikrar yakın değil. Öyleyse seçimler neye yarayacak? Bu sorunun karşılığı, «77'de neye

yaradıysa gene ona yarayacak»tır. 77'de seçimlerden hangi sonuçlar çıkmış, parlamentoda hangi denge kurulmuşsa bu seçimlerden sonra da beş aşağı, beş yukarı benzer bir denge oluşacaktır. Önemli olan parlamentodaki bu denge değildir.

Eğer parlamentonun, seçimlerin, egemen sınıflar açısından anlamını kavramışsak, biliyoruzdur ki önemli olan parlamento değil, seçim kurumunun kendisidir. Parlamento süslü bir paravanadan ibarettir. Seçimler ise sömürülen yığınlara kendi temsilcilerini seçtikleri kanısını vererek oyuna onları da ortak etmeye, onların oylarını da süslü paravananın biraz da güzelleştirilmesi için kullanmaya yarar. 77'de de, olduğu gibi önümüzdeki 14 Ekim seçimlerinde de egemen sınıflar seçimlerden aynı görevi beklemektedir.

Bütün bunlar seçimlerin boykot edilmesini mi gerektirir? Eğer öyle olsaydı yapılması gereken tüm seçimlerin boykot edilmesi olurdu. Oysa ne Halkın Kurtuluşu nede Devrimci Yol 1977'de bu tavır içinde değildi, kaldı ki böyle bir tutumu, bu denli bir saçmalığı kimse savunamaz. *Halkın Kurtuluşu, Devrimci Yol* bile! Açık. açık savunmuyorlardı zaten. Ama, boykot gerekçelerinin vardığı nokta hep «tüm seçimlerin boykotu»na çıkıyor.

Devrimci Yol haksızlıkların, sömürünün, zulüm ve baskının üstünde yükseldiği yeri seçim aldatmacası olarak gösteriyor ve çarenin şu veya bu burjuva partisine oy vermek olmayıp, halk yığınlarına devrimci halk iktidarını göstermek olduğunu söylüyor. Doğru. Doğru ama birde devamına bakalım. «Bunun en doğru yolu (yani yığınlara halk iktidarını göstermenin yolu - *Kurtuluş*) (...) SEÇİM ALDATMACALARINA HAYIR demekten geçiyor.»

Görüldüğü gibi *Devrimci Yol* bu ifadesiyle sadece 14 Ekim seçimlerine değil tüm seçimlere «hayır» diyor! Söylemek istedikleri tersi ise, bu ifadeyi düzeltip, açıklamalıdırlar.

«SEÇİMLERİ BOYKOT, AMA PARLAMENTOYA EVET»!...

Halkın Kurtuluşu ise Türkiye'de ki parlamento hiç bir zaman burjuva demokratik bir kurum dahi olmamıştır, o, sahtekarlığında sahtekarlığıdır derken, ve geçen seçimlerde seçimlere adaylar göstererek katılıp bu seçimlerde katılmazken, geçen seçimlerden bu yana sadece sahtekarlığı, sahtekarlığında sahtekarlığına çevirirken söylediği şey tüm seçimlerin boykotudur.

Buna bağlı olarak *Halkın Kurtuluşu*'nun bir başka garip mantığı daha var. (Kusura bakılmasın, «garip» diyoruz ama başka bir deyim bulamadığımız için) *Kurtuluş*'un 32. sayısından bir alıntı yapıyorlar : «Kitle hareketliliğinin büyük bir süratle yükselmesi gerekmez mi? Grevlerin sayısında, köylü hareketlerinin sayısında çeşitli emekçi katmanların hareketliliğinde büyük bir yükselme gerekmez mi? Kitlelerde büyük bir politik uyanış gerekmez mi? Hani Türkiye'de bunlar? Politik grevler, köylü hareketleri mi var? Emekçi yığınlar politik nedenlerle büyük kitle gösterileri mi yapmaktadır?» *(Kurtuluş, S. 32. Shf: 6/230) Kurtuluş* bu satırları CHP'den kopan ve apolitikleşen kitlelerin durumunu açıklamak için yazmıştı. Eğer CHP'den kopan kitleler politikadan değil de sadece burjuva politikasından, kopmuş iseler, o takdirde bu kitlelerin doğrudan siyasi mücadele içinde olması gerektiğini anlatmak için yazmıştı.

Halkın Kurtuluşu ise bunu almış şöyle değerlendirmiş :

«Oysa bu söylenenler, herhangi bir seçimi boykot taktiği için değil burjuva parlamentosunu boykot için gereklidir. Çünkü bu dönemde gündemde artık sovyetlerin inşaası vardır, ve kitleler silahlı ayaklanma aşamasına gelmişlerdir. Seçimleri boykot bu dönemde parlamentoyu boykotla kaynaşır. Emekçi kitleler, özellikle de işçi sınıfı politik direnişlere ve grevlere gitmektedir. Kurtuluş bunun büyük boyutlara varmamış olmasının kendi reformist tezlerinin kanıtı olarak gösteriyor ve bunları

gözardı ediyor.» *(Halkın Kurtuluşu, 17 Eylül 1979, S. 175, Kurtuluş'un Reformist Seçim Taktiği - 2)*

Bu sözlerin ikinci kısmını, yâni emekçi kitlelerin, özellikle de işçi kitlelerinin politik mücadelesini, hani şu bizim göremediğimiz politik mücadeleyi şimdilik bir kenara bırakıyoruz. Şimdilik birinci kısma değinelim. «Garip mantık» diye adlandırdığımız da zaten bu kısım. İkinci kısmı sadece *Halkın Kurtuluşu*'nun Türkiye toplumunu nasıl bir gözlükle gördüğünün bir göstergesidir...

Bizim gerekçelerimiz parlamentonun boykotu için geçerliymiş ama herhangi bir seçimin boykotu için geçerli değilmiş. Doğrudur. Bizim gerekçelerimiz, 33. sayımızda biraz daha ayrıntılı olarak açıkladığımız gerekçelerimiz, «herhangi bir seçimin» boykotu için geçerli değildir. Örneğin bir sendika seçiminin, bir dernek yönetim kurulu seçiminin veya muhtarlık seçimlerinin boykotu için geçerli değildir. Bizim gerekçelerimiz parlamento için yapılan seçimlerin boykotu için geçerlidir. Nasıl bir mantıktır ki bu parlamento için yapılan seçimlerin parlamentodan ayırabilmektedir. Parlamento için yapılan seçimleri boykot edeceksin ama parlamentonun kendisini boykot etmeyeceksin. Olmaz böyle birşey. Eğer boykot ettiğin seçimler parlamento için yapılmaktaysa, boykot ettiğin şey parlamentodur. Çünkü söylediğin şey şudur kitlelere: «Bu parlamento bizim yararımıza değildir. Parlamento bizim sorunlarımızı çözemez. Bizim sorunlarımızı çözecek olan, bize sömürüye dayanmayan bir toplum sunacak olan işçilerin - köylülerin devrimci - demokratik iktidarıdır. Bu seçimlerde kimseye oy vermeyin. Parlamentoya kimseyi yollamayın.» İste bunları ve bunlara benzer şeyler söyleyeceksin, seçimleri boykot ederken.

Yok eğer parlamento için yapılan seçimleri boykot edip parlamentoyu boykot etmediğine kesinlikle inanıyorsa *Halkın Kurtuluşu*, o takdirde de şöyle bir batağın içindedir: Parlamentarizm. Hiç durmadan bize yönelttiği suçlamanın tastamam içine kendisi düşer. Çünkü o takdirde *Halkın Kurtuluşu*'nun boykotu sadece bu 14 Ekim

seçimleridir. Onun için bir aldatmaca olan, sahtekarlığında sahtekarlığı olan sadece ve sadece 14 Ekim seçimleridir. Yoksa parlamentonun kendisi değildir. Çünkü henüz kitleler parlamentodan umutlarını kesmemişlerdir. Böyle bir şeyi *Halkın Kurtuluşu*'nun savunacağını sanmıyoruz. Ama yukarıya aktardığımız ifadelerinde ısrarlıysalar o takdirde *Halkın Kurtuluşu*'na parlamentarist demek hakkımız vardır. Ya bu görüşlerini düzeltip, açıklama yapmalıdırlar (*Halkın Kurtuluşu* bugün söylediğini yarın düzeltmekte oldukça tecrübelidir de zaten) ya da bizim onları parlamentarist olarak adlandırmamıza izin versinler...

Yukarıdaki alıntının ikinci kısmına gelirsek. Burada söylenenler *Kurtuluş*'un 33'üncü sayısına bir cevap gibi. Onlar bu satırları yazdıkları günlerde henüz *Kurtuluş*' un 33. sayısı çıkmamış olmasına rağmen!

Geçen sayımızda *Devrimci Halkın Yolu*'nun: «Kitlelerin mücadelesinde, grevlerde, bir yükseliş, eskiye göre daha fazla kararlılık vardır. Mücadele etme isteği, mücadeleye katılma fikri daha geniş kesimlere yayılıyor» (*Devrimci Halkın Yolu, S. 79*) şeklindeki sözlerini ele alıyor ve grevlerde bir yükselme olduğunu, ama sadece % 2, 3 veya 5 oranında olduğunu söylüyor, «kararlılık» «istek» gibi sözlerin ise gevezelik olduğunu anlatıyorduk. Ama işte *Halkın Kurtuluşu* bize cevap veriyor. Emekçilerin, özellikle de işçilerin politik direnişlerinden, grevlerinden bahsediyor. Kusura bakmasınlar göz ardı etmiyoruz ama göremiyoruz. Belki de gözlerimiz kapalı. Göstersinler bize. Anlatsınlar. Örneklerle, sonuçta. Şurada şu politik grev oldu, şurada işçiler şu politik eylemi gerçekleştirdiler diye. Yok eğer gösteremiyorlarsa o takdirde gevezelik ünvanını da parlamentaristlik ünvanı ile birlikte lutfedip kabullensinler...

Halkın Kurtuluşu'nun bir başka ilginç (bütün bunlardan sonra artık «garip» değil) iddiası da şu: *Kurtuluş*'un; «seçimlere katılmayan kitlelere gelince, bunlar umutlarını parlamentodan, kesmiş olabilirler)» demesini ele alıyor ve bu iddiayı «biraz abartılmış» bu-

luyor. «Çünkü bugün, seçimlere oy vermeme eğilimi taşıyan kitlelerin çoğunluğu ne parlamentonun niteliğini kavramıştır, nede parlamentodan umut kesmiştir. Esas olarak, kapitalizmin krizinin yükünü omuzlarına bindiren faşist, gerici, reformist partilere kızmakta ve yoksulluğun nedenini yalnızca bu partilerde görmektedirler. Bunun için de bugün parlamento içinde yer alan bu partilere oy vermeme eğilimi taşımaktadırlar. Kitlelerin bu tutumu esas olarak burjuva parlamento ve devletine karşı tavır biçimini almamıştır.» *(Halkın Kurtuluşu, S. 175)*

Ne demeli bunlara? Önce şunu söylemeli : Dürüst olun. Çünkü *Kurtuluş, Halkın Kurtuluşu*'nun alıntı yaptığı *32. sayıda* sorunu abartarak CHP'den kopan kitlelerin parlamentodan umutlarını kesmiş olduğunu söylememektedir. Alıntının yapıldığı satırın içinde olduğu paragrafı burada bir kez daha tekrarlayalım. (Uzun ve gereksiz gibi görünen bir şey bu ama ne yapalım tahrifata karşı verilmesi gereken cevap somut olmalıdır. Yeni bir tahrifata meydan vermemelidir.)

«Burada, tam bu noktada akla gelecek bir başka sorun ise kitlelerin parlamentodan umutlarını kesip kesmedikleridir? Bu soruya verilecek cevap çok kısadır. Hayır. Henüz kitleler parlamentodan umutlarını kesmemişlerdir. Henüz burjuvazinin bu aldatmacasını açık, net bir şekilde anlayamamaktadırlar. Bu nedenle de seçimlere katılmakta, şu ya da bu şekilde oylarını kullanmaktadırlar. Seçimlere katılmayan, oy vermeyen kitlelere gelince, bunlar da umutlarını parlamentodan kesmiş olabilirler. Ama onların düştükleri nokta daha da kötüdür. Onlar sadece parlamentodan umutlarını kesmekle kalmıyor, aynı zamanda politikadan umutlarını kesiyorlar. Denebilir ki genel olarak politikadan değil, burjuva politikasından umutlarını kesmişlerdir. Böyle bir açıklama son derece tutarsızdır. Toplumda kolaylıkla gözlenebilir ki yükselen bir devrim hareketi yoktur. Burjuva politikasından umutlarını kesen, bu arada parlamentodan da umutlarını kesen yığınların ayaklanmanın sancısını taşımaları gerekmez mi? Kitle hareketliliğinin büyük bir süratle yükselmesi gerekmez mi? Grev-

lerin sayısında, köylü hareketlerinin sayısında, çeşitli emekçi katmanların hareketliliğinde büyük bir yükselme gerekmez mi? Kitlelerde büyük bir politik uyanış gerekmez mi? Hani Türkiye'de bunlar. Politik grevler, köylü hareketleri mi var? Emekçi yığınlar politik nedenlerle büyük kitle gösterileri mi yapmaktadır? Bu soruların cevabı henüz olumsuzdur.»

Görüldüğü gibi *Kurtuluş* burada CHP'den kopan kitlelerin parlamentodan da umutlarını kestiğini söylememektedir. Aksine, tam tersini söylemektedir. Hemde kitlelerin parlamentodan umutlarını kesip kesmedikleri sorusuna çok kısa bir cevap veriyor: «Hayır» diye. *Halkın Kurtuluşu*'nun alıntı yaptığı kısım ise bir varsayım. Boykotçuların iddiasını varsayarsak anlamında... Anlatılan, eğer kitleler parlamentodan umutlarını kesmişlerse o takdirde Türkiye'de yükselen bir doğrudan siyasi mücadele olmasının gerekliliği. Politik grevler vs. Eğer bunlar yoksa, ya da son derece cılız ise o takdirde CHP'den kopan kitlelerin durumu açıktır. Bunlar yılgınlar sürüsüdür. Bu yığınların «boykotu» *pasif bir boykottur.* Aynen Stalin'in 1912 Petersburg'ta Seçimler makalesinde 1907 pasif boykotunu tariflediği gibi: «İşte bu nedenle isçiler, *o zaman* (1907 seçimlerinde) düşük bir seçime katılma oranı gösteriyordu. Ve hatta yer yer seçimleri boykot ediyorlardı., tabii ki *pasif* boykot. Bununla pasif boykotun, kesin bir yorgunluk ve pörsümüşlük belirtisi olduğunu gözler önüne seriyorlardı.» *(Josef W. Stalin, Bütün Eserler, Cilt: 2, shf: 262, Devrim Yayınları)* İşte bizim Türkiye'de ki boykotçularda Stalin'in tarif ettiği tipten boykotçulardır. Zaten *Halkın Kurtuluşu*'da büyük bir canbazlık yaparak *Kurtuluş*'u faka bastırma gayreti içinde aynı şeyi itiraf ediyor. Bu yığınlar «parlamentonun niteliğini kavramamışlar», «parlamentodan umutlarını kesmemişler». Ama bugün parlamentoda yer alan partilerin kendilerine hiç bir yarar getirmeyeceğini görmüşler. Yoksulluklarının nedenini bu partilerde görmekteymişler. Bunun için de parlamentoda yer alan partilere oy vermemekteymişler. Yani, Halkın Kurtuluşu diyorki bu kişiler yılgınlar ordusudur. Hiç bir çözüm bulama-

maktadırlar. Parlamentonun niteliğini anlayamamaktadırlar, bu nedenle onların öfkesi parlamentoya karşı değildir. Bazan, zaman zaman parlamentonun çirkefini, diğerleriyle birlikte, yani CHP'ye veya diğer partilere oy verenlerle birlikte, görmektedirler ama bu onların parlementonun niteliğini görmelerini sağlamamaktadır. Tek bir öfkeleri vardır: mevcut partilere. Ve siyaseti de bu partilerin işi olarak görmektedirler. İşte bu nedenledir ki onların öfkesi siyasete karşıdır.

Yok böyle değil diyorsak, *Halkın Kurtuluşu*'nun, *Devrimci Yol*'un dediği gibi, öyleyse bu kitlelerin öfkesi siyasete karşı değil, burjuva partilerine karşıdır diyorsak, öyleyse gene bu kitlelerin parlamentonun niteliğini kavramış olmaları gerektiğine, dolayısıyla da doğrudan siyasi mücadelenin içinde oldukları noktasına döneriz. Ama *Halkın Kurtuluşu*'nun iddiasıda bu değildir.

PEKİ BUNA NE DEMELİ?

Ve, bütün bunlardan sonra *Halkın Kurtuluşu*'nun itirafı gelmektedir: «*BUGUN BOYKOT TAKTİĞİ KİTLE MÜCADELESİNİ DAHA İLERİ BOYUTLARA GÖTÜRMEYECEKTİR*» *(Halkın Kurtuluşu, S. 175, Büyük harflerle yazan Halkın Kurtuluşu)* Evet, evet yanlış okumadınız. Bir baskı, dizgi hatasıda yok. Boykot taktiği kitle mücadelesini ileri götürmeyecekmiş. Aynen böyle. Peki niye öyleyse boykot yapılmaktadır? Yukarıda durumları açıklanan seçimlerde oy vermeyecek «kitlelerin tavrını daha da geliştirip, ileri boyutlara, yani parlamentoyu ve düzeni hedefleyecek boyutlara doğru sevk etmek için kitlelerin seçime duyduğu tepkiden hareketle bu seçimleri boykot çağırısı yapıyor»lar. «Sıkıyönetim koşulları altında seçim yapmasını da protesto etmeye çalışıyor»lar. Kısacası, en geri yığının kuyrukçuluğu yapılmaktadır.

Eğer, seçimlerde oy vermeyi bir külfet olarak gören, oy vermeyi kendisini hiç ilgilendirmeyen bir iş olarak gören bu kitle önemli bir miktar ise, ve doğru-

dan siyasi mücadele içindeyseler (bu eski, bir - iki hafta önceki iddia idi), özelliklede doğrudan mücadele içinde iseler, henüz parlamentonun niteliğini kavrayamamış olmasını ne yapacağız. Bu soruları bir yana bırakırsak, kitlelerin mücadelesini ileriye götürmeyecek bir işi, niye yapıyoruz? Bütün bu deli saçmalarının içinden çıkmak mümkün değildir.

Devrimci Yol'da aynı deli saçmalarının ortağıdır. Sadece *Halkın Kurtuluşu* ile aynı tavrı, boykot tavrını izlediği için değil, söyledikleri ile o da bu deli saçmasına ortak olmaktadır.

«Seçimlerin boykotu ve halkın kendi iktidar alternatifinin ortaya konulması şiarı, elbetteki bugünden gerçekleşecek bir şiar değildir. Bu yüzden bu şiarlar iktidara el koyma yönünde bir eylem çağrısı değil, halkın kendi iktidarı hedefini ortaya koymaya yönelik bir propoganda - ajitasyon şiarıdır. Bu yüzden kitlelerin önemli bir kesiminin henüz bu çağrıya katılmayacak olması, boykot çağrısının doğruluğu açısından bir anlam taşımamaktadır.» *(Devrimci Yol, S. 30)*

Burada hem *Devrimci Yol*'a, hem de *Halkın Kurtuluşu*'na önce bir şeyi anlatmak gerekir. Seçimlerin alternatifi devrimci halk iktidarıdır. Hiç durmadan bunu tekrarlamakla halkın devrimci - demokratik iktidarını bir alternatif haline getirmek mümkün değildir. Biz tekrarladıkça o kitlelerin gözünde etrafında toparlanacak bir alternatif haline gelecekse derhal bunu yapalım! Ama öyle değil. İşçilerin köylülerin devrimci iktidarı ancak uğrunda mücadele etmekle kitleler için bir alternatif haline gelecektir. Her fırsatta, her olayda biz kitlelere kurtuluşun tek yolunun devrim olduğunu anlatacağız, anlatıyoruz. Ama bu, bugünden halk iktidarının bir alternatif haline gelmiş olması demek değildir. Nitekim *Devrimci Yol*'da bunu kabul ediyor. Kabul ediyor ama gene de bizi devrimi bir alternatif olarak görmemekle suçluyor. Aynen *Halkın Kurtuluşu* gibi. Çünkü onlarca önemli olan halk iktidarını, kendilerinin, bir alternatif olarak görmeleridir. Ama kitleler için durum böyle değildir. Onlar henüz bırakın devrimi

bir alternatif olarak görmeyi, doğrudan siyasi mücadelenin zengin örneklerini dahi verememektedirler. Henüz daha hala burjuva partilerinin kuyruğunda oradan oraya sallanmaktadırlar. Seçimler, her ne kadar bir aldatmaca olsa da, Engels'in dediği gibi bir barometredir. İşçi sınıfının ve diğer emekçi sınıf ve tabakaların bilinç düzeyini gösterecek olan bir barometre. Diyebiliriz ki seçimlerin sonuçları emekçilerin, halk yığınlarının hangi bilinç düzeyinde olduğunun da bir göstergesidir. Son seçimlerin sonuçlarına bu şekilde bakıldığında gericiliğin çeşitli partilerinin Türkiye halkının % 38.45'inin desteğine sahip olduğunu görürüz. CHP reformizmi % 28.62, TBP ve TİP birlikte % 0.36, bağımsızlar (*Halkın Kurtuluşu*'nun üç adayı dahil) % 1.72'sinin desteğine sahiptirler. Tüm seçmenlerin % 2.95'inin oyları iptal edilmiş. Seçmenlerin % 28'i ise çeşitli nedenlerle oy vermemişler.

Bu rakkamların bize gösterdiği 1977'de henüz toplumun en büyük kesimi yani % 72'isi burjuva partilerinin peşinde sürüklenmektedir. % 28'i ise çeşitli nedenlerle oy vermemişlerdir. (Bunun büyük bir kısmının, tamamına yakın büyük bir kısmının, ise hemen hemen hiç bir seçimde oy vermediğini unutmamak gerekir.) Yani barometre şimdilik proletarya açısından sıfır ya da ona çok yakın bir noktada, % 1'le bile ifade edilememekte. Daha da düşük. Binde bir, veya onbinde bir gibi. Şimdiki durumda burjuva partilerinin peşinde koşmayanların durumu bu.

Kitlelerin durumu bu iken işçilerin - köylülerin devrimci - demokratik iktidarı için onları mücadeleye çağırmak gerekir mi? Elbette. Bizim görevimiz bu. Bizim görevimiz işçi ve emekçi yığınlara siyasi gerçekleri açıklamak, onlara halk iktidarının ajitasyon ve propogandasını yapmaktır. Her daim görevimiz bu. Bu düzenin karşısına alternatif olarak elbette ki işçilerin-köylülerin kendi düzenlerini göstermekteyiz, göstereceğiz. Seçimlere katıldığımız yerlerde de bunu yapacağız.

Ama bu söylediklerimiz yalın gerçeği değiştirmez. Bizim kitleler arasındaki bugünkü etkinliğimizin çok cılız olması gerçeğini değiştirmez.

KİTLELER GEVEZELİKLE KAZANILAMAZ?

Seçimler ise somut bir olay. Yığınlar seçim günü ne yapacaklarını sormaktadırlar. Seçim günü hangi partiye oy vermeleri gerektiğini, kendi sorunlarının çözümünün hangi siyasi gücün iktidara gelmesinde olduğunu sormaktadırlar. Henüz parlamentonun niteliğini kavrayamadıkları için ise parlamentoya hangi partinin, grubun adaylarını göndermek gerektiğini sormaktadırlar. Verilmesi gereken cevap bu sorunun cevabıdır. Biz bu soruya hangi cevabı vermekteyiz?

Önce bu düzenin kendisinin teşhirini yapmaktayız. Bu düzenin sömürücülerin, oligarşinin düzeni olduğunu anlatmaktayız. Çözümün bu düzeni değiştirmek olduğunu anlatmaktayız. Ve yerine halkın kendi iktidarını kurması gerektiğini anlatmaktayız. Bunun ise proleter sosyalist hareketin etrafında birleşmekle mümkün olduğunu söylemekteyiz. Bütün bunları anlatmamıza rağmen kitleler gene de bize «peki güzel ama hangi partiye oy vereceğiz» demektedirler. Çünkü işçilerin köylülerin iktidarının tek kurtuluş yolu olduğu, devrimin tek kurtuluş olduğu bizim seçim döneminde ki propoganda ve ajitasyon çalışmalarımızla elbette ki kitlelere kavratılamaz. Kitleler bu bilinci doğrudan siyasi mücadele içinde kazanacaklardır. Uzun ve sabırlı bir mücadele ile devrimin gerekliliğine kani olacaklardır ve bu nedenle de doğal olarak parlamentonun niteliğini kavrayamadıkları için bize israrla soracaklardır: «Hangi partiye oy verelim» diye. Eğer onlara dönüp, «Kimseye oy vermeyin, devrim yapın» diyorsak bunu kabul edecekleri yok. Bu gerçeği *Halkın Kurtuluşu*'da, *Devrimci Yol*'da kabul etmektedir. Eğer onlara dönüp: «Geçen seçimlerde oy vermeyen insanlar gibi yapın» dersek, bu takdirde de kitleler, hiç değilse onların en ileri kesimi, hiç değilse şimdilik CHP reformizminin, revizyonizmin etkinliği altındaki kitleler bize «yani bütün politik hayattan çekilelim mi» diye soracaklar ve sizi toplumun en geri kesimi ile başbaşa bırakacaklardır.

Kitlelerin gözünde, bilincinde parlamenter hayalin hala yaşadığı bir dönemde, devrimci hareketin onu yık-

maya gücünün yetmediği böyle bir dönemde, ve eğer o parlamento karşımıza yeni bir kurum olarak da sunulmuyorsa, bize düşen onun platformunu kullanmaya çalışmaktadır. Yani kendimizi burjuva parlamenterler karşısına bir alternatif olarak koymaktır. Kitlelere bize, proletarya sosyalistlerine oy verin demeliyiz.

Bu çağırımızı onlardan oy dilenerek, onlara türlü vaadlerde bulunarak yapmayacağız. Kendi devrimci programımızı anlatacağız ve kurtuluş yolunun bu program etrafında toparlanmakta olduğunu anlatacağız.

Son olarak, boykot tavrı ile seçimlere devrimci adaylarla katılma tavrı arasındaki fark birinin toplumun en geri kesiminin kuyruğuna takılmak olması, diğerinin ise toplumun en ileri kesimlerinin çevresinde toparlanacağı bir alternatif, somut, günün şartları içinde en somut alternatif olmasıdır. (Burada hemen belirtmek gerekir. Kurtuluş 14 Ekim seçimlerine katılırken kesinlikle Türkiye solu adına seçimlere katılan tek alternatif benim dememektedir. *Kurtuluş* böyle bir konumda değildir bugün. Böyle bir iddia sosyalist seçim bloku kurulabilmiş olsaydı ancak o takdirde kullanılabilirdi.)

Seçimlere katılmak seçim platformunun kullanılmasıdır. Bu platformun kullanılarak işçilere, diğer emekçi sınıflara siyasi gerçeklerin açıklanması, düzenin çirkinliklerinin gösterilmesi, proletaryanın siyasi dünya görüşünün ilkelerinin daha geniş kitlelere kavratılması ve sonuç olarak işçi ve emekçilere somut bir hedefin gösterilmesidir.

Boykot ise, yukarıdan beri anlattıklarımızın ışığında bu tavrı izleyenlerin kendilerini kalın bir sis perdesinin arkasına çekerek son tahlilde reformizmin ekmeğine yağ sürmesidir. Onlar parlamenter hayale hayır, namluların gölgesindeki demokrasicilik oyuna hayır gevezeliklerinin ardından esas olarak reformizme hizmet etmektedirler. İleri yığınları bu taktikleri ile parlamenter hayalden koparacakları yoktur, Çünkü bunun yolu seçimlerdeki ajitasyon ve propoganda çalışması değil, doğrudan siyasi mücadelenin kendisidir. Burada

kazanılan bilinçtir. En geri yığınları ise, yani en apolitik olan oy vermeyen kitleyi kazanmak gene söz konusu değildir. Onların geri bilinç düzeyi henüz devrimci propogandaya kulaklarının tamamen kapalı olmasından kaynaklanmaktadır.

BOYKOTUN ASIL GEREKÇESİ

Bütün bunlardan sonra özetle şunu söylemek gerekir ki *Devrimci Yol* ve *Halkın Kurtuluşu*'nun boykot tavırlarının gerekçeleri bir dar kafalılığın ürünüdür ve gerekçelerini zenginleştirmek için söyledikleri, *Kurtuluş*'a yönelttikleri eleştiriler ise tam bir gevezeliğin ürünüdür. Ama gene de bütün bu gevezelikler, bir birini tutmayan, çoğunlukla birbirini inkar eden, birbirleriyle çelişen iddialar *Halkın Kurtuluşu*'nun ve *Devrimci Yol*'un boykot tavırlarının asıl gerekçeleri değildir. Gerçek gerekçe bütün bu gevezeliklerin arkasına sığınmış durumdadır.

Halkın Kurtuluşu'nun örgütlenme düzeyinin bugün daha ileri olduğu şüphe götürmez. Bugün dünden farklı olarak İnşa Örgütü vardır. Ama kitleler içindeki etkinliği ne durumdadır. Daha önemlisi «proleter devrimci» hareketlerinin bugün vardığı nokta nedir. Ve *Devrimci Yol*'un büyüklük hastalığı hala sürmektedir. Evet, bu her iki siyasetin de boykot tavırlarının asıl gerekçesi seçim sınavına girmemektir. Bütün gevezeliklerin arkasından daima sırıtan gerçek budur.

Artvin'de, Kars'ta ve daha bir çok yerde *Devrimci Yol* seçimlere girdiği takdirde bugüne kadar bu bölgelerdeki «gücü» konusunda yaydığı boş hayallerin ortaya çıkmasından korkmaktadır. Gerçek budur, *Devrimci Yol* bu konuda bugüne kadar öylesine ileri gitmiştir ki zaman zaman yaptığı eylemleri on katı ve hatta daha fazla abartmıştır. Ve açık olan bir gerçekte şudur: Bu seçimlere katılan sol gruplar seçimlere sosyalist blok içinde değil, tek başına giriyorsa anti - faşist mücadele içinde çevresine topladığı gücü dahi seçimlerde oy şeklinde çevresinde toplayamayacaktır. Bu ise abartılan

hayalin daha da fazla düşmesine neden olacaktır. Ve *Devrimci Yol*'un böyle bir şeye hiç tahammülü yoktur. Onun bu büyüklük hastalığı sol oportünizmin en derin batağına düşmesine neden olmaktadır. Bütün seçimleri boykot dahi diyebilmektedir. Ama hep biliriz: sol oportünizm daima sağa hizmet eder. Aynen *Devrimci Yol'* un seçimleri boykot taktiğinin reformizmin ekmeğine yağ sürdüğü gibi... *Halkın Kurtuluşu* için de boykot asıl nedeni *Devrimci Yol'un* nedeni gibidir.

KURTULUŞ

Adaylarımızın Olmadığı Bölgelerdeki Tavrımız Boykot Değildir

İçinde bulunduğumuz günlerde, proletarya sosyalistleri için önemli sorunlardan birisi, proleter sosyalist adayların olmadığı bölgelerde ne yapılacağıdır. Devrimci hareketimiz bir yandan seçimlere katılmaktadır, bir yandan ise seçimlerin yapıldığı 29 bölgenin 26'sında adaylara sahip değildir. Ve, 29 bölgenin 11'i Kürdistan'da. Proletarya sosyalistleri, Devrimci Bağımsız Adaylara sahip olmadığımız bu bölgelerde ne yapacaktır; seçimlere katılan partilerden birine mi oy verilecektir, yoksa bu bölgelerde seçimler boykot mu edilecektir? Bizim bu her iki soruyada cevabımız olumsuzdur. Ne seçimlere katılmakta olan partilerden birini destekleyip ona oy vereceğiz, ne de seçimleri boykot edeceğiz.

Bu tavrımızı açabilmek için önce 14 Ekim Kısmi Senato ve Milletvekili yenileme seçimlerine katılan siyasi partilere - gruplara tek - tek bakmakta yarar vardır. Böyle bir göz atış bize iki sorudan birincisine niye olumsuz cevap verdiğimizi gösterecektir.

14 Ekim seçimlerine katılan partilerden biz sadece CHP, SDP, TİP ve TSİP'i ele alacağız. Diğer partileri bu tartışmanın tamamen konusu dışında bırakmaktayız. Gerçekte CHP ve SDP'de artık böyle bir yazının tartışma konusu olmaktan çoktan çıkmış durumdalar ama birini; SDP'yi çok kısaca ele alacağız, diğerini ise daha hala kitlelerin eğilimini göz önüne alarak tartışmak zorundayız.

Aynen parlamentonun siyasi olarak bizim için ömrünü doldurmuş olmasına rağmen, kitleler açısından henüz aynı şeyi söylememiz gibi bir durum var CHP'ye tavrımız açısından. Nasıl ki parlamento bir burjuva ku-

rum olarak bizler için çoktan ömrünü tüketmiş olmasına rağmen bugün, işçi ve diğer emekçi sınıflar açısından henüz itibar gören bir kurum olması, bizim parlamento mücadelesi içinde de yer almamızı, onu bir kürsü olarak kullanmamızı getiriyorsa, yani kitlelerin bilinç düzeyi bizim parlamento ve seçim mücadelesinde yer almamızı gerektiriyorsa, aynı şekilde bugün kitlelerin CHP'ye bakış açıları, ona daha hala, giderek zayıflıyor da olsa, umutla bakmaları ve sol adına onun etrafında toplanıyor olmaları, bizim bugün de CHP'nin oy verilip verilmeyecek bir parti olduğunu tartışmamızı gerektiriyor.

CHP'nin oligarşinin diğer partilerinden önemli bir farkı var. Bütün diğerleri gerici çizgilerinden tek bir adım dahi taviz vermezken oligarşinin mümtaz partisi CHP, kitlelerin karşısına sol bir parti olarak, hatta zaman zaman «sosyalist» bir parti olarak çıkmaktadır. Oligarşinin bütün diğer partilerinden farklı olarak CHP'nin seçim propogandası, içinde sol motifler taşımaktadır. 73 ve 77 seçimlerinde çok daha açık olan bu sol motifler anti - emperyalizme, anti - faşizme kadar uzanmaktaydı. CHP lideri ve diğer konuşmacıları «bağımsız Türkiye» diyebilmekte, egemen sınıflara karşı «tavır almakta» ve «faşizmi ezmekten» bahsetmekteydi. Bugün, 20 aylık son Hükümet döneminden sonra Ecevit ve CHP aynı motifleri çok daha zor kullanabilmekte ama gene de, bu kez yeni kılıflarla, kullanmaktadır. Son olarak Faruk Sükan'ın istifasından sonraki açıklamalar dahi tek başına bunun en güzel göstergesidir.

Kırk yılın CHP'sinin bu yeni kılığı ilk kez 1965'lerde ortaya çıktı. O zaman «Ortanın solu» deniyordu bu politikaya. Ancak bugünkü halini alması 71 sıkıyönetimi döneminde Ecevit ve takımının İnönü'yü devirerek partiyi ele geçirmesi ile kesin halini aldı. 71 silahlı direnişinin ezildiği o günlerde Türkiye toplumu içinde ortaya çıkan en «ileri» sesi oluşturuyordu CHP.

CHP'nin o «en ileri» sesinin yayılmasında şüphesizki, o günlerde ortalarda dolaşabilme durumunda olan «solun da büyük katkısı oldu. Bugün bir kısmı Politika gazetesinde, *İlerleme ile birlikte olan, bir kısmı*

ise TSİP'de olan bu çevre belki de CHP'nin propogandasını CHP'den çok yaptılar sosyalistler arasında. 10 yılı aşkın sürenin sosyalist birikimi işte o günlerde CHP çevresine toplandı. CHP'yi destekleme öylesine ileri boyutlara varmıştı ki 1973 seçimlerinde, CHP'nin bir işçi sınıfı partisi olduğu dahi ileri sürülebiliyordu.

1973 seçimlerinde CHP'yi destekleyen unsurlar arasında DİSK'i de saymak gerekir. Gerek o günkü, gerekse daha sonraki tavırları ile DİSK daima CHP'nin en önemli kuyrukçusu oldu. Ve şüphesiz ki özellikle büyük kentlerde, hiç değilse İstanbul'da işçilerin CHP'ye, alkışlarının başlıca belirleyicilerinden oldu. 1973'de CHP' nin İstanbul'da ki seçim kampanyasını hatırlayanlar o günlerde İstanbul işçi sınıfının nasıl bir hava içinde olduğunu ve buna DİSK yönetiminin nasıl yardımcı olduğunu hatırlar. Ecevit İstanbul'a gelirken hemen hemen bütün fabrikalar kapanıyor, işçiler ve emekçiler yüzbinler halinde Taksim alanına akıyordu.

Kısacası şunu belirtmek gerekir ki; Ecevit ve takımı 73 seçimlerinde tam anlamı ile sol adına söz eden tek merkez idi. Solun ses çıkarabilen tüm kesimlerini ise peşine takmıştı. Türkiye solu, devrimci hareket ise o günlerde henüz 1971 yenilgisinin dağınıklığının en karanlık günlerini yaşamaktaydı. Binlerce devrimci hapishanelerde idi. O günlerde bir sıkıyönetim yoktu ama henüz 71'in zulmünün izleri toplumun üzerinden kalkmamıştı. 71'in katliamları, işkenceleri, idamları daha en canlı bir biçimde akıllardaydı. Ve gene o günlerde CHP'nin ve Ecevit'in başlıca propoganda konularından birisi hapishanelerdeki binlerce devrimci için çıkarılacak aftı.

Türkiye 1977 seçimlerine daha farklı bir ortamda girdi. 73'den 77'ye kadar geçen dört yılda Türkiye büyük değişiklikler yaşamıştı. CHP artık eski havasını kaybetmişti. Türkiye solu 73'e oranla daha derli toplu ama darmadağın idi.

77 seçimlerinde, 73'den farklı olarak iki olgu vardı. Birisi TİP'idi. Seçimlerin sonunda 20 bin oy aldı. Seçimlere katılmanın bütün olanaklarını kullanmasına rağmen 20 bin oy alabildi. Diğeri ise Halkın Kurtulu-

şu'nun üç bölgedeki adayları idi. Tunceli dışında ki adayları çok küçük oylar alabildiler.

Türkiye solunun geri kalan kısmı 77 seçimlerinde üç değişik eğilim içinde idi. Bir kısmı kayıtsız şartsız CHP'yi destekledi. Bunların başında «Türkiye *işçi sınıfının yurtdışında örgütlü partisi*» T'K'P geliyordu! Bunlar 77 seçimlerinde CHP'nin kazanacağından son derece emin, İleri Demokratik Düzen teraneleri altında, CHP'nin hükümet kurmasını, 141 - 142'yi kaldırmasını ve kendilerinin de böylelikle Türkiye'ye gelmelerini hayal ediyorlardı. Etkinlikleri altındaki bütün çevreleri, kitle örgütlerini seçimlerde CHP'nin emrine verdiler. DİSK o günlerde, yönetimindeki İlerleme'nin bütün gayreti ile gene CHP'nin en büyük kuyrukçusu idi. Ve hatta Maden - İş 77 Aralık seçimlerinin hemen ardından CHP Hükümetinin kurulması üzerine MESS grevini satacak kadar CHP kuyruğuna girmişti. CHP'nin önemli destekçilerinden birisi ise TSIP'idi.

Bu eğilimin yanı sıra ikinci bir eğilim ise CHP'nin utangaç destekçiliği idi. Devrimci Yol'da simgelenen bu anlayış Devrimci Yol'un o usta laf cambazlığının ardından dahi çok açık bir biçimde sırıtmaktaydı. Devrimci Yol, Haziran ayına alınarak erken bir hale getirilen genel seçimlerde yaptığı çağırının CHP'ye oy vermemek şeklinde anlaşılmaması gerektiğini vurguluyor ve asıl görevlerinin AP ve MHP'yi teşhir etmek, onlara karşı mücadele etmek olduğunu anlatıyordu. Bunun yanı sıra kitlelere CHP'de «anlatılacaktı.» Bunların yanı sıra Devrimci Yol seçim günü somutça ne yapılması gerektiği konusunda ise tek bir laf etmiyordu.

Devrimci Yol'un o günlerde söylediklerinin anlamı, biraz utangaçça da olsa, CHP'ye oy verilmesi idi. Hiç bir ayırım gözetmeksizin CHP'nin desteklenmesi idi. Nitekim öyle oldu.

77 seçimlerindeki son tavır ise KURTULUŞ'un tavrı idi. KURTULUŞ 77 seçimlerinde, seçimlere katılma gücünden yoksun olduğunu, bu gerçeğin kitlelere anlatılmasının en önemli görev olduğunu vurguluyor ve seçimlerde bağımsız demokrat adaylara oy verilmesini ve CHP listelerindeki demokratlara tercihli oy kullanılma-

sını öneriyordu. Kurtuluş'un o günkü durumu tamamıyla hareketin o günkü örgütlülük düzeyinin somut sonucuydu.

Bu noktada hemen akla gelecek olan soru, 77 seçimlerinde CHP içinde desteklenebilecek demokrat adayların olup olmadığıdır. Bu soruya verilmesi gereken cevap olumsuzdur. Aday adayları arasında demokrat adayları vardı. Ancak bu tür adaylar veto edildiler. Ve CHP'nin oligarşinin gözünde kazandığı itibarda bu vetoların önemli bir yeri oldu. CHP o vetolarla solla olan bağlarını somutça koparmaktaydı. Göstermekteydi ki, kendi bünyesinde şu veya bu düzeyde dahi demokrat bir kişi olamazdı. Ancak, KURTULUŞ'un CHP listelerindeki demokrat adaylara tercihli oy kullanılması çağırısı bu vetolardan önce yapılmıştı...

CHP Hükümetinin 20 aylık dönemi üzerinde burada bir kez daha durmaya gerek yok. Her şey son derece açık. Bütün bu dönemin en önemli olayı, (önümüzdeki seçimler açısından) CHP'nin tüm demokratlık niteliğini kaybetmesidir. Öyle bir noktaya varılmıştır ki artık CHP oligarşinin diğer partilerinin gerçekleştiremediği anti - demokratik uygulamaların uygulayıcısı haline gelmiştir. Ve bugün (aday listelerinin de açıkça gösterdiği gibi) artık CHP içinde tek bir demokratın dahi aday olabilmesi mümkün değildir. Hiç bir demokrat CHP'den adaylığını koyamaz, aynı şekilde CHP yönetimi hiç bir demokratın CHP'den adaylığını koymasına izin vermez. İşte 77'den bugüne geçen süre içinde CHP'nin ulaştığı nokta budur.

Ancak bütün bunlara rağmen bugün anti - emperyalist, anti - faşist, saflarda olan büyük bir işçi ve emekçi kitle daha hala CHP'nin arkasındadır. Daha hala onu insanca hakça bir düzenin kurucusu olarak görmekte, faşizmi ezeceğiz hayali içinde yaşamaktadır. Genel olarak aktif anti - faşist mücadele içinde solun çeşitli gruplarının yanında yer alan, seçim dönemleri dışında anti - faşist mücadele içinde devrimci hareketin yanında yer alan bu büyük kitle, bugün sorun seçimler olunca, CHP'yi tercih etmektedir. Toplumun bu en ileri ke-

siminin bu tercihinin başlıca nedeni: henüz bu yığınların, işçilerin - köylülerin devrimci demokratik iktidarını, yani anti - emperyalist, anti - oligarşik demokratik halk devrimini bir alternatif olarak görmemeleri ve daha hala parlamentarist hayal içinde olmalarıdır. Aynı şekilde Türkiye solunun dağınıklığı, hiç bir grubun tek başına kitlelere günlük mücadelelerinin her alanında öncülük edebilecek güçte olmaması, onların CHP etrafında toparlanmalarının başlıca yardımcısı olmaktadır.

İşte önümüzdeki dönemde proletarya sosyallistlerinin, devrimci hareketimizin en önemli görevi giderek CHP'nin yüzünü daha bir açıklıkla gören, ama henüz MC karşısında CHP'yi bir «kurtarıcı» olarak kabul eden, bu en genelinde anti - faşist diyebileceğimiz kitleye CHP'yi teşhir etmektir. O'nun faşizmin ekmeğine yağ süren tutumunu, şovenizm körükleyiciliğini, onun emperyalizme Türkiye'yi daha da bağımlı kılan politikasını ve onun oligarşinin has partisi olduğunu anlatmaktır. CHP reformizminin maskesi yüzünden alınmalı ve o çirkin suratı en geniş şekilde kitlelere gösterilmelidir. Aynı şekilde bugün, kim ki CHP reformizmini desteklemektedir, onun yüzü de yığınlara alabildiğine teşhir edilmelidir.

Bugün boykotçuların dolaylı desteğine T'K'P(*) dışında, Türkiye solunda CHP'yi destekleyen bir eğilim yok. Ama kamu oyunca «ilerici», «demokrat» olarak bilinen bir kısım çevreler daha hala kitleleri aldatmakta, CHP'yi umut olarak onlara sunmaktadır. Örneğin yüz bin civarında satışı, bir - kaç yüzbin civarındaki okuyucusu ile Cumhuriyet'in köşe yazarları sol kamu oyu üzerinde önemli bir etkinliğe sahiptir ve bu gazetenin yazarları, bütün güçleriyle CHP reformizmini MC umacısı karşısında kitlelere umut olarak göstermektedirler. Ve ne acı ki bu «demokrat» yazarlar CHP'nin desteklenmesi gereğini kitlelere anlatırken Türkiye solunun durumunu kendilerine kanıt olarak almakta, onun dağınıklığını, parçalanmışlığını CHP'nin desteklenmesi konusunda kitleleri en ikna edici olgu olarak ileri sür-

---

(*) TİKP'nin sözünü bile etmiyoruz.

mektedirler ve bunda bir ölçüye kadar başarılı da olmaktadırlar. Hatta önemli ölçüde başarılı olmaktadırlar.

Özetle, 14 Ekim seçimlerinde CHP'nin desteklenmesi proletarya sosyalistleri için söz konusu olmadığı gibi, önümüzdeki dönemin önemli görevlerinden birisi onun ve destekçilerinin en yoğun olarak teşhir edilmesidir.

14 Ekim seçimlerine katılan yeni olgulardan birisi de SDP'dir. TİP'in eski yöneticilerinden bir kısmının içinde örgütlendiği SDP, seçimlere katılmakta ve bütün seçim bölgelerinden aday göstermektedir. Kitlelere kendisini «sol» bir parti olarak tanıtan SDP'nin bugün sol içinde mütâlaa edilmesi dahi oldukça zordur. Seçimlere bir parti olarak katılmasının getirdiği avantajlardan birisi olan radyo ve televizyon konuşmalarında, bu parti en az gerici partiler kadar ağır bir biçimde sosyalist harekete saldırmaktadır. Her ağızlarını açışta Sovyetler Birliği'ne ve Çin'e saldıran SDP, bir yanıyla kitlelerin gözünde sosyalizm sözcüğünü sulandırırken diğer yandan da yaptığı propoganda ile tam anlamıyla oligarşiye hizmet etmektedir.

Seçimlere katılan yeni bir parti de TSİP. 71 sonrasında ilk kurulan «sosyalist» parti olan TSİP, 14 Ekim'de ilk kez parlamento seçimlerine katılma hakkını elde ediyor. Katılma «hakkını» elde ediyor ve hemen de Türkiye solunun tek temsilciliği sıfatını kendisine yakıştırıyor.

73 ve 77'de CHP'nin kuyrukçuluğunu yapan TSİP kendi iddiasına göre Türkiye sosyalist hareketi içinde «birlik» konusunun şampiyonu! TSİP'lilere bakılırsa birliğin gerçekleşmesi için durmaksızın çalışmaktadırlar. Ama TSIP'liler birlikten ne anlıyor bir bakalım:

«...bugün Partimiz'i diğerlerinden ayırdeden başlıca özelliklerden birisi *birlikçi* olması, bu uğurda sürekli çaba göstermesi ve somut girişimlerde bulunmasıdır» (TSİP, 2. Kongre Genel Yönetim Kurulu Raporu, shf: 32) TSİP'in «diğerleri»nden kastettiği TİP ve İlerleme. Onlar bu iki siyasi grubun dışındaki solu Türkiye sosyalist hareketi içinde saymamakta, onlar için «diğer

ilerici akımlar» deyimini kullanmaktadırlar. «Diğer ilerici akımlar» «devrimci - demokratik nitelik» taşımakta, «genellikle küçük burjuva tepkiciliğinden kaynaklanan bu akımlar dünyanın her yerinde olduğu gibi, pek çok çizgiye bölünmüş durumdadırlar. Bu akımlar dünyanın her yerinde olduğu gibi, pek çok çizgiye bölünmüş durumdadirlar. Bu akımlara damgasını vuran çoğu zaman «sol» maceracılıktır. Öğrenci gençlik nitelikleri ağır basmaktadır ve çoğunlukla her biri bir dergi etrafında kümelenmiştir.» (age)

Görüldüğü gibi TSİP için TİP ve İlerleme dışındakiler Türkiye solu içinde sayılmayıp devrimci - demokrat nitelikte birer öğrenci grubu olarak görülmektedir. Nitekim onlar «birlik» deyince Türkiye solunun birliğini değil TİP, İlerleme ve TSİP'in birliğini anlamaktadırlar ve pratikte sarfettikleri yoğun çaba da bu üçünün birliğidir. Gerçekten de bizce de doğru olan bir taleptir bu. Birbirlerinden ne ideolojik nede pratik nede sabloncuIuk açısından hiç bir farklılıkları olmayan TİP, TSİP ve İlerleme'nin birleşmesinden daha doğal bir şey olamaz. Nitekim son aylarda TİP ve TSİP bu tesbitleri yaparak birleşme çabaları içine girmiş ne var ki pazarlıkta anlaşamadıkları için, bu «birlik» gerçekleşememiştir. Açık olan bir şey var ki «diğer ilerici akımlar»la TSİP arasındaki farklar bellidir ama TSİP ile TİP'in ve İlerleme'nin arasındaki tek fark kariyerizmdir.

TSİP, üç grup dışındakileri Türkiye sosyalist hareketi içinde görmemesinin ürünü olarak 14 Ekim seçimlerinde çok ilginç bir idida ile ortaya çıkmaktadır. TSİP'e göre «Seçimde Bağımsız aday göstermek işçi sınıfının partili mücadele ilkesini inkar, siyasi mücadeleyi reddetmek demektir.» (Birlik, S. 28, shf: 10) Onları böyle düşündüren başlıca etken kendilerini Parti olarak hem de işçi sınıfının partisi olarak görmeleri fakat «diğer ilerici akımları» hem bir örgüt olarak görmemeleri, hem de devrimci - demokrat olarak tanımlamalarıdır.

TSİP'in sosyalizmin temsilcisi, «diğerlerinin» ise devrimci - demokrat olmalarını burada tartışmak yersiz. Bu yazının sınırları TSİP'in teorik görüşlerinin,

programının eleştirisi için oldukça sınırlı. Bizim burada ele alacağımız konu örgütlenme sorunu.

Belli ki TSİP'e göre Parti olabilmek için kendine bu adı vermek gerekir. Ayrıca bu da yetmez, yasalar önünde bunu yapmış olmak gerekir. Çünkü kendisinin yaptığı budur ve başka türlü bir örgütlenme, partileşme kavramına sahip değildir. Böyle olunca da kolaylıkla «diğer» grupları «dergi çevresi» olarak niteleyebilmekte, kendisini ise oligarşiye vakti zamanında dilekçe vererek Parti kurduğu için işçi sınıfının partisi olarak tanımlayabilmektedir.

Bize göre TSİP kendi söyledikleri ile de açıkça ortada olduğu gibi (bütün teorik sorunlar bir yana) Türkiye işçi sınıfının partisi olma iddiasına en uzak noktadadır. Genel Yönetim Kurullarının 2. Kongrelerine sunduğu rapora göre işçi sınıfı sayıca kabarık, ekonomik - demokratik mücadele oldukça pişmiş olmasına rağmen *«sosyalist* hareket bir hayli dağınıktır, sosyalist hareket içinde yer alan farklı çizgilerden hiçbirisi işçi sınıfını politika sahnesinde etkin bir şekilde yönlendirecek güçte değildir.» (age) Madem ki durum böyledir, Türkiye sosyalist hareketi içinde yer alan farklı gruplardan hiç biri işçi sınıfını politika sahnesinde etkin bir biçimde yönlendirebilecek güçte değildir, o vakit TSİP' in «bağımsız adaylar göstermek yanlıştır», «gelin TSİP' den aday olun, çünkü biz Türkiye işçi sınıfının partisiyiz» demesi ne oluyor?

«İşçi sınıfının bağımsız siyaseti partide somutlanır. Siyasi iktidar mücadelesi partiyle verilir» diyorlar. Doğrudur. Gerçekten de işçi sınıfının siyasi mücadelesinin örgütü devrimci partisidir. Ancak Parti kendine parti ismi vermekle oluşmaz. O, ancak mücadele içinde gelişip kurulacaktır ve bugün Türkiye'de bu mücadelenin örgütü devrimci partisidir. Ancak Parti, kendine parti adını vermiş olmakla ölçmeyip toplum içinde, sınıf içindeki etkinlikle, ideolojinin sağlamlığı ile, programın Türkiye somutuna uygunluğu ile ve kadrolar ile ölçecek olursak, açıktır ki, «diğer ilerici akımlar» TSİP'den fersah, fersah öndedirler. İdeolojik sorunu bu yazının sınırları dışında olduğu için bir yana bırakacak olur-

sak, örneğin sınıf içindeki etkinlik, çeşitli emekçi tabakalar arasındaki etkinlikte «diğer ilerici akımların» TSİP'den ne ölçüde ileri oldukları hayatın günlük pratiği tarafından her gün tekrar tekrar ispatlanmaktadır.

Bağımsız adayları destekleyen diğer bazı grupların iddiası bir yana, ama Devrimci Bağımsız Adayları destekleyen KURTULUŞ proletaryanın bağımsız siyasi çizgisini savunduğunu söylemektedir. Proleter sosyalist adaylar ve onların çevresinde yürütülecek çalışma, proletarya sosyalizminin daha geniş kitlelere iletilmesinde bir araçtır. Ama KURTULUŞ hiç bir şekilde Devrimci Bağımsız Adayların Türkiye solunun temsilcileri olduğu iddiasında değildir. Böyle bir iddia ile ortaya çıkmak Türkiye gerçeğine gözleri kapamak demektir. Aksine KURTULUŞ, seçimlerde Türkiye solunu temsil edebilecek yetenekteki bir Seçim Blokunun kurulmasından yanaydı, bu doğrultuda çabalar harcadı ancak başarılı olamadı.

KURTULUŞ, desteklediği adayların «bağımsız» olmasından dolayı değil, politikasının, ideolojisinin egemen sınıfların politikasından ve ideolojisinden bağımsız olmasından dolayı seçimlerde proletaryanın bağımsız siyasetini hayata geçirdiği iddiasındadır. TSİP ise el çabukluğu marifet, seçimlere katılan adayların «bağımsız» olması sıfatından yararlanıyor ve kelime oyunları ile bağımsız adayların «bağımsız politikayı» temsil edemeyeceklerini, gene kelime oyunları yaparak, daha doğrusu oligarşinin sıfatlarının arkasına sığınarak, işçi sınıfının bağımsız politikasının sadece «Parti»de gerçekleşebileceğini, o partinin ise kendileri olduğunu iddia ediyor.

Burada yapılan tamamıyla oligarşinin sıfatlarının arkasına sığınmaktır. Devrimci Bağımsız Adaylar «bağımsız» kişiler değillerdir. Onlar proleter sosyalist ideolojinin, hareketin temsilcileridirler. Onlara «bağımsız» sıfatını veren devrimci hareket değil, oligarşidir. Aynı şekilde TSİP'e de Parti sıfatını veren gene devrimci hareket değil, oligarşidir, onun yasalarıdır.

Bağımsız aday göstermenin «siyasi mücadeleyi inkar etmesi»ne gelince. Bu anlayış da TSİP'in siyaset yapmayı sadece kendisine has bir iş olarak görmesidir. Herhalde TSİP'e göre kendisinden başka birilerinin, başka bir örgütlenmenin, siyasi mücadelesi vermesi mümkün değildir. Oysa gerçekler tamamıyla değişiktir. Günlük hayatın pratiği göstermektedir ki siyasi mücadele içinde TSİP'den çok daha etkin bir biçimde «diğer ilerici akımlar» yer almaktadır. Proletaryanın siyasi mücadelesinde de gene gerçek TSİP'in böyle bir mücadele içinde yer almadığı ama onun «diğer ilerici akımlar» dediklerinin bu mücadeleyi sürdürdükleridir. Aslında bu konuda da TSİP oligarşinin icazetine sığınmaktadır açıkça. Aynen oligarşinin kendi partilerinden başkasının siyaset yapmasını yasalarla yasaklaması gibi TSİP' de aklınca kendisinden başkasının siyasi mücadele yapmasını kabullenememektedir.

Sadece bu konudaki tutumları dahi TSİP'lilerin «birlik»ten ne anladıklarını, yüzlerinin ne olduğunu göstermektedir. Onların derdi çeşitli «diğer grupların» seçimlere bağımsız olarak katılmalarını engellemek, onların adaylarını kendisinde toplamak, böylelikle alacağı oyu arttırmak ve sonuç olarak artmış oyu ile TİP ve İlerlemeye dönerek güç gösterisinde bulunmaktır. Bu, durumda TSİP'e verilecek her oy bu üç revizyonist grup arasındaki kör döğüşünde TSİP'in işine yaramaktan başka hiç bir fonksiyona sahip değildir. Bu nedenle de 14 Ekim seçimlerinde TSİP'in desteklenmesi mümkün değildir.

Aynı şekilde TİP'de 14 Ekim seçimlerinde desteklenmemesi gereken bir siyasi harekettir. Gene TİP'in de ideolojik yapısı ile bu yazıda ilgilenmeyeceğiz. Kurtuluş okurları TSİP'in olduğu gibi TİP'in de ideolojik eleştirisini yakından bilmektedirler. Bizim burada değineceğimiz TİP'e verilecek oyların neye yarayıp, neye yaramayacağıdır.

TİP, TSİP'den de açık bir şekilde Türkiye solu önündeki önemli engellerden birisidir. O, en sekter haliyle Türkiye solunun tek temsilcisi olarak kendisini görmekte ve bölünmüşlük olgusunu bile gülünç bir bi-

çimde reddetmektedir. Bu nedenle TSİP gibi bağımsız adayları çevresinde toplama kaygusu dahi taşımamaktadır. Böyle bir kaygusu olmamasının bir başka nedeni ise (birincisi zaten TSİP'den fazla oy alacak olmasıdır) «saygın sol» sıfatını korumaktır. 79 başında ilan edilen sıkıyönetime sosyalistleri de hedef olarak gösteren bir TİP kendi listelerinden «goşistlerin» aday olarak çıkmasına tahammül edemez. Böyle bir durum oligarşiye onun devrimci hareket ile olan bağlarını gösterir ki, bu da «saygın sol» sıfatını kaybetmesine neden olur. Oysa TİP bu sıfatını nice çabalarla elde etmiştir. 7 yoldaşlarının öldürülmesinden sonra dahi faşizme teslimiyet yemini etmenin ürünüdür «saygın sol» sıfatı.

Bugün kamu oyuna, burjuvazinin de olanaklarını (radyo, televizyon, burjuva basını gibi) kullanabilmesi nedeniyle TİP bir sosyalist hareket olarak lanse olmuştur. Geçmişte, 71 öncesindeki durumu da bunda büyük bir paya sahiptir. Ve yaydığı ideolojisi ile, TİP bugün işçi ve emekçi kitleler gözünde sosyalizmi sulandıran en büyük etkenlerden birisidir. Kitlelere yaydığı parlamentarist hayallerle, faşizme karşı savunduğu pasifizm ile, daha doğru bir deyişle teslimiyetçilik ile, TİP kitlelerin gözünde sosyalizmin prestijini, temel ilkelerini ayaklar altına almaktadır. Seçimlerde TİP'e verilecek her oy sosyalizmin prestijini biraz daha zedeleyecek, güç gösterisi yapma olanaklarına katkıda bulunacaktır.

Öte yandan «saygın sol» ünvanlarıyla TİP, TSİP ve SDP parlamento hayallerinden kopan, yada koymaya hazır hale gelen, reformizmin yüzünü görmüş kitlelerin karşısına onları gene düzen sınırları içinde tutmak gibi bir göreve sahiptirler. Yaydıkları barışçı geçiş hayalleri ile bu partiler işçi ve emekçi yığınlar için reformizmden sonra takılacakları ikinci bir maniayı oluşturmaktadırlar. Bu seçimlerde belki önemli bir etkinlik gösteremeyeceklerdir ama olgarşinin hedefi esas olarak daha sonraki seçimlerdir ve CHP'den kopacak daha büyük kitlelerin düzenin bu sadık «saygın sol» partilerinde toplanmasını planlamaktadır. Kendilerini düzenin sınırlarına hapsetmiş, her davranışıyla oligarşiye

yeterince güven vermiş bu partilerden düzene zarar gelmeyeceğinden emin olması, oligarşinin böyle bir hesabının nedenidir.

Kısacası proletarya sosyalistleri açısından önümüzdeki 14 Ekim seçimlerinde seçimlere katılmakta olan 9 partiye de oy vermek mümkün değildir. Geriye seçimlere katalın bağımsız adaylar kalmaktadır.

Devrimci Bağımsız Aday'ın yanı sıra, Istanbul'dan iki bağımsız aday daha seçimlere katılmaktadır. Bunlardan birisi İlerleme'nin adayıdır, diğeri ise TEP ve Birlik Yolu'nun desteğini almıştır.

T'K'P'ye kalırsa Türkiye işçi sınıfının 59 yılllık partisidir onlar. Savaş boylarında utkun savaşımlar verir ve Türkiye işçi sınıfı onun etrafında toplanmıştır. 1 Mayıs gösterilerinde milyonlar, yüzbinler «TKP'ye özgürlük diye bağırır», onun bir işaretiyle onbinlerce, yüzbinlerce işçi sokaklara dökülür, ve daha sayısız zırva. Türkiye topraklarında yaşayan insanların duydukça hayretlere düştükleri güç anlatımları. Ama yurtdışında yaşayanlar için tam bir devrim konağı...

İşte bu T'K'P 14 Ekim seçimlerine tam bir karmaşa içinde girmekte. Ne söylediği, ne yaptığı belirsiz. Yarı resmi bir biçimde TİP'li, TSIP'li ve bazı bağımsız sosyalist adaylar, ve gene bazı devrimci - demokrat adaylar desteklenecek. Ama nerede kimin destekleneceği kesinlikle açık değil. T'K'P'nin bu kapalı tutumunda, iç tartışmalarının da rolü var. Her kafadan bir başka ses çıkmaya başladı. İ. Bilen birşey söylüyor, A. Saydan bir başka şey, Ingiltereliler ise daha başka şeyler. Böyle bir durumda T'K'P'de hiç bir şey söylemeden durumu idare etmeye çalışıyor: sosyalist, devrimci, demokrat adaylar desteklenecek diye.

CHP demokrat mıdır, neden, kimler niye demokrat, devrimci niteliğine sahiptir, kim sosyalist tanımı içine girmektedir, bütün bunlar tamamıyla karanlık konular. Aslında bütün bu sorulara cevap verilmemesinin ardında yatan CHP'nin desteklenmesidir. T'K'P taraftarlarını, sempatizanlarını serbest bırakmaktadır ve bugüne kadar onlara vermiş olduğu terbiye ile de onların oylarını götürüp CHP'ye atacağından emindir.

İstanbul'da ise hangi kanadın adayı olduğu belli olmayan bir adaya sahiptir. Görüldüğü kadarıyla bir ölçüde bu aday desteklenmektedir. Böylelikle zevahir kurtarılmaya çalışılmaktadır. Ama nerede kaldı o utkan savaşçılar, nerede kaldı savaşım boylarında «TKP'ye özgürlük» belgesini haykıran yüzbinler. Nerede T'K'P' nin bağımsız politikası. Türkiye işçi sınıfının savaşım boylarından gelen 59 yıllık partisi 14 Ekim seçimlerinde gösterecek aday mı bulamadı?

Birde ilerlemeci adayın çağırısı var. Kendisi dışındaki bağımsız adaylara, TİP'e, TSİP'e ve yurtsever - ilerici - demokrat CHP'lilere seçimlerde işbirliği çağırısı yapmış. Biz burada bu çağırının CHP'lilerle ilgili olan kısmına değinmek istiyoruz. Çünkü çağırının CHP'lilerle ilgili olan kısmı T'K'P'nin politikasını açığa çıkaran güzel bir belge.

Yurtsever deniyor CHP'ye. Türkiye'yi emperyalizme daha da katmerli bir biçimde bağlayan, kölelik anlaşmalarını daha da güçlendiren, TÜSİAD ve benzeri örgütlerden aldığı emirlerle İMF'ye ve diğer uluslararası örgütlerle en aşağılık şartlarda anlaşmalar imzalayan bir örgüte yurtsever demek ancak İlerleme'nin işi olabilir.

Faşizme karşı tutumuyla, şövenizmi körüklemesiyle, sömürgeci katliamları sürdürmesiyle, ilan ettiği sıkıyönetimin tüm icraatı ortada iken CHP'ye demokrat demek de gene sadece İlerlemenin harcıdır. «İlerici» tanımına gelince, kendi isimlerine benzerlikten dolayı bu doğru olabilir. Bu iki siyasi hareket arasındaki (T'K'P ve CHP) benzerlik iste bu isimde de açıkça ortadadır.

Beria Onger'in çağrışı İlerlemenin seçim taktiğinin temelini en güzel bir biçimde ifade etmektedir. Çaktırmadan CHP'nin yurtsever - demokrat vs. niteliklerinin ileri sürülmesi ve desteklenmesi. Böyle bir siyasi hareketin adaylarının desteklenmesi proletarya sosyalistleri açısından mümkün değildir.

Proletarya sosyalistleri için Devrimci bağımsız Adayların bulunduğu bölgelerde demokrat adayların

desteklenmesi söz konusu olamaz. İstanbul'da seçimlere bağımsız olarak katılan Ağırnaslı ve onu destekleyen grupların ileri sürdüğü «seçim bloku» olgusuna değinmek gerekiyor.

Her şeyden önce Sosyalistlerin Seçim Bloku anlamlı bir blok olmalıdır. Yani, gerçekten Blok'a katılan grupların Türkiye sosyalist hareketini temsil edebilme yeteneği olmalıdır. Seçimleri, ve seçimlerde kurulacak Blok'u diğer zamanlarda kurulmuş olan ve kurulabilecek olan bloklardan, ittifaklardan ayırmak gerekir.

İşçi ve emekçilerin karşısına, adayları ile çıkan bir Seçim Bloku sosyalist hareketin, devrimci - demokrat hareketin prestijini koruyabilmelidir. Açıktır ki Türkiye'de CHP'nin solunda büyük bir potansiyel güç vardır. Seçim Bloku bugün CHP'nin kuyruğunda olan kitleleri harekete geçirerek, onlara sağlam, güçlü, güvenilir bir maddi alternatif sunarak bu potansiyel gücü kendi çevresinde toplayabilmelidir.

Böyle bir Seçim Bloku toplumsal etkinlikleri son derece cılız olan iki - üç siyasi grubun yan yana gelmesi ile oluşamaz. Aksine böyle bir «blok» kitlelerin sosyalizmin alternatifi etrafında toplanmasını daha da fazla engeller, CHP *reformizminin yanında kalmalarına* daha da fazla hizmet eder.

Kitleler sosyalizm adına karşılarına çıkacak bir blokun gerçekten maddi bir güç olmasını talep etmektedirler. Bugün birçoklarının CHP etrafında kalmalarının nedeni önlerinde böyle bir olguyu görmemeleridir ve anlamsız, komik, kof bir blok, bu eğilimi güçlendirmekten başka bir işe yaramaz.

İstanbul bağımsız senatör adayı Niyazi Ağırnaslıyı destekleyen blokun durumu da bir garip. Blok iki gruptan oluşuyor: TEP ve Birlik Yolu. Birlik Yolu'nun Hatay'dan gösterdiği adayı TEP desteklemiyor. Bu, Ağırnaslı çevresinde kurulan «blok»un sosyal bir varlığı temsil etmemesinin yanı sıra, «blok»un garabetinin de bir göstergesidir.

KURTULUŞ seçimlerden önce Devrimci - Demokratik bir Seçim Bloku için gerekli temasları yapmıştır. Ama bu temasların sonucunda ortaya Sosyalist Seçim

Bloku'nun, yukarıda tanımladığımız özellikleriyle, çıkamayacağı çıkmıştır. Bunun üzerine KURTULUŞ seçimlere kof, anlamsız bir blokla girilmesinin yanlış olacağını, bunun sosyalizme prestij kaybettireceğini, ve birliği engelleyici olacağını tesbit etmiş ve seçimlere bağımsız olarak katılmaya karar vermiştir.

Bu kararın bir ürünü olarak bütün Türkiye'de proleter sosyalist adaylar aranmıştır. Ancak gerek senato seçimlerine katılabilmenin koşulları nedeniyle, gerekse hareketin taşıdığı çeşitli zaaflardan dolayı ancak üç ilde proletar sosyalist adaylar bulunmuştur. Burada hemen belirtmek gerekir ki, KURTULUŞ 14 Ekim seçimlerinde yer alan Kürdistan illerinde de, özellikle de Mardin'de seçimlere mutlaka katılmayı düşünmüş fakat yukarıda belirttiğimiz durumun bir sonucu olarak bu mümkün olmamıştır.

Burada hemen Kürdistan'ın sömürge olması durumu ortaya çıkmaktadır. Kimilerine göre sömürgenin halkı sömürgeci parlamento için yapılan seçimlere katılmamalıdır.

Türkiye bütünü için olduğu gibi, Kürdistan özelinde de parlamento ve seçimler sorununa devrimcilerin yaklaşımı şöyle olmalıdır: nasıl ki, parlamento siyasi olarak zamanını bizim için doldurmuş olmasına rağmen henüz işçi ve emekçiler için durum böyle değildir ve bu nedenle biz sosyalistler seçimlere katılarak onu kullanırız. Kürdistan özelinde de durum böyledir. Bugün Kürdistan halkı için parlamentonun gerçek niteliğini kavradığı söylenmez. Kürdistan halkı henüz parlamenter hayalden çıkmış değildir. Bu nedenle Kürdistan illerinde de seçimlere katılmak, demokratik hakların kullanılması açısından da gereklidir. Ama bugün Kürdistan'da anti - sömürgeci, anti - feodal nitelikli adaylar yoktur, yani, desteklenebilecek nitelikte adaylar yoktur.

Bütün bunlardan sonra proletarya sosyalistlerinin 14 Ekim seçimlerinde Devrimci Bağımsız Adayları ve bazı bölgelerdeki demokrat adayları destekleyeceği çıkmaktadır. Öyleyse Devrimci veya demokrat adayların

olmadığı seçim bölgelerinde proletarya sosyalistleri ne yapacaklardır?

Bu tür bölgelerde, ki sayıları oldukça çoktur, proletarya sosyalistlerinin her şeyden önce kavramaları gereken nokta hareketin somut durumudur. Önce ele alınması gereken nokta hareketin bu bölgelerdeki zaaflarıdır. Örgütlenme açısından, kadroların düzeyi açısından... Giderilmesi gereken eksiklik budur. Böylesi bölgelerde proletarya sosyalistleri kitlelere somut durumu anlatmak yani proleter sosyalist hareketin bu bölgede seçimlere katılacak gücünün olmadığını açıklamak durumundadırlar. Ardından kitlelere proleter sosyalistlerinin devrimci ilkeleri, anlatılmalı, onlardan bu ilkelerin çevresinde toplanmaları talep edilmelidir.

Aynı şekilde kitlelere bölgelerinde desteklenebilecek nitelikte adayların olmadığı ayrıntılı bir biçimde anlatılmalıdır. Bu noktada reformizmin ve revizyonizmin teşhiri önem kazanmaktadır. Kitlelerin gözündeki reformist, revizyonist hayaller yıkılmaya çalışılmalıdır.

Desteklediğimiz adayların olmadığı bölgelerdeki bu tutumumuz boykotmudur? Şüphesiz hayır. Bizim tavrımız boykot değil, yalın gerçeğin tesbit edilmesi ve kitlelere açıklanmasıdır. İşçiler ve müttefikleri bu en önemli siyasi gerçeği bilmelidirler. Biz propoganda - ajitasyon çalışmalarımızı yalana, gizli - kapaklılığa dayandırmayız. Bizim bildiğimiz gerçekler kitlelerce de bilinmelidir. Destekleyecek adaylarımızın olmadığı bölgelerde yapacağımız budur.

Elbetteki bu bölgelerde sosyalizmi, ajitasyon ve propogandamızla kitlelerin önüne bir alternatif olarak sunacağız. Ama bu, onlara seçim günü nasıl davranmaları gerektiğini gösteren bir alternatif değildir. Bunu mutlaka açmak zorundayız. Boykotçularla bizim tavrımız ayrıldığı nokta burada başlayacaktır. Onlar seçimleri, parlamentoyu boykot diyecekler ve kitlelerin bugünkü bilinç düzeyinin bin, onbin misli ötesine düşeceklerdir. Biz ise kitlelerden önde ama bir karış önde, ona kurtuluşunun gerçek yolunu göstereceğiz ama onu

boş gevezeliklerimizle meşgul etmeyeceğiz. Somut gerçekleri anlatıp, somut önerilerde bulunacağız.

Keskinlik ve tabii ki gevezelik, boykotçuların elindeki en önemli silah. DEVRIM hedefini gösterme keskinliği ile boykotçuluklarının pasifizmini gizlemeye çalışmaktadırlar ama nafile. Sosyalizmin bir gevezelik işi değildir.

KURTULUŞ

Seçimler ve Kürdistan gerçeği

14 Ekim'de kısmi senato seçimlerinin yapılacağı illerin 10'u Kürdistan şehirleridir. Kürdistan'ın sömürge bir ülke olduğu tesbitinden hareketle ve bu anlamda Kürdistan'ın Türkiye'nin ekonomik, sosyal, siyasal yapısından farklı bir yapı içinde olduğunu belirtmekle, seçimlerde devrimcilerin izleyeceği politikanın Kürdistanda nasıl hayata geçirilebileceği sorunu karşımıza çıkmaktadır.

Genel olarak günümüzde parlamentoya karşı alınacak tavırların, seçimlere katılma veya boykot gibi taktiklerin hangi somut koşullar içerisinde değerlendirilmesi gerektiğini bugüne kadarki, seçimlerle ilgili yazılarımızda ortaya koymuş ve Türkiye'nin bugünkü somut durumu çerçevesinde devrimcilerin kullanacağı taktiğin, seçimlere katılmak olduğunu vurgulamıştık.

Bilindiği gibi Türkiye'de parlamento, oligarşinin işçi sınıfı ve diğer emekçi kitleler üzerindeki diktatörlüğünü sürdürmeye yarayan aracın bir parçasıdır. Ve parlamento seçimleri de oligarşinin bu amaçla düzenlediği bir oyundur. Bu oyun bir kaç yılda bir, oligarşinin hangi partilerinin halk kitlelerini oligarşi adına ezeceğini yine halka seçtirmek üzere planlanmıştır.

Kürdistan bir sömürgedir. Ve Kürdistan'da Türk halkından ayrı bir halk yaşamaktadır. Bu halkın ulusal ve demokratik hakları gasbedilmiş ve bizzat varlığı inkar edilmektedir. Kürdistan, Türkiye'nin herhangi bir bölgesi (yani «Doğu ve Güneydoğu Anadolu» bölgeleri) gibi görülmekte ve burada yaşayanlar «Türk» olarak nitelendirilmektedir. Yine Kürdistan bölgesinde idari yapı, Türkiye'nin tümünde idari yapının aynısıdır. Sorunun bu noktasında yapılabilecek en önemli saptama şudur: *Seçimlerin Kürdistan için anlamı, sömürge gerçeğini gizlemektir.*

Ancak, sömürge Kürdistan gerçeğini bu kaba hatlar içinde değilde, daha yakından ve somut olarak ele alırsak; Kürdistan'da seçimlere karşı ne tür bir politika izlememiz gerektiği de ortaya çıkabilecektir.

Türkiye'deki idari yapının olduğu gibi Kürdistan' uygulanması, Kürdistan'ın diğer sömürgelerde görülen genel bir valiyle ve ayrı yasalarla yönetilmemesi, Türk sömürgeciliğinin belirgin bir karakteridir. Ve bu politikayla sömürgeci egemenlik, ustaca gizlenebilmektedir. Hemde, sadece Türk halkından ve dünya kamuoyundan değil, bizzat Kürt halkının kendisinden bile gizlenebilmektedir. Sömürgeci - sömürge ülke ilişkilerinde gördüğümüz iki ülke halkının farklı yasalarla yönetimi ve sömürge ülke halkına, ülkesinin sömürgeleştirilmiş bir ülke olduğunun izlenen politikayla adeta sık sık hatırlatılması, Türkiye ve Kürdistan ilişkilerinde görülmemektedir. Örneğin; ırkçılık açıktan açığa yapılmamakta, daha çok asimilasyon politikasıyla Kürdistan gerçeği gözardı edilmekte, Türk halkının da bu politikadan büyük ölçülerde etkilenebilmesi ve şovenizmin maddi temellerinin Türk halkı saflarında yaygınlaşabilmesi sağlanabilmektedir. Bugüne kadar sömürgecilerin izlediği politikanın ulaştığı sonuçlar bunlardır. (Son yıllarda bu politika uygulamada; devrimci ve demokrat güçlerin mücadelesi, sınıf mücadelesinin gelişmesi Kürt halkının ulusal ve demokratik mücadelesinin yükselmesi, vb. sonucu, engellerle karşılaşmaktadır.)

Yine Kürdistan'da; genel olarak sömürgelerde görülen zorla çalıştırma; ücretlerin sömürgeci ülke işçilerinden büyük ölçülerde farklı oluşu; sendika, dernek, vb. örgütler kurma haklarının tanınmaması; eğitim, sağlık gibi alanlarda uygulanan çok farklı uygulamalar; somut olarak görülmemektedir.

Sömürgeci devlet mekanizması içerisinde görevler almış Kürtlerin sayısı büyük orandadır. Ki yine diğer sömürgede benzeri bir duruma rastlanmamaktadır.

Ayrıca sömürgeciler, Kürdistan ekonomisini, Türkiye ekonomisinin bir parçası haline getirirken Kürdistan'da izledikleri ekonomik politikayla da, diğer sömürgelerde görülen sömürgeci politikadan farklı bir yol

takip etmişlerdir. Diğer sömürgelerde, genellikle ekonomi tek tip üretime zorlanmış ve daha çok sömürge ülke ekonomisinin hammadde ihtiyaçlarına göre şekillenme sözkonusu olmuştur. Oysa Kürdistan bölgesindeki ekonomik yapı, adeta sömürgeci ülke ekonomisinin bir küçük maketi biçimindedir. Kürdistanda ekonominin tek tip üretime zorlandığı öne sürülemez.

Sömürgecilerin Kürdistan'da hiç küçümsenmeyecek oranda örgütlü oldukları ve Kürdistan'daki egemen güçlerle aralarında ekonomik, siyasi, vb. bin bir bağ oluşturdukları da bilinmektedir. Bugün sömürgecilerin partilerinin (AP, CHP, MHP, vb.) Kürdistan'daki güçleri ve örgütlülük düzeyleri ortadadır. Bu durumun benzerine hemen hemen hiç bir sömürgede rastlanamamıştır. Ve Kürt halkının büyük çoğunluğunun, sömürgecilerin bu partilerine oy ve omuz verdikleri inkâr edilemeyecek bir olgudur.

Yukarıda kısaca ortaya koyduğumuz bu olgulardan, bazı şaşkın siyasetlerin savurdukları gibi, Kürdistan'ın sömürge olmadığı sonucu çıkmaz. Tam tersine sömürge Kürdistan'ın somut özellikleri ve buradan hareketle bu sömürge yapısının parçalanması ve özgür, demokratik bir topluma dönüştürülmesi için hangi tür örgütlenme ve mücadele biçimlerini savunmamız gerektiği sonucu çıkar.

Kürdistan'ın bu somut konumu; tarihi, ekonomik siyasi, kültürel, iç sömürge koşulları (yani coğrafi özellik), vb. nedenlerle oluşmuştur. İşte Kürdistan'da, sömürgecilerin parlamentosuna karşı tavrımızın ne olacağını, ancak tüm bu gerçeklerden hareketle en tutarlı bir biçimde saptayabiliriz.

Seçimlerin, Kürdistan'daki sömürgeciliği gizlemeye hizmet ettiğini ve bu araçla sömürgecilerin hem kendi ulusal baskı politikalarını ve sömürülerini, hemde Kürdistanlı egemen güçlerin sınıfsal baskılarını kitlelerin gözünden saklamaya çalıştıklarını belirtmiştik.

Sömürgeciler için parlamento seçimleri belirli bir amaç için düzenlenen bir oyunsa ve bu oyuna halk kitlelerinin büyük çoğunluğu düşüyorsa, parlamentonun

niteliğinin ne olduğu kavranılmamışsa; sömürge Kürdistan'da sömürgecilerin parlamentosunu her zaman için boykot etmek eylemi düşünülemez. Eğer somut koşullar buna elverişli değilse, bu tür bir eylem biçiminin yararlılığı hep kuşku götürecektir. Elbetteki Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesinin yükseldiği, Kürt halkının kendi kurtuluşunu sömürgeciliğe ve yerli uşaklarına karşı mücadele de görmeye başladığı koşullarda; sömürgecilerin parlamentosunu boykot etmek gerekecektir. Çünkü böylesi koşullarda, seçimlere katılmayı savunmak, yükselen ulusal harekete, ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelesine engel olmak anlamını taşıyacaktır.

Oysa bugün, Kürdistan'da halk kitlelerinin çoğunluğu sömürgecilerin partilerine oy vermekte ve onların gerçek yüzlerini kavrıyamamaktadır. Hatta MHP gibi sömürgeci - faşist bir parti bile, Kürdistan'ın birçok şehrinde küçümsenemeyecek oranda oy toplamaktadır.

Seçimler bir oyun bile olsa, bu oyunun içinde yer alarak, ama oyunu bozmak amacıyla, siyasi gerçekleri açıklamak ve Kürdistanlı işçi ve köylülere, ulusal kurtuluştan yana tüm güçlere, seçimleri, gerçekleri kavratmanın bir aracı haline getirmek gerekiyor. Sorunu böyle değerlendirmeyenler, Kürdistan'ın işçi ve köylülerine ulusal kurtuluş mücadelesinde önderlik edemezler. Legal, yarı - legal, illegal, parlamento içi ve parlamento dışı, vb. hertürlü mücadele biçimine hazırlıklı olmayanlar, bu mücadele biçimlerini somut koşullar içerisinde doğru uygulayamayanlar, Kürdistan'ı özgürlüğe kavuşturamazlar. Kürdistan işçi sınıfının öncü müfrezesi sıfatına hak kazanamazlar.

Biz bu anlayıştan hareketle Kürdistan'daki seçimlere katılmayı savunmanın doğru bir taktik olduğunu ileri sürmekteyiz. Ancak Kürdistan'da seçim yapılan yerlerde aday çıkarmamızın olanaklarını yaratamadık. Kürdistan'ın bir şehrinde seçimlere katılmak için aday aramamıza rağmen, sömürgecilerin senato seçimleri için öngördükleri koşulları taşıyan bir aday bulamadık. Yani 40 yaşını bitirmiş ve yüksek tahsilli arkadaşımız yoktu. Türkiye'deki ilişkilerimizden, bu özellikleri ta-

şıyan arkadaşlarımız vardı. Ancak bunların Kürdistanlı olmamaları bizim için önemli bir sorun oldu ve sonuç olarak Türkiye'den arkadaşlarımızı götürüp Kürdistandan aday göstermeyi doğru bulmadık.

Seçim yapılan yerlerde, sömürgecilerin partilerine, sosyal - şoven partilere ve onların listelerinden aday olmuş olanlara kesinlikle oy vermeyeceğiz. Ancak bağımsız olarak aday olmuş ve anti - sömürgeci nitelikler taşıyanlar varsa (daha doğru bir ifadeyle, Kürdistan'da demokratlığın koşulu olan emperyalizme, faşizme, sömürgeciliğe ve feodalizme karşı nitelikler taşıyorlarsa), onları destekleyeceğiz.

Aday çıkarmayışımız veya desteklenecek aday bulmamamız durumunda yapılması gereken şudur: Kürdistan'da kitlelerin dikkatlerinin yoğunlaşacağı seçim döneminde, siyasi gerçekleri açıklama doğrultusundaki propaganda ajitasyon ve örgütlenme faaliyetlerimize hız vermeli ve Kürdistan'da kitlelere gerçek kurtuluş yolunu bıkmadan anlatmalıyız. Niçin oy kullanmadığımızı izah ederek, somut pratik içerisinde sömürgeciliğe ve yerli uşaklarına karşı mücadelemizi daha bir yaygınlaştırmanın çabası içine girmeliyiz.

KURTULUŞ

T'K'P Hangi Halkayı Yakalıyor?

Epeyce zaman oluyor ki, T'K'P saflarında, devrimci durum, ana halka gibi sözcükler tozu dumana katmaktadır. Bu saflardan yükselen bir muhalefet kanadı, bugünkü T'K'P çizgisini pasif ve teslimiyetçi bulmakta ve Türkiye'de devrimci bir durumun olduğunu ve bunun gittikçe derinleştiğini iddia ederek muhalefet sürdürmektedir. Böyle bir muhalefetin T'K'P içerisinde ne ölçüde hayat şansına sahip olduğu bilinemez. Ama görülen odur ki, muhalefet unsurları bir çırpıda parti dışına atılmıştırlar. Partinin yayın organları kendilerini en ağır biçimlerde suçlayarak, bunların kendileriyle hiç bir ilişkilerinin olmadığını söylemektedirler. Bu şimdiden gösterirki, bu muhalefet parti dışından partiyle mücadele edecektir. Yani ayrı bir grup durumuna getirilmişlerdir, kendileri istemese de!

T'K'P'nin böylesine kolaylıkla kendi dışına atabildiği bir muhalefet bile ideolojik plandaki saçmalıkların eşi görülmemiş boyutlara ulaşabilmesine yetmektedir. Bunun böyle olmasının temelleri elbette ki, daha önceki teorik yapının içinde yatmaktadır. T'K'P'nin sürdürdüğü ajitasyonu izleyenler onun gücünün iktidarı almanın eşiğine gelmiş bir parti gücü olduğu düşüncesine kapılmaktan kendilerini alamazlar. Zira T'K'P kendisini öyle tanımlamaktadır ki, bu ajitasyonlarında, siyasal gelişmeler onun varlığı içerisinde belirlenmekte, bir ıslık çaldığında yüzbinler miting meydanlarına doluşmakta, hatta 1 Mayıs'larda olduğu gibi bir milyon insan «T'K'P'ye özgürlük» diye haykırmaktadır! Böylesine büyük bir kitle gücüne sahip parti az bulunur dünyada. Ama partinin büyük bir kitle gücüne sahip olması tek başına devrimin yapılabilmesi için yeterli değildir. Mutlaka devrim için gerekli olan nesnel koşulun, milli bir krizin var olması gereklidir. T'K'P'nin «si-

yasal yaşamı belirlediği» konusundaki ajitasyonları dinledikten sonra milli bir krizin varlığı yada gelişmeye başlaması durumunda yapacağı şeyin böyle bir krizin gelişmekte olduğunu kitlelere haber vermek ve bu yeni duruma uygun örgütlenmelerin yaratılması için bütün güçleri seferber etmek olduğunu ummak bir T'K'P'linin, eğer kendisini komünişt sanıyorsa, en doğal hakkı ve görevidir. İngiltereli muhalif kanatta öyle yapmış ve harekete geçilmesini istemiştir.

Lenin güçlü bir partinin devrimci durumun gelişmesi halinde devrimci görevini şöyle belirlemesi gerektiğini söylemiştir :

«Tartıştığımız bütün sosyalistlerin tartışma götürmez ve temel görevlerinin ne olduğudur devrimci bir durumun varlığını yığınlara duyurmak, onun alanını ve derinliğini açıklamak, proletaryanın devrimci bilincini ve devrimci kararlılığını yükseltmek, devrimci eyleme geçmesine yardımcı olmak ve bu amaçla devrimci duruma uygun ögrütlenmeler yaratmaktır» (Collected Works, Vol. 21, pp. 216 - 217).

Lenin'in tanımına göre devrimci durum «ekonomik ve siyasal kriz»dir. Böyle bir durumun tesbiti açısından da temel üç kriter sayar. T'K'P bu güne değin bu soruna hiç bir açıklık kazandırmaksızın sürekli olarak ekonomik ve siyasal krizden dem vurup durmuştur. İşin özüne bakılırsa elbette ki, Lenin'in, koyduğu kriterlerle bakıldığında bir devrimci durumun olduğunu söylemek kolay değildir. Ama T'K'P bu sorunun bilimselliğini bir yana koyup şimdiye değin yaptığı ajitasyonda sırf kendisini övebilmek için lafta böyle davranmıştır. Elbette ki, lafta böyle davranıldığında birilerinin pratikte de bu lafların gereklerine uygun davranılmasını isteme hakkı doğar. Ama T'K'P böylesine bir duruma kıstırıldığında daha önce şiddetle gelişmekte olduğunu söyleyip hiçbirşey yapmadığı devrimci durumu bu kez gerisin geriye göndermekte ve böylelikle içine düştüğü tuzaktan kurtulmuş olmaktadır.

Yaptığı yeni tahlillerde şöyle demektedir :

«Türkiye dünya emperyalizminin zayıf halkalarından birisidir. MC hükümetinin yıkılmasına kadar hızlı

bir tırmanış gösteren yığın hareketleri, CHP ağırlıklı hükümetin emperyalizmle ve işbirlikçi burjuvaziyle uzlaşma, işçi sınıfına, emekçi halka, devrimci harekete karşı yürüttüğü baskı politikasıyla da öznel etmendeki olumsuzluklarla görece duraksama gösterdi» (Ana Halka, s. 42)

Bunları hangi amaçla söylüyor acaba? Elbetteki, devrimci görevlerden kurtulmak için. Ama aslında o da çok iyi biliyor ki, bu devrimci görevler sadece teorik olarak ortaya çıkmaktadır. Yani kendisinin daha önce attığı plavralar sonucu böyle bir zorunluluk doğmaktadır ama fiiliyatta ise böyle değildir. Fiiliyatta olan durum —yüzbinlerin, milyonların hareket geçirildiği, çelik gibi bir proletarya partisi olunduğu yolundaki palavralara rağmen— ideolojik olarak ne dediğini bilmeyen, bir söylediği diğerini tutmayan, önüne koyduğu görevlerden hiç birini yüzünün akıyla beceremeyen, örgütsel yapısı gelişmemiş, disiplinsiz, guruplar ittifakından oluşan bir parti yapısının varlığıdır. Böyle bir partiyle değil ihtilal yapmak seçimlere bile katılabilmek mümkün olamamaktadır. İşte T'K'P bu noktada havasının söndürülmesine olanak tanımadan daha önce attığı palavraların tersine, farklı yorumlar geliştirmeye başlamıştır. Kitle eylemi gerilemiştir demektedir. Sanki ilerlese bugünkünden başka bir şey yapabilecekler. Bu söylenenlere rağmen genede bir bunalım lafıdır sürüp gitmektedir. Nedir bu bunalım? Ne kasdedilmektedir.? Bunun ne anlama geldiği konusunda açık şeyler söylenmiyor olsa da, İngiltereli muhaliflerin «Zayıf Halka» esprisine izafeten kullanılmış olduğu belli olan Ana Halka» kavramı etrafında birşeyler söylenmek istenmektedir. Özünde bu, terminoloji kargaşası yaratarak işin içinden sıyrılma oyunudur. İngiltereli muhalifler «bunalım var buna uygun örgütlenmeler ve davranış biçimleri içerisine girelim» demektedirler. Fazlaca bir şey istedikleri yok. Ayaklanalım demiyorlar. Ama acaba neden sol sapma olarak niteleniyorlar? Sadece devrimci duruma uygun örgütlenmeler ve davranışlar içerisine girilmesini istediklerinden dolayı. Gerçekten bu muhalefet T'K'P'nin yaptığı tesbitlerden ayrı olarak bu gün

ayaklanmayı öneriyor olsa idi böyle nitelenebilirdi. Ama T'K'P içerisinde ısrarlı olan herkes her görüşü savunacak malzemeyi bulabilir, hem de sadece bir takım konuşmalardan ve yazılardan değil bizzatihi programın (!) içinden. Örneğin, biri çıkıp «Kurtuluş egemen sınıflar konusunda doğru tesbit yapıyor onları eleştirmeye hakkımız yoktur» dese acaba haksız olur mu? (Her ne kadar Savaş Yolu Eleştirmeye kalkmışsa da!) Olmaz. Hemen dayanağını T'K'P programında bulur:

«Yukarıda sözü edilen ödevlerin yerine getirilebilmesi için, emperyalizme ve memleket içinde emperyalizmin politikasını yürütenlere karşı, *büyük sermaye ve toprak ağası oligarşik* gurubuna karşı* ulusal demokratik cephede bütün halkın sağlam birliği ve birleşik mücadelesi gerekir.» (Türkiye Komünist Partisi Proğram, Ürün yayınları, s. 60).

Apaçık görüldüğü üzere sırf «oligarşicileri» kafakola almak için mi, yoksa gerçekten böyle bir şey düşündüklerinden mi, hangi hikmettendir bilinmez ama bu ifadeler aynen T'K'P programında yer almaktadır. Elbette bu sözler başka ifadelerle aynı zamanda reddedilmektedir de. Böyle bir safsatayı program diye öne sürebilen bir parti başka neler yapmaz?

Sorunumuz T'K'P'nin bir ideolojik çorba olduğunu göstermek amacıyla küçük bir örnek vermek idi. Bu tür durumlara sık sık rastlayabilmekteyiz T'K'P yayınlarında. Birazdan yapacağımız bir alıntı da aynı mahiyeti taşımaktadır. Hem bir görüş sol sapma diye mahküm edilmekte, hem de reddedildiği söylenen şeyler bir başka yerde tekrarlanabilmektedir:

«Bunalımın devrimci yönde sonuçlar doğurmasını belirleyecek olan subjektif etmendir.» (T'K'P MK

(*) Bilindiği gibi T'K'P programı aynı zamanda «finans oligarşisi gelişmektedir» demektedir. Bu programın yayınlanmasından iki üç yıl sonra artık finans kapitalin ekonomide egemen olduğunu savunmaya başladılar. Hatta artık bu konuda o kadar başarılı hale geldilerki, finans kapitalin varlığını kabul etmeyen bizleri bu noktadan eleştirmeye bile başladılar. Bu konuya Kurtuluş'un 32. sayısında değinmiştik.

Polit Bürosunun 3 Haziran 1979 tarihli açıklamasından. Ana Halka, s. 7)

İşte burada sık sık tekrarlanmakla birlikte üzerine hiçbir açıklamanın yapılmamış olduğunu yukarıda belirttiğimiz «bunalım» sözcüğüyle yeniden yüzyüze geliyoruz. Aktardığımız ifadeden bunun ne anlama geldiğini çıkarmak zor değil. Şu soruyu cevaplarsak bu «bunalım» sözcüğünün ne anlama geldiğini de kolayca buluruz: Sübjektif etmen hangi koşulda belirleyici olabilir? Eğer materyalist ve Marksist isek buna verebileceğimiz tek bir cevap olabilir: Nesnel koşulun varlığı halinde. Bir başka cevabı da idealistler verebilirler. İrdelemeye devam edelim. Emperyalizm çağında proleter devriminin gerçekleşebilmesi için gerekli temel koşulun oluştuğunu, yani emperyalizmin kapitalizmi bir dünya sistemi haline getirirken zayıf olan her halkasında devrimin de olabilirliğini yarattığını Lenin anlatıyor. Ama diyor Lenin, emperyalizmin kapitalizmi bir dünya sistemi haline getirmesi ve kendisinin bizzatihi çürüyen kapitalizm olmasıyla dünya çapında yaratmış olduğu nesnel temel herhangi bir ülkede devrimin olabilmesi için yeterli değildir. Ayrıca her ülkenin kendi milli krizini yaşaması gerekir ki, o ülkede devrimci proletarya iktidarı almak üzere harekete geçebilsin. İşte günümüzde artık bizi ilgilendiren nesnel koşul da bu milli kriz (bunalım)»dan başkası değildir. Bu takdirde subjektif etmenin belirleyici olduğundan bahsediyorsak objektif etmenin yani milli krizin varlığını kabul ediyoruz demektir.

Yukarı da T'K'P'nin İngiltereli muhalefet kanadının milli kriz vardır demesi üzerine kendilerini sol sapma olarak nitelediğini anlatmaya çalışmıştık. Burada ise T'K'P'nin aynı şeyi kendisinin de savunmakta, ama bilinçsiz bir biçimde savunmakta olduğunu kanıtladık. Ama programında yukarı da işaret ettiğimiz türden saçmalıklar yapan bir partinin, Polit Büro kararlarında da böyle saçmalıklar yapmasını olağan karşılamak gerekir. Biz elbette olağan karşılıyoruz. Ama bu partiyi ciddi ciddi proletaryanın öncüsü diye görenlerin kabul edememeleri gerekir. Zira «devrim yapmak Nevski Bul-

varında volta atmak değildir.» Böylesine önemli bir sorunda ne dediğini bilmemek devrimcilik adına oyun oynamaktır.

Yukarıya aktarmış olduğumuz tesbit T'K'P'nin bugün yakalanması gereken ana *halka diye* tanımladığı şeyin ta kendisidir ve bunu sözde sol sapmaya karşı öne sürmektedir. Eğer bunalımdan hiç söz etmeksizin bugün yakalanması gereken ana halka partinin etkinliğinin ve örgütlülüğünün geliştirilmesidir; Gelişecek devrimci bir duruma hazır olabilmek için sübjektif faktörlerin bütün gücümüzle geliştirilmesidir, bu aynı zamanda devrimci bir durumun da gelişmesine katkıda bulunacaktır demiş olsa idi sorun kalmazdı. Ama o, sübjektif faktörün belirleyiciliğinden ve bunalımdan dem vurunca marksist teori arap saçına dönmüş olmaktadır. Evet bugün yakalanması gereken ana halka proletarya partisinin yaratılmasıdır, başta proletarya olmak üzere en geniş yığınların devrim saflarına kazanılmasıdır. Kurtuluş bir parti değildir ve bunu böyle tesbit etmektedir. Ama T'K'P kendisini proletaryanın partisi olarak ilan ederken bu tesbitleri birbirine karıştırmaktadır. Tabiiki, bu da ayrı bir kanıttır proletarya partisi olunup olunmadığı konusunda.

Bizim burada T'K'P'nin nasıl bir tutarsızlık içerisinde bulunduğunu ve esasında bu tutarsızlığın devrim sorunuyla oyun oynamaktan kaynaklandığını kanıtlamak üzere kullanmış olduğumuz cümle büyük olasılıkla, ne türden olacağını şimdilik kestiremediğimiz bir kıvırtma ile bir başka anlama getirilmeye çalışılacaktır. Ama gene aynı polit büro bildirisinin içinde geçen ifadeler böyle bir kıvırtmanın yapılmasını biraz daha zorlaştırıyor :

«Memleket derin ekonomik, politik bunalımların burgacında kıvranıyor. Burjuvazinin eski yöntemlerle hükümet etme olanakları daralıyor... Sınıf savaşımı giderek daha acımasız, daha sert boyutlar alıyor» (Ana Halka, s. 6)

Görüldüğü gibi T'K'P «subjektif etmenin belirleyiciliğini» böyle bir Türkiye tasvirinden sonra kullandığında bundan anlaşılması gereken Lenin'in «Ekono-

mik ve politık kriz» diye tanımladığı milli krizin, yani devrimin nesnel koşulunun var olduğudur. Bu ilk yaptığımız alıntıdan çıkarılması gereken mantıki sonuç olduğu gibi yeni alıntımızda da anlatılanın bunun ta kendisi olduğunu görüyoruz. Ama biliyoruz T'K'P Türkiye'de böyle bir durum görmemektedir. Bu sözleri gerçekten devrimci durum olduğunu anlatmak ve onun gerekleri doğrultusunda birşeyler yapmak için söylemiyor. Bütün bunlar ne dediğini bilmemezlikten, tek bir kafada bile teorik bir homojenliğin bulunmamasındandır. Her yazılan yazıda bir başka şey, ve hatta aynı yazının kendi içerisinde başka başka görüşler... Bu «program yaptım, parti oldum» deyip ortalığa döküldükten sonra, yol gösterici bir programdan ve ciddi bir parti yapısına sahip olamamaktan doğabilecek olan tek sonuçtur.

T'K'P'nin PROGRAMI YOK MUDUR?

Yukarıda T'K'P'nin «yol gösterici» bir programının olmadığını söyledik. Acaba bu T'K'P hiç bir programa sahip değildir anlamına gelir mi? Gelmez. T'K'P'nin gerçekten Türkiye'nin somut koşullarında yol gösterici olabilecek bir programı yokken, Ürün Yayınlarından çıkma bir program ortalıklarda dolaşmakta ve hatta burjuva mahkemelerinin karşısında sigaya çekilmektedir. Bu elbetteki bir programdır. Kendileri buna program dedikten sonra bizim ona program dememe hakkımız yoktur. Sorunumuz, bizim bunun bir program olarak kabul edip etmediğimiz noktasında değil, bu programın proletaryanın iktidar mücadelesine yol gösterici olup olmadığı noktasındadır. İşte bu noktadan bakıldığında, karşımızda bir çelişkiler yığını buluyoruz. Bu yazıda amacımız esas olarak T'K'P programını eleştirmek değil, bu programın iktidar sorununa nasıl yaklaştığını ortaya koyarak, yukarıdaki eleştirilerimizin ışığında T'K'P'nin bugün yapmakta olduğu işlerin mahiyetini kendi programının yardımıyla ortaya koymaktır. Bu amaçla programdaki, devrim, devlet, ordu, müt-

tefikler ve ulusal soruna yapılmış olan yaklaşımları ele alarak yukarıdaki iddialarımızı programıyla birleştireceğiz.

Daha önce yayınlamış olduğumuz Zeki Erginbay yoldaşımızın hazırladığı broşürde T'K'P programının ihtiva ettiği saçmalıklar oldukça açık bir şekilde sergilenmişti. Aynı broşür bugün de, yayınlandığı günkü kadar güncellik taşımaktadır. Aynı şeyleri burada uzun boylu tekrarlamaksızın, T'K'P programının saçmalıklarının en göze çarpar olanlarını ele almakla yetineceğiz.

İlk önce bu programın devrimi nasıl gördüğünü kendinden alıntılarla yorumsuz olarak aktaralım :

«Türkiyenin ileri demokratik düzene geçmesi kaçınılmazdır.

«TKP'nin *yakın amacı* (abç) olan bu ileri demokratik devrim...

«... Bu aşamada bütün ulusal, demokratik, anti - emperyalist, anti - feodal dönüşümler gerçekleştirilecektir.»

Buraya kadar olan kısımda sadece lüzumsuz gördüğümüz bir cümleyi atarak tüm bölümü aktardık. Amacımız, yakın amacın nasıl tesbit edilmiş olduğunu görmekti. Yapılan tesbitin içeriğinin doğruluğu yanlışlığını bir yana bırakıyoruz şimdilik. Zira esas göstermek istediğimiz ileri demokratik devrim dedikleri yakın amaçla, uzak amaçlarını nasıl bağlıyorlar; bu ikisi arasındaki ilişki nasıldır? Bunu belirttikten sonra uzak amacı ve yakınla olan bağlantısını görelim :

«TKP'nin uzak amacı Türkiye'de sosyalizmi kurmaktır.»

Alıtıyı burada keserken bir noktayı belirtmekte yarar olduğu kanısındayız. Marksist - Leninist devrim teorisi proleter devrimi sorununu, burjuva demokratik devriminin yapılmayıp, geç kalmış olduğu ülkelerde demokratik devrim sorunuyla kesintisiz bir ilişki içerisinde ele alır. Burjuvazinin devrimci barutunu tüketmiş olduğu emperyalizm çağında demokratik devrim de proletarya tarafından üstlenilmekte ve proletarya iktidar sorununu çözmede başlangıçta tüm bir kapita-

list mülkiyeti ortadan kaldırmak üzere yola çıkmak yerine demokratik devrimi birlikte yapabileceği sınıfsal güçlerle ittifak içerisine girerek eski rejimi alaşağı etmek ve durmaksızın sosyalist devrime geçmek yolunu seçiyordu. Böyle ikili bir devrimci görevin varlığı ancak demokratik devrimin yapılmadığı ülkeler için geçerlidir. Bu konuda yapılan tahrifatlar da az değildir. Fransaya da demokratik devrim yaptırmaya kalkan mantık gene T'K'P'ye aittir. Ancak proletarya bu kesintisiz bir biçimde birbirine bağlanmış olan iki görevi nasıl gerçekleşir; işte burasıdır önemli olan. Demokratik devrimde proletarya eski rejimin üst yapısını yerle bir etmeden mi onu kendisine uydurur yoksa onu parçalar mı? Leninizm bu soruya «devlet aygıtının parçalanması zorunluluğuyla» cevap verir. Sorun devleti ele geçirip birtakım yeni düzenlemelerle onu işimize yarar hale getirmek değil herşeyden önce o mekanizmanın kökünün kazınmasıdır. Zira bu militarist ve bürokratik aygıtı temizlemeye uğraşıp, proletarya ve müttefikleri tarafından kullanılır hale getirmek olanaksızdır. O yapı ancak ve ancak bir azınlık egemenliğini sağlamaya uyarlı olarak işleyebilir. Yani temizlemekle düzeltilebilecek gibi değildir. Eğer onu temizleyerek kendi işimize yarar hale getirmeye kalkışacak olursak devrimi kaybetme tehlikesiyle yüz yüze geleceğizdir. Dolayısıyla zaten savaşa tutuşmuş olduğumuz böyle bir mekanizmayı ele geçirmek yerine onu tümden ortadan kaldırmak ve halkın diktatörlüğünü sürdürmede bizim için çok daha uygun olan yeni bir devleti kurmak ve yeni bir ihtilale gerek kalmadan onun evrimiyle kesintisiz bir biçimde sosyalizme ilerlemek tek doğru yoldur. Bu hiçbir tereddüte yer bırakmayacak bir netlikle Marksizm - Leninizm tarafından böyle konulmuştur. Ve şimdiye değin de dünyanın hiçbir yerinde eski devlet aygıtı tümden ortadan kaldırılmadan yapılmış bir demokratik devrim de söz konusu olmamıştır. Ama şimdi bakalım T'K'P olayı böyle mi görmektedir? Alıntıyı biraz önce kestiğimiz yerden devam ettirelim :

«Ancak sosyalist bir devrim sonucunda temel üretim araçlarının kamulaştırılmasıyle, (buraya dikkat

ediniz - K.) *burjuva devlet mekanizmasının baştan aşağı yıkılmasıyla* proletarya egemenliğinin, emperyalizmin, burjuvazinin saldırılarına karşı proletarya diktatorasının, sosyalist demokrasinin kurulmasiyledirki, Türkiye ve halkımız her türlü sömürü ve zorbalık biçimlerinden kurtulabilir.» (Türkiye Komünist Partisi Proram, s. 18 - 19)

Şu paragrafı bilmiyoruz tercümeye gerek varmı? «Ancak», diyor «sosyalist devrim sonucunda... burjuva devlet mekanizmasının baştan aşağı yıkılmasıyla... her türlü sömürü ve zorbalık biçimlerinden kurtulabilir» Demek ki, T'K'P'nin yakın hedefi olan ileri demokratik devrim burjuva devleti yıkmıyor. Onu yıkacak olan sosyalist devrim. Acaba bu partinin ismindeki «komünist» lafını tırnaklamakla haksızlıkmı ediyoruz? Eğer bu parti ısrarla bu yoldan sosyalizme ve oradan da komünizme ulaşacağını iddia ediyorsa açık açık yalan söylüyor. Halk kitleleri bir araya gelip T'K'P önderliğinde bir devrim yapıyor, adına ileri demokratik devrim diyorlar, ama tepeleıinde hala yıkılması gereken bir burjuva diktatörlüğü dikiliyor. Yani burjuvazi hala elinde bulunan baskı ve zulüm aracı olan devletiyle halka zulüm etmekte. T'K'P de öyle diyor. «Bu devrimi yapmakla zorbalıktan kurtulamazsınız, bir devrim daha yapmanız gerekir.» Şimdi paradoksları izleyelim. T'K'P bugün Türkiye halklarının önüne «kurtuluşunuz bizimledir» diyerek dikilmektedir. Herhalde kitleler kanar'da bu partiyi izlerlerse T'K'P ileri demokratik düzenin iktidar partisi olacaktır. Eğer hala burjuva devleti var ve burjuva devleti de burjuvanın diktatörlüğü demek ise, yani halka baskı ve zulüm uygulayan mekanizma demek ise bu zulüm ve baskının yürütücüsü de T'K'P olacaktır. Belki de öyle olacaktır. O zaman bu burjuva diktatörlüğünü yıkmak T'K'P'nin başında bulunduğu bu zulüm makinasından kurtulmak üzere Türkiye halklarının bir kez daha ayaklanması gerekecektir. Söyleyene değil söyletene bak derler. Kalem sürçmüş, kimbilir, gerçek niyetler kağıda dökülüvermiş! Evet T'K'P'nin Türkiye halklarına sunduğu gelecek işte kendi sözleriyle budur: Yeni bir burjuva diktatörlü-

ğü. Bu ağır bir ithamdır. Biliyoruz. Ancak aktardığımız satırları aynen kendi programlarından aldık ve hiç zorlamadan ne anlama geldiklerini ortaya koyduk. Eğer niyetleri bu kadar kötü değil de yanlışlıkla, bizim kasdettiğimiz anlama gelebileceğini düşünmeden kullanılmış ifadeler olduğu iddia edilirse buna birşey denilemez ama böyle bir yanlışlığı yapacak kadar marksizmden haberdar olmayanları ve beyni işlemeyenleri de adam yerine koymamak gerek.

Dikkat edilecek olursa aynı paragrafta sosyalist devrim sonucu yapılacak olan başka işler sayılırken «ileri demokratik devrim»le halledeceklerini söylemiş oldukları başka şeyleri de sayıyorlar. Bu da sahtecilik, ve bizim yukarıdaki iddialarımız konusunda yeni kanıtlar ortaya getiriyor :

«Ancak sosyalist bir devrim sonucunda temel üretim araçlarının kamulaştırılmasıyla...»

Eğer bu parti Türkiye'de finans kapitalin egemenliğinden bahsediyorsa aynı zamanda temel üretim araçlarının mülkiyetinin de finans oligarşisine ait olduğunu söylüyor demektir. Başka türlü bir finans kapital düzeyine ulaşmış kapitalizm olabilir mi? Finans kapitalin oluşmuş ve ekonomide egemenlik kurmuş bir düzeye ulaştığını söylersek temel üretim araçlarının da bu ilişki içerisinde tutulmakta olduğunu söylemiş olmaz mıyız? Hele bu kapitalizmin emperyalizme bağımı olduğunu ve esas olarak tüketim malları üreten bir yapıya sahib olduğunu söylüyorsak bu edilen laf ne anlama gelebilir? Dikkat edilecek olursak «tüm üretim araçlarının» kamulaştırılmasından değil «temel üretim araçlarının» kamulaştırılmasından sözetmektedirler. Bunun üzerinde durmak gerekiyor. T'K'P'nin kendi analizleri sınırları içerisinde kalarak bunun anlamını ortaya koymaya çalışalım: Yaptıkları Türkiye tahlillerine göre Türkiye'de bir milli burjuvazi, bir de emperyalizme bağlı finans oligarşisi mevcuttur. Finans oligarşisi kendi egemenliğini kurmuş ise temel üretim araçları diyebileceğimiz üretim araçları acaba hangi kesimin elindedir? En büyük ve en modern fabrikalar emperyalizme bağımlı tekelcilerin elinde değilmidir?

Türkiye'deki üretimin en büyük ve en önemli kısmı bunlar tarafından yapılmakta değil midir? Ve temel üretim araçlarından sözetmeye başladığımızda ilk başta en büyük ve en modern fabrikalardan başlamamız gerekmez mi? Elbette ki öyle. Emperyalizmden nispeten bağımsız olan işletmelerin ekonomide tuttukları yerin öneminin daha küçük olduğu açık değil midir? Bunların büyük bir kısmı modern olmaktan uzak değilmidir? Öyledir. Bu durumda üretim araçları arasında temel, tali diye bir ayırım yapmaya kalkıştığımızda acaba daha ilkel ve küçük olan üretim araçları mı aklımıza gelmeli, yoksa modern üretim araçları mı? Bunun lamı cimi yoktur ve tartışma götürmeyecek kadar açıktır. Temel üretim araçlarını kamulaştırmayan bir devrim Türkiye'de hiçbir şey yapmış olmaz. Eğer T'K'P kendisinin «ileri demokratik devrimin» Türkiye'yi emperyalizmin boyunduruğundan kurtaracağını söylüyor ise iktidara geldikleri gün temel üretim araçlarını kamulaştırmak durumundadır. Aksi takdirde emperyalizmin egemenliği sürer gider. Programının bir başka yerinde de bunları millileştireceğini söylemektedir bu parti. Acaba devlet mülkiyetine verilmesi gerektiğini söylediği bu temel üretim araçlarının kamulaştırılmış olduğunu kabul etmemekte midir T'K'P? Programın «demokratik dönüşümler» başlıklı kısmında şöyle denilmektedir :

«2. Bütün yabancı tekellerin, bütün emperyalist kurumların sermayeleri, kamulaştırılmalı ve demokratik devletin mülkiyetine verilmelidir.» TKP Program, s. 39)

Aslında T'K'P ekonomik alanda yapacaklarını bu şekilde anlatırken bir başka karışıklıkla yüz yüze gelmekteyiz. Birincisi, bu görevler hem «ileri demokratik devrimle» halledilecek; yukarıda işaret ettiğimiz gibi hem de «sosyalist devrimle.» Ikincisi bu kamulaştırmadan neyin anlaşıldığı. Yukarıya yaptığımız alıntıda, «kamulaştırmanın», «demokratik devletin mülkiyetine geçirme» anlamına geldiğini görüyoruz. Demokratik devlet de halkın devleti olduğuna göre ortak mülkiyete geçirme anlamına geldiği ve bunun sahibolabileceği tek

ilişkinin de sosyalist üretim ilişkileri olduğunu biliyoruz. Zira bir üçüncü üretim ilişkisinin kurulabilmesi olanaklı değildir; çünkü yoktur. Demokratik halk iktidarında kamulaştırılan işletmelerde gerçekleştirilecek olan, sosyalist üretim ilişkisinden başka olamaz. Eğer buralarda kapitalis üretim ilişkisi varolmaya devam edecek olursa bunlara kamu mülkü gözüyle bakamayız. Bugünkü devlet işletmeleri bu konuda iyi bir örnek olabilir. Acaba iktisadi devlet teşekküllerine biz halkın mülkü olarak bakabilir miyiz? Böyle bakanlar vardır. Ama bu bakış açısıyla marksizmin mülkiyet konusuna bakışı arasında dağlar kadar fark vardır. Her nekadar bu işletmelerin devlet mülkü ve devletin de hepimizin devleti olduğu iddia ediliyorsa da, biz marksistler naçizane aksine inanıyor ve aksinin doğru olduğunu kanıtlıyoruz. Bu devlet bizim, yani ezilen ve sömürülen sınıfların değil oligarşinindir. Onun sahibolduğu herşey de bizim değil oligarşinindir. Burada bir demagojiyle işin içinden sıyrılmaya kalkışılabilir: Iktisadi Devlet Teşekküllerinin mülkiyeti devlete aittir ve bunlar bizlerin verdiği vergilerle kurulurlar, bu nedenle de halka aittirler. Bu gülünç bir iddiadır. Buna inanmak için çok ahmak olmak gerekir. Tüm artı değeri yaratan işçi sınıfı olduğuna göre, tekelci burjuvazinin mülkü de proletaryaya aittir denebilir!!! Tam da burjuvazi buna benzer bir yutturmacayı kullanır: Milli Servet. Burjuvazi bu yutturmaca ardına saklanarak kendi soygunculuğunu gizler. Bugünkü devlet mülkünün oligarşinin yararına olduğu ve onların çıkarlarına hizmet ettiği gün gibi aşikardır. Bunu tartışılabilir bir şey olarak gören varsa buyursunlar tartışalım. Peki acaba neden tartışma götürmez olduğunu söylediğimiz bir şey üzerine yığınla laf ediyoruz. Sebepsiz değil :

«Sovyetler Birliği'nin, Türkiye'nin iç kaynaklarını değerlendiren, *devletin, Türkiye halkının mülkü olarak kurduğu endüstri Türkiye'nin ekonomik kalkınmasını sağlayan* en uygun yardımdır» (TKP Program, s. 40)

İşte yukarıda ettiğimiz bir yığın laf bunun üzerinedir. Yukarıda savunulmasının saçma olduğunu söylediğimiz devlet mülkiyetinin halkın mülkü olarak yut-

turulması burada karşımıza dikilmektedir. Kendi mülkü yüzünden sömürüye uğrayan zavalı halk! Bu nasıl mülkiyet? Hem senin; hem de senin sömürülmene neden olan aynı mülk. Demekki, Marks'tan beri mülkiyet kavramı epeyce değişmiş!

Bunlar tekelci burjuvazinin iddialarından başka bir şey değildir. Tekelci burjuvazi de bunları kamu mülkiyeti olarak göstermek suretiyle, kapitalist özel mülkiyetin sosyalist mülkiyete olan üstünlüğünü kanıtlamaya çalışır durur: «devlet teşekkülleri sürekli zarar etmektedir. Bu da gösterir ki, devletçilik, yani sosyalizm hiç bir zaman özel sektör gibi başarılı olamaz». Bu değil midir oligarşinin yıllardır sosyalizme karşı sürdürdüğü demagojilerden biri? Gelelim yukarıdaki sorunumuza. Eğer devlet işletmeleri halkın mülkü ise ki, bunu T'K'P'nin böyle nitelemekte olduğunu gördük, proletaryanın sömürüden kurtulması nasıl olacaktır? T'K'P programına göre 'ileri demokratik devrimle' bundan kurtuluş yoktur. Sömürü ve zorbalık devam edecektir. Bundan kurtuluş ancak sosyalist devrimden sonra olanaklı olacaktır. O da «Sosyalist devrim sonucunda ...burjuva devlet mekanizmasının baştan aşağı yıkılmasıyla...», yani yeni bir ihtilalle. Bunlardan görülen o dur ki, T'K'P'nin ileri demokratik devriminin yapacağını söylediği hiç bir şeyi yapmaya niyeti yoktur. Bu sadece bir niyet sorunu değil açıkça kendilerince ifade edilmiş bir durumdur. Aynen Bülent Ecevit'in bir yandan «ne ezilen ne ezen, hakça bir düzen» derken, diğer yandan da «biz düzenin akıllı savunucularıyız, komünizmin önündeki en büyük engeliz» demesine benzemektedir. T'K'P de bundan başka bir şey söylemiyor. Öylesine bir devrim tanımlıyor ki, «şunlar şunlar olacaktır, ama bunlar sosyalist devrimden sonra olacaktır» diyerek akıllara durgunluk veriyor. Acaba bunca karışıklık, daha doğrusu karışıklık gibi görünen durum nereden kaynaklanıyor? Tek bir şeyden: Açıkça söylemedikleri ama bütün bu lafların edilmesine yol gösteren mantıktan: CHP ile yapılacak bir koalisyonun hayalleri. Elbetteki, böyle bir hayal üzerine marksizmle ilgili hiç bir şey inşa edilemez. Ama böyle

bir hayale dalabilmek için de her şeyin altüst edilmiş olması gerekir. T'K'P de öyle yapmış. Tüm bir marksizmi tanınmayacak hale getirmiş. Marksizmin ne devlet tahlilini bırakmış, ne ordu tahlilini, ne devrim anlayışını ve ne de ulusal sorun üzerine olan görüşlerini.

T'K'P'nin ordu üzerine söylediklerini de aktarmakta yarar vardır :

«Ordu, memlekete dalan emperyalistlere karşı Ulusal Kurtuluş Savaşında kurulmuştur. *Bundan ötürü* (abç) görevi emperyalizme karşı savaşmak, yurdun bağımsızlık, egemenlik ve halkın demokratik haklarını savunmaktır.» (TKP Program, s. 55 - 56)

Evet T'K'P'nin yol gösterici programı böyle söylemektedir. Ona göre ordunun emperyalizme karşı kurulmuş olması marksizmin bize anlattığı «ordu *egemen sınıfların egemenliklerini* sürdürmek için halka karşı oluşturdukları silahlı güçtür» gerçeğini değiştirmekte ve ona bambaşka görevler yüklemektedir. Birincisi bu Kurtuluş savaşının önderliğini burjuvazi yapmamış mıdır? Onun denetiminde kurulmamış mıdır bu ordu? İkincisi bu aynı ordu Osmanlı ordusunun artıklarından ve bürokratik ve militarist bir temelde kurulmamış mıdır? Aynen böyle olmuştur. Ama T'K'P'nin araçlara el değiştirttirdiğinde nitelikleri de değiştirttiren mantığı, devlet sorununun genelinde olduğu gibi onun parçası olan ordu sorunun da da aynen işlemektedir. Bir halk ordusuyla, bir burjuva ordusu arasındaki farkı ortadan kaldırmaktadır. Bu mantık devrim yapsa acaba nasıl bir ordu kurar. Tam da burjuvazinin mantığına uygun bir ordu. Burjuvazinin bürokratik ve militarist anlayışına göre kurulan bir ordu, kurtuluş savaşı sırasında kurulmuş olsa bile onun niteliği, fonksiyonları değişmiş olur mu? Olamaz elbet. Olmamıştır da. Kurtuluş Savaşında emperyalistlere karşı kullanılırken. Koçgiri'de Kürt ulusuna karşı kullanılmaktan geri kalmamıştır. Daha o zamandan bu ordu yalnızca emperyalistlere karşı değil aynı zamanda Kürt ulusuna ve halka karşı da kurulmuştur. Burjuvazinin başka tür bir ordu kurmasını nasıl olur da bekleyebiliriz? Beklemiyoruz da. T'K'P'nin dediği gibi, «bundan

ötürü», ordunun görevi, «emperyalizme karşı, işbirlikçilere karşı savaşmak, yurdun bağımsızlık, egemenlik ve *halkın demokratik haklarını savunmak*» değil, emperyalizmin çıkarlarını korumak, işbirlikçilerin çıkarları uğruna halka karşı savaşmak, yurdun bağımlılığı ve «Kürdistan»ın sömürgeliğini olduğu gibi muhafaza etmek, ve halkların demokratik haklarını gasbetmektir. İşte budur, ordunun görevi aslisi. Yarısömürge ülkelerin ordularının asli görevleri bundan başkası olamaz. Ama T'K'P'ye göre madem ki, Kurtuluş savaşında kurulmuştur o halde marksist ordu anlayışına uymaz bu ordu! Aslında görevleri bambaşkayken bir «militarist klik» çıkmış ve orduyu esas amaçlarından saptırmıştır!!!

Çocuk mu kandırıyorsunuz bre gafiller? Ordu buna göre «militarist klik» elinden kurtarıldığında iş bitmiş olacaktır. Öyle değil baylar. Bu bir yapı meselesidir. Ordunun tepesine şapka gibi geçmiş bir «militarist klik» yoktur. Tepeden tırnağa militarizm ve bürokritiklikle oya gibi işlenmiş bir yapı vardır ortada. Bunu kavrayamıyor yada dünyaya militaristler gibi bakıyor olabilirsiniz. Ama ha kavrayamamak, ha öyle bakmak, ikisi de aynı kapıya, oligarşinin kapısına çıkar. Ordu «militarist klik» eliyle değil tepesinden tırnağına egemen olan mantık ve ilişkiler zinciriyle halklara karşı kullanılabilmektedir. Ancak ve ancak bu mantık ve ilişkiler zinciri tabanının halktan gelen unsurlardan oluşmuş olması nedeniyle çatlamaya, başlarsa buna da «militarist klikle taban arasındaki çelişki» denmez, sınıf çelişkilerinin ordu içerisine yansıması denir. Bu ordunun tümüyle —bir kurum olarak— halk arasındaki çelişkidir. Doğrudan doğruya egemen sınıflarla Türkiye halkları arasındaki çelişkinin ordu somutunda ifadesini bulmasıdır. Nasıl ki, genelde bu çelişki, devlet kurumları içerisinde de yansır ve biz devlete bundan dolayı «bir gurup azınlık egemen oldu, böyle oldu» demez de devlet genelde egemen sınıfların baskı aracıdır dersek burada da durum aynıdır. «Bu devlet de Kurtuluş savaşında emperyalistlerle savaşırken kuruldu. Demekki, onun da görevi aslisi halkın çıkarlarını savunmaktır; ancak

bir azınlık bu devlete egemen oldu ve onu halka karşı kullanıyor! O halde o azınlıktan kurtulup devleti ele geçirmek gerekir.» Işte T'K'P tam da bunu düşünmektedir. Bunca çelişki ifadenin altında yatan temel gerçeklik budur. Bu mantığın pratik ifadesi olarak da adına Ulusal Demokratik Cephe dedikleri CHP, T'K'P koalisyonunun hükümet olmasıdır. Böyle devrim cehennemin dibine.

Programın «ileri demokrasi» başlığı altında sıralanan bir 8. maddesi var ki, burjuva liberal bir bakış açısından başka bir şey koymuyor ortaya. Bu burjuva liberal bakış açısı özünde tüm programın bakış açısını oluşturmakta ve T'K'P'nin «ileri demokrasinin» gerçekten bugün demokrasi dedikleri duruma göre biraz daha ileri bir yapı olduğunu tam anlamıyla kanıtlamaktadır.

«8. Bütün devlet mekanizması: Ordu, polis, jandarma, adalet mekanizması, radyo, basın, televizyon, bütün bakanlıklar gericilerden, emperyalizmin ajanlarından, faşistlerden temizlenmelidir.» (TKP Program, s. 46)

«İleri demokrasi»yi tanımlarken söylenilen bu lafların altında yatan mantığa dikkat etmek gerekir. Satıhtan bakıldığında kötü şeyler söylemiyormuş gibi gelir okuyana. Toplumdaki tüm kurumlardan gericilerin, emperyalistlerin ajanlarının ve faşistlerin atılmasını, temizlenmesini talebeden satırlar bunlar. Bu sözler bir meydan mitinginde, bir kahve sohbetinde söylenmiş olsalar, burjuva demokratik talepler olarak nitelenip fazla birşey söylenmeyebilir. Bu talepleri yükseltenlere ilerici denebilir. Ama bu ilericilik küçük burjuvazinin ilericiliğinden bir adım ileride olamaz. Gelgelelim bu laflar kendisine proletaryanın partisi diyen, isminin içinde komünist sözcüğünü taşıyan bir partinin önüne koyduğu asgari programı olan ileri demokrasiyi anlatan ve bu ileri demokrasinin siyasal yönünü ortaya koyan ilk sekiz maddesinin sonuncusudur. Bir devrim herşeyden önce siyasal olarak başlar ve eğer siyasal doğrultusunda sağlıklı değilse ondan hiçbirşey beklememek gerekir. Adına devrim denilen bir şey anlatılır-

ken, yukardaki satırlar bu anlatılanlar içerisinde kullanılırsa bu devrim nasıl bir devrim olabilir bu «*Bütün devlet mekanizması ....'dan temizlenmelidir.*»

Yukarıya yaptığımız alıntının bazı kelimelerini atarak bizim yazdığımız gibi yeniden yazarsak apaçık gördüğümüz nedir? Devletin parçalanması değil, temizlenmesi, ayıklanması. Böyle bir ifade neyi varsayar? Devlet mekanizmasının yerinde kalmasını. Yani burjuvanın baskı aracı olan devlet, kurumları ve yapısı itibariyle aynı kalacak, ama içerisinden bazı şahıslar temizlenecek. Böylelikle bu devlet «demokratik devlet» olacak. Hani pek yanlış sayılmaz. Bunca REFORMU GERÇEKLEŞTİRDİKTEN SONRA devlette epeyce demokratikleşmiş olur. Üstelik bunlar fena reformlar da değildir. Bu reformları bu düzen içerisinde yapabilecek bir hükümete pek gerici demeye hakkımız da olmaz. Bu epeyce bir «toplumsal ilerleme» olur!

İşte tam burada, «ileri demokrasi», «devletin demokratikleştirilmesi» ve «ulusal demokratik cephe» kavramlarının çakıştığı noktaya gelmiş oluyoruz. Tümünün zarfı burjuva demokrasisi. Şimdiye değin yaptığımız alıntıların tümünde gösterdik ki, bu savunulan program burjuva düzeninin dışına çıkmamakta, sadece onun kendi sınırları içerisinde, devrim kavramıyla hiçbir şekilde ilişkisi olmaksızın bazı reformlarla uğraşmaktadır. Ama bu reformlarla olan uğraş da karma karışık bir hale getirilmiş zira zaman zaman akla komünist olunduğu gelmiş ve komünizmle ilgili bir takım lafızlar işin içerisine katılmış.

Üstteki satırlarda belirttiğimiz gibi, «ileri demokrasi, devletin demokratikleştirilmesi ve ulusal demokratik cephe» kavramları bir noktada, burjuva reformculuğu noktasında birleşmektedirler. Yeterince kanıtlamış olmamıza rağmen İ. Bilen'in, her ne kadar son zamanlarda CHP'ye eleştirileri artmışsa da, 1978 yılında okumuş olduğu politik büro raporundan da bir alıntı yapmak yararlı olacaktır.

«Komünistler bu dönemde sendikalarla, yığın örgütleriyle, TİP, CHP gibi politik partilerle Ulusal De-

mokratik Cephe'yı oluşturmaya yönelik genel bir forum toplanması, bu forumda anti - faşist, anti - emperyalist bir platformun hazırlanmasına önayak olmalıdır.» (İ. Bilen Politik Büro raporu, 1978, s. 32, Ürün yayınları 28)

İşte T'K'P'nin dönüp dolaşıp geldiği asıl amaç budur: CHP ile devrim için, daha doğrusu «ileri bir demokrasi» için omuz omuza gelebilmek. Zaman zaman sıkıştıkça, CHP'nin sağ kanadı, sol kanadı gibi sözcükler kullanıyorlar. Bu sözcükleri kullanmak onlara bir takım eleştirilerden kaçma olanağı sağlıyor. Çeşitli yayın organları, veryansın ediyorlar sağ kanada. Ama gelin görün ki, programa konulmuş olan ifadeler adı geçen ulusal dmeokratik cephenin CHP'nin sol kanadıyla gerçekleştirileceği gibi birşeyden sözetmediği gibi, alıntı yaptığımız rapor da, sağından solundan sözetmeksizin CHP ile oluşturulacak «Cephe»den dem vuruyor.

Gene bu alıntı bize bir başka konuda da T'K'P'nin tüm sorunlarını nasıl düzen içi olarak düşündüğünün bir başka kanıtını da veriyor :

«... bu forum da, anti - faşist, anti - emperyalist bir platformun hazırlanması,...»

Nerede kaldı anti - şovenizm. Demekki Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı sorununun bu platformla alakası yok. Ancak Kürt ulusunun mücadelesinin yükselmesinin dayatması sonucu Kürtlerden sözederken, T'K'P'nin çeşitli yayın organları bu platformun ilkelerini anti - faşist, anti - emperyalist, ve anti - şovenist olarak sayabilmektedirler. Acaba böyle yapan yayın organları ve teşkilatlar partinin programına ve polit büro kararlarına mı karşı gelmekte yoksa bizi mi aldatmaya çalışmaktadırlar? Partilerine olan bağlılıklarını bin defa tekrarladıklarına göre, bizi aldatmaya çalıştıkları sonucuna ulaşmak yanlış olmayacaktır. Aslında her şeyde olduğu gibi bu sorunda da T'K'P düzen içerisinde kalmaya özen göstermektedir. Çok iyi biliyor ki, CHP gibi şoven bir partiyle gerçekleştirilecek olan «devrim» (!!!) Kürt ulusunun kendi kaderini ta-

yin etme hakkına razı olamaz. Razı olsa olsa *Kürt ulusunun kaderinin tayin edilmesine razı olabilir.* T'K'P de «ileri demokrasi» programını buna göre yapmıştır zaten: Anayasacı bir çözüm:

«5. Türkiye Komünist Partisi, ulusların yazgılarını kendilerinin çizmesi konusundaki, Leninci ilkelere bağlıdır. (Şimdi Leninci ilkeye dikkat - K.) Memleketimizde, yoğun, kaynaşmış yığınlar halinde yaşayan uluslara, ulusal azınlıklara (Kürtlere, Lazlara vb.) tam demokratik, eşit anayasal haklar tanınmalı, bu uluslara kültürlerini geliştirmek olanakları yaratılmalıdır.

«Uluslara bu hakları tanımak, her zaman için onların birbirlerinden ayrılmalarını istemek ve propaganda etmek zorunluluğunu koşmaz. Kendi yazgısını çizmek hakkı uluslara demokratik devletin bütünlüğünde kalmak, onunla sıkı ekonomik ve politik işbirliği kurma hakkını da kendinde taşır.» (TKP Program, s. 45)

Bu alıntı da «ileri demokrasi» bölümünün siyasal kısmından alınan 5. madde. Burada apaçık anayasacı çözüm sırıtmaktadır. Onlar için kabul edilen, anayasada her ulusa eşit haklar. Bu mudur «Leninci» ulusal sorun ilkesi. Bunun adı Leninci değil, oportünizm, sosyal şovenizm olarak ilan edilmiş olan anayasacı Avusturya yöntemidir. Bolşevik yöntem ise, ulusal sorunu «devrim genel sorunu ile ayrılmaz bir bağlılık içerisinde ele alır. Halbuki Avusturya yöntemi olarak bilinen yöntem ise ulusal sorunu bir devrim sorunu olarak değil, reform sorunu olarak düşünür. Çünkü reformistlerin perspektifinde demokratik ya da sosyalist bir kurtuluş hareketi, köklü bir değişiklik yoktur» (Stalin). Ama T'K'P çok iyi biliyor ki, onun düşündüğü ittifak içerisinde CHP'ye kabul ettirilebilecek en ileri nokta ulusal sorunda anayasacılıktır. Hatta bu bile olanaksızdır. Bu nedenle onun cephe programının dışına atılması gerekir. Bu durumda böyle bir cephe programı, sosyalistlerin asgari programına değil, olsa olsa, burjuva demokratlarının asgari programına tekabül edebilir.

Leninci ilke bir ulusun kaderini tayin etmez, tam tersine o ulusun kendi kaderini tayininin bizzat kendisi tarafından gerçekleştirilecek bir şey olduğunu kabul eder. Bu hiç tereddütsüz bir tek anlama gelir, devleti olmayan ulusun *ayrı devlet kurma hakkı*. Bir ulusun kendi kaderini tayin hakkini tanıyoruz dediğimizde bu bir tek anlama gelmelidir. Bu ulusun ayrı devlet kurma hakkını tanıyoruz. Bunu ikinci bir anlama getirmeye kalkıştığımızda bu hakkı ortadan kaldırmış oluruz. Bahsettiğimiz bir «hak» olduğuna göre de, buna bir başka yorum getirmeye kalkışmak hemen kuşku yaratmalıdır. Zira bir hakka gerçekten sahib olan şartlara göre onu ister kullanır, isterse kullanmaz. Hoşa gitsin veya gitmesin Kürt ulusu bu hakkını kullanıp ayrı devlet kurabilir. Tanınması gereken bu haktır. Koşulların analizi bundan çok sonra gelir. Bu «hak» sözcüğü başka bir anlama da gelmez. Hakkın kullanılmaması ise bir başka şeydir. Ama T'K'P programı bunu bir başka anlama da getirebiliyor:

«Kendi yazgısını çizmek hakkı uluslara demokratik devletin bütünlüğünde kalmak, onunla sıkı ekonomik ve politik işbirliği kurma hakkını da kendinde taşır.» Hayır asla böyle bir şeyi taşımaz. Bu bir hak soruleter enternasyonalizmi sorunudur. Ozgür olan bir ulusun aynı devlet sınırları içerisinde kalıp kalmamasının hakla ilgili bir yanı yoktur. Bu doğrudan doğruya proleter enternasyonalizmi sorunudur. Özgür olan bir ulusun bir başka ulusla şu ya da bu biçimde ilişkilere girme hakkı varmıdır yok mudur diye kimse tartışmaz. Böyle bir ilişkiye girmeyi hak diye nitelemeye kimsenin hakkı yoktur. Kim engelleyebilir eşit olanların eşitçe ilişkiler kurmasını? Kim diyebilir eşitçe birleşmek isteyenlere sizi bu hakkınız yoktur diye. Bunun tartışması olmaz. Ama hakları gasbedilmiş bir ulusun ayrı devlet kurma hakkı'nın tanınıp tanınmaması tartışılabilir. T'K'P niye hatırlatmak ihtiyacını duyuyor aynı devlet sınırları içerisinde kalma sorununu? Hem de ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesini saptırarak? Çünkü o bu hakkı Kürt ulusu adına çoktan kul-

lanmış. Onun kaderini tayin etmiş. İfadeye dikkat etmek gerekiyor :

«Uluslara bu hakları tanımak...»

Sanki, babasının bostanından lütuf olarak karpuz veriyor. Ne demek uluslara bu hakları tanımak? Acaba sorunumuz bir ulusa bir hakkı tanımak mıdır, yoksa o ulusun bu hakka sahip olduğunu kabul etmek midir? İkisi arasında çok büyük farklılık vardır. T'K'P'nin koyduğu gibi konursa sözkonusu olan lütufta bulunmaktır. Halbuki, esir uluslar lutuf beklemiyorlar. Ulus olarak kendilerine ait olup gasbedilmiş bir şeyi istiyorlar. Ulus olarak varoluş koşulu olan özgürlüklerini elde etmeye uğraşıyorlar. Özgürlüğü de kimseden lutuf olarak beklemiyorlar. Bu hakkı «kendilerine kimsenin tanımasını» beklemiyorlar, tam tersine bu hakkın varlığının ezen uluslarca kabul edilmesini istiyorlar. İkisi çok, hem de çok farklıdır. Biri kendisini yukarda görmeye alışmış ve bu alışkanlığını sürdürenin bakış açısıdır, diğeri ise tüm ulusları eşit görenin bakış açısı. Biri sosyal şövenlerin bakış açısıdır, diğeri proleter enternasyonalistlerinin. T'K'P'nin bu bakış açısıyla başka uluslara «haklar tanıma hakkı» yoktur ve Kürt ulusunun da ondan beklediği bir *LÜTUF* yoktur. Ulusal soruna bakış komünistler için, hele hele ezen ulus komünistleri için bir lütuf sorunu değil tam tersine yakıcı bir *GÖREVDİR*.

İşte T'K'P bunu kavramıyor kavraması da olanaklı değildir, çünki sosyal şovenizm onun gözünü karartmıştır sorunu nereye indirgemeye çalışmaktadır? Tam CHP'nin kabul edebileceği bir çerçeveye :

«Her ulusun kendi dilinde okuması, yazması, devlet dairelerinde konuşması, yayın yapması serbesttir.» (TKP Program, madde 5, s. 45)

Yukarıda T'K'P'nin Kürt ulusunun kaderini tayin etmiş olduğunu söylemiştik. Işte bu bakış açısı içerisindedir ki, onlara bazı haklar da tanımaktadır: Anayasada eşit haklar ve dil özgürlüğü. İşin siyasal yanıyla ilgili tek kelime dahi yok. Birtek devlet lafı yok. Birlikten bahis çok ama bu ulusun siyasal statüsü hakkın-

da, anayasada eşit haklar dışında başkaca bir laf yok. Siyasal statü konusunda olan tek laf aynı devletin sınırları içerisinde kalmak. Bu kadar lütufkar bir programa Kürt ulusu adına teşekkür etmemek elde değil. Eşit haklar tanıyor, dili serbest bırakıyor, kültürün geilştirilmesine yardımcı oluyor. Eh daha ne yapsın lütufsa bu kadar olur! Ama hayır, teşekkürler. Kürt ulusu kimseden lütuf beklemiyor; komünistse enternasyonalist görevlerin yerine getirilmesini bekliyor.

Bu noktada da T'K'P programı bir rezalettir Marksizm - Leninizm adına. Ama Marksizm - Leninizm adına rezalet olduğu kadar CHP içinde ileride zamanı geldiğinde, yani Kürt ulusunun baskıyla sömürge zinciri altında tutulamayacağının anlaşılip bir takım tavizlerle aldatılmasının zamanı geldiğinde kabul edilebilecek bir programdır.

Baştan da belirttiğimiz gibi amacımız T'K'P programının eleştirilmesi değil, onun tüm çabasının CHP ile kurulacak bir koalisyon sorunu olduğunu, devrim diye bir problemin olmadığını göstermekti. Biz bu «program»ın belirli noktalarına dayanarak saçmalıkları sergiledikten sonra bu saçmalıkları düzeltilip daha zor deşifre edilebilir bir program yapılabilir. Ama sağlam özeleştirilerle mantığın temeli değiştirilmedikten sonra ortaya çıkacak olan her zaman için reformist bir program olacaktır. Bu programı hazırlayanlar uluslararası oportünizme göre oldukça acemi imişler. Ama zamanla görüyoruz ki, bu konuda ustalaşıyorlar ve oportünistliklerini daha iyi gizlemeye uğraşıyorlar. Temeldeki mantığın hiç değişmediği gün gibi ortada. Hep yeni kılıflar, yeni boyalar. Elbette değişmez; bu oportünist kafa devrimci eleştirinin duvarına çarpıp paramparça edilmedikçe. Ama bu kafa ne kadar saklanırsa saklansın kulaklarından tutup ortaya çıkarmak zor olmayacaktır, zira necabet mi verir üniforma, zerduz balan vursan eşşek yine eşşektir demiş eskiler.

Savaş İslamlaştırılırken T'K'P'nin Müslümanlaşması

1978 Nisan'ında Afganistan'da yapılan darbe sonucu iktidara gelen Halk Partisi, ülkede bazı reformları gerçekleştirdi ve dış politikada Sovyetler Birliği ile yakın ilişkiler içerisinde oldu. Özellikle toprak reformu konusuna eğilmeleri ve bu doğrultuda adımlar atmaya başlamaları, Afganistanda gerici çevrelerin, toprak ağaları ve din adamlarının şiddetli tepkilerini üzerinde topladı. Bu güçler kısa zaman içerisinde, güçlü denilebilecek bir gericilik hareketini başlattılar. Şu andaki boyut ise tam bir iç savaş durumuna ulaşılmış olması. Bu gerici tepkiler hükümette değişikliklere ve Tarakinin iktidardan uzaklaşmasına kadar vardı.

Darbenin gerçekleştiği tarihlerde, özellikle T'K'P revizyonistleri, Afganistanda devrim olduğunu iddia ederken, Kurtuluş gazetesi bunu ileriye yönelik bir hareket olarak değerlendirirken, bir devrim olayı olarak görülemeyeceğini ve bunu önümüzdeki kısa süre içerisinde göreceğimizi iddia etmişti. Kurtuluş'un bu iddiası karşısında, revizyonistler, «nereden biliyorsunuz, çok özel bilgilere mi sahipsiniz?» diye sormaktaydılar. Kendilerine herkesin bildiğinden daha fazla birşey bilmediğimiz ancak, bilinenlerin Marksizm - Leninizm süzgecinden geçirildiğinde ve şimdiye değin olan «kapitalist olmayan yoldan kalkınma» tecrübelerinin gösterdiklerine dayanarak bunun kolaylıkla söylenebileceğini iddia ediyorduk. Bu bize Marksizm - Leninizmin sağladığı bakış açısıydı. Zira biliyorduk ki, çağımızda proletaryanın önderlik etmediği ve geniş halk yığınlarının katılmadığı bir hareket sosyal devrim olarak adlandırılamaz. Aynı cunta yollarının birçok, başka ülkede denen-

diğini ve başarısızlıklarının ortaya çıktığını hep birlikte görmüştük. Bu tür hareketlere dünya sosyalist hareketinin prim vermesi o ülkelerde gelişen devrimci hareketin kesintiye uğramasına, güçlerinin sonuçsuz mücadelelere akıtılmasına sebebolduğunu görüyorduk. Özünde bu Marksizm - Leninizm açısından son derece açık bir şeyken, oportünist bakış açısı, kısa vadeli başarı gibi görünen «ilerlemelere» daha yatkın olduğundan kestirmeden gitmek isterken devrimin doğal gelişimini de çıkmaza sokuyordu.

Afganistanda yapılan darbenin Sovyetler Birliği tarafından desteklendiği öğrenilir öğrenilmez oportünistler şaha kalkıp «Afgan devriminin» gerçekleştiğini ilan ettiler. Aynı şaha kalkışları, Portekiz devrimi sırasındada izlemiş ve çok hızlı ilerlediklerini kendilerine anlatmıştık. Orada da tarih bizi haklı çıkardı. Ama oportünistler gerçekten yılmaz bir direngenlik gösteriyorlar. Kitlelerin devrimci yaratıcılığına olan inançtan ve Marksizm - Leniniz'den son derece uzak olan bu oportünistler, gelişmelerin ne doğrultuya doğru olduğunu göremediklerini bu tür olgular karşısında ortaya koyarken, bu olgular hakkında yaptıkları açıklamalarla da komünizmden ne kadar uzak olduklarını sergiliyorlar.

Savaş Yolu (neyin savaş yoluysa) adlı T'K'P yanlısı yayın organı 18. sayısında «Arganistan'da Neler Oluyor?..» başlıklı bir yazısında devrimden ne anladığını gerçekten güzel sergiliyor :

«1978 Nisan'ında devrimle (darbeyle diyemiyor-Kurtuluş) iktidara gelen Demokratik Halk Partisi ve Taraki rejimi, ülkedeki feodal yapıya, kabile reisi konumundaki feodallerin etkinliğine, ve 'modernleşme' görüntüsü altında, İran'da Şah'ın yaptığı gibi, ülkeyi kapitalist yola sokmaya çalışanlara gerçek bir darbe vurdu. Demokratik devrim ilerlerken ayaklarının altındaki toprağın kaydığını hisseden bu katmanların devrime direnişlerinin güçlenmesi doğaldı.»

Görüldüğü üzere öyle bir devrim oluyor ki, bir müddet rahat duran karşı devrim, toprak reformu başla-

yınca ülkenin yarısına hakim oluyor. Hem de Sovyetler Birliğinin sağladığı her türlü desteğe rağmen. Karşı devrimciler bunca kısa zamanda kurtarılmış bölgeler kuruyorlar, hükümet birlikleri hükümete karşı isyan ediyorlar, Taraki iktidardan uzaklaştırılıyor ve yerine geçen kendi başbakanı artık ülkenin tek kişinin iradesi ile değil devrim konseyiyle birlikte yönetileceğini söylüyor. Bunlar bir devrim hareketinin ardından pek raslanamayacak türden olaylar. Ama bu tür olaylara genel olarak cunta hareketlerinin ardından sık sık rastlanır. Afrika'da ve Latin Amerika'da cunta içi mücadeleler de eski liderin devrilip yerine yeni lideri atamalarına dünya sıksık şahit olmuştur. Afganistan'da da bu olmuştur.

Ne var ki, T'K'P'li revizyonistler bir kez bunu devrim diye adlandırdıklarından bu gelişmeleri olağan olarak karşılayamıyorlar ve işin içerisinde iş arıyorlar. Nitekim de buluyorlar :

«Ancak, bu sınıfların devrime karşı direnişi, dış müdahale olmaksızın bu boyutlara varamazdı.»

Evet doğru, gerçekten gücünü halkın örgütlü mücadelesinden alan bir devrim hareketi günümüz koşullarında başarıya ulaştıktan sonra dış müdahaleler olmaksızın kolay kolay yıkılamazlar. Hatta güçlü denebilecek, tehlikeli direnişlerle karşılaşmazlar. Ama Afganistan'da işler böyle gitmiyor. Doğrudan bir dış müdahalenin olduğunu da kimse kanıtlayamaz. Ama ilerlemeci revizyonistler, ne konuda bir başarısızlığa uğrasalar sorumluluğu ya Maccu'lara ya da goşistlere yıkmada hiç tereddüt göstermezler. Onların değerlendirmelerinin, yaptıklarının yanlışlığı yoktur, başkalarının yaptığı hatalar vardır. Bu Marksist mantık değil olsa olsa bezirgan mantığıdır.

Bu bezirgan mantık karşı devrimin yaptığı propagandanın yanlışlığını güya kanıtlarken kendisinin de devrimden ne anladığını bir güzel sergiliyor :

«Teraki yönetiminin, 'Afganistan'da müslümanlığın kökünü kurutmak istediği', 'gavur olduğu' (haşa!-K) şeklindeki propagandanın hiçbir şekilde aslı yoktu.

Afganistanın en yüksek ve yetkili din adamları çeşitli defalar, dine en küçük bir müdahale bile olmadığını büyük bir kesinlikle açıklamışlardı. *Devrim liderlerinin de dine bağlı oldukları biliniyordu.*» (abç)

İşte T'K'P hareketinin devrimden ne anladığı. Hele bu «mubarek» liderler ülkeyi nereye götürüyorlarmış onu da görmek gerek :

«Afganistan devriminin yenilmesinden yarar uman, Sovyetler Birliğine sınır bir ülkede *sosyalizme doğru yönelişten* (abç) ... ürken güçlerin başında ... ABD ... ve Çin geliyor.»

Şimdi hayal gücümüzü çalıştıralım: Başımızda Erbakan, ellerimizde yeşil sancaklar hızlı adımlarla sosyalizme doğru ilerliyoruz! Bir tek düzeltme gerekiyor, Erbakanın da Sovyetler Birliği ile iyi ilişkiler kurmayı benimsemesi. İşte ilerlemeci zavallı yazar böyle tanımlıyor devrim dediği bir hareketi. Hemde sosyalizme doğru ilerleyen bir devrim.

«Devrim liderleri de dine bağlı» imiş.

Aynı dergi emperyalizmin karşı devrim hareketini islamlaştırmak istediğini anlatıyor. Demekki, islamiyet son zamanlarda öyle bir hazne haline gelmişki, emperyalizm elini daldırıyor karşı devrim çıkarıyor, revizyonistler daldırıyor sosyalizm çıkarıyorlar. Bu işin ilmini ırkçı BAAS ve Kaddafi daha önce yapmıştı: Sosyalizmi islamlaştırmak. Anlaşılan şimdi de revizyonistler aynı yola girdiler. Bir gün ilerlemeci dostlarımızın bu işi Türkiye için de yararlı görüp savunmaya kalkışmayacaklarını acaba ne garanti edebilir? Sosyalizmi bu kılıklar içerisine sokanlarla bu kadar şakalaşma ciddiyetle bağdaşmaz gibi görülebilir, ancak bu tür iddialar karşısında daha ciddi şeyleri söylemek oldukça zor. Bir yol daha vardı: Sosyalizmin alfabesi isimli kitabın okunmasını tavsiye etmek.

KURTULUŞ

Sendikal Hareket, Fabrika Konseyleri ve Komünist Enternasyonal

Bu tez Haziran 1920'de Üçüncü Enternasyonal'in İkinci Kongresi'ne Radek tarafından sunulmuş uzun tartışmalara neden olmuştur. Teze özellikle İngiliz ve Amerikan temsilcileri karşı çıkmışlar, özellikle İngiliz sendikalarının ele geçirilmesinin olanaksız olduğunu, bunların kapitalizmin kaleleri olduğunu söylemişlerdir. Buna karşılık Lenin, aynı konu üzerinde, «zorluklar ne olursa olsun, her türlü fedakârlığı yaparak buralarda komünist faaliyeti sürdürmeliyiz» demiştir. Kurulan komisyon 6 uzun oturumdan sonra anlaşmaya varamamış ve tez büyük bir çoğunlukla kabul edilmiştir.

Yazıda geçen Fabrika Komitesi, Partinin siyasi örgütünü kastetmemektedir. Bununla Fabrika Konseyleri kastediliyor. Aynı şekilde Sanayi Konseyi Komitesi ifadeleri de aynı anlama gelmektedir.

KURTULUŞ

— I —

1 — İşçi sınıfının kapitalizmin barışçıl gelişme döneminde yarattığı sendikalar, emek pazarında işçi ücretlerinin yükseltilmesi ve ücretli emek koşullarının iyileştirilmesini amaçlayan işçi örgütleriydi. Devrimci Marksistler, sosyalizmin uğruna iyi bir mücadele vermek amacıyla, proletaryanın siyasi partisi Sosyal-Demokrat Parti ile ilişki kurmak zorundaydılar. Bazı istisnalar hariç, sosyalist demokrasiyi, kapitalizmin yıkılması uğruna proletaryanın devrimci mücadelesinin bir silahı olarak değil, tersine proletaryanın devrimci

çabasını, burjuvazinin çıkarı peşinden sürükleyen bir örgüt durumuna getirmiş olan aynı nedenler, savaş sırasında sendikaları burjuvazinin askeri aygıtının unsurları olarak en ön plana çıkarmıştır. Sendikalar, burjuvaziye işçi sınıfının en yoğun şekilde sömürülmesine ve kapitalizmin çıkarları için savaşı en aktif şekilde yürütmesine yardımcı oldular. Yalnızca, patronların ücret verdikleri en vasıflı işçileri kapsayan, yalnızca oportünist liderleri tarafından aldatılan kitlelere bütünüyle yabancı bürokratik bir aygıt tarafından hapsedilmiş, son derece dar lonca sınırları çerçevesinde hareket eden sendikalar, yalnızca sosyal-devrim davasına gölge düşürmekle kalmamış, aynı zamanda işçilerin hayat koşullarının iyileştirilmesi uğruna örgütlemiş oldukları mücadele davasına da gölge düşürmüşlerdir. Bu sendikalar patronlara karşı mesleki mücadele alanını terk ettiler ve bunun yerine, ne pahasına olursa olsun kapitalistlerle tatlı bir uzlaşma programı koydular. Bu politika yalnızca İngiltere ve Amerika'daki liberal sendikaların Almanya ve Avusturya'daki 'sosyalist' olduğu iddia edilen özgür sendikaların politikası değil, aynı zamanda Fransa'daki sendikalist sendikaların da politikasıydı.

2 — Savaşın ekonomik sonuçları, bütün dünyadaki ekonomik sistemin tamamen örgütsüz oluşu, dayanılmaz hayat pahalılığı, kadın ve çocuk emeğinin en yoğun sömürüsü, giderek açmaza giren konut sorunu, bütün bunlar proleter kitleleri kapitalizme karşı mücadeleye sürüklemektedir. Karakteriyle ve kapsamıyla giderek daha da berraklaşan bu kavga, kapitalizmin temel taşlarını yıkan büyük bir devrimci çatışma haline gelmektedir. Çetin bir ekonomik mücadele pahasına, patronlara sıkı sıkıya bağlanmış herhangi bir işçi kategorisinin ücretlerinin artırılması, hayat pahalılığının yükselmesiyle sıfıra düşürülmüştür. Oysa, fiyatların artışının devam etmesi gerekir, çünkü muzaffer ülkelerdeki kapitalist sınıf sömürü politikasıyla Doğu ve Merkezi Avrupa'yı yıkıma uğratırken bütün dünyadaki ekonomik sistemi örgütleyecek durumda değildir; tersine giderek bu ekonomik sistemi bozmaktadır. Eko-

nomik mücadelede başarı sağlamak için, şimdiye kadar sendikalar dışında kalmış olan geniş işçi kitleleri şimdi ise sendikalara akın etmektedirler. Bütün kapitalist ülkelerde, artık proletaryanın yalnız en ileri unsurlarının örgütü değil, tersine bütün kitlesinin örgütünü temsil eden sendikaların olağanüstü bir artışı tesbit edilmektedir. Sendikalara giren kitleler, buralarda kendi mücadele silahlarını yaratmaya çalışıyorlar. Giderek sürekli keskinleşen sınıf uzlaşmazlığı, sendikaları, üretim sürecini ve kapitalist değişim sürecini kesintiye uğratarak bütün kapitalist dünyada yankısı hissedilen grevler yapmaya zorlamaktadır. Kendi ihtiyaçları artarken hayat pahalılığının da artması ve giderek bu ihtiyaçların karşılanamaz duruma gelmesiyle, işçi kitleleri örgütlü bir ekonominin temel taşı olan kapitalist hesapların bütününü de bununla boşa çıkarmaktadırlar. Savaş sırasında, burjuvazinin çıkarları doğrultusunda işçi kitlelerini köleleştirme organları durumuna gelmiş olan sendikalar, şimdi kapitalizmi tahrip edecek organlar durumuna gelmektedirler.

3 — Ama, geçerliliğini yitirmiş sendikal bürokrasi ve sendikal örgütün eski biçimleri hangi şekliyle olursa olsun sendikaların bu nitelik dönüşümünü engelliyorlar. Eski sendikal bürokrasi, her yerde sendikaların işçi aristokrasisi örgütleri olma karakterlerini korumaya çalışıyorlar; bu bürokrasi, düşük ücret alan işçi kitlelerinin sendikalara girişini imkansızlaştıran kuralları yürürlükte tutmaya çalışıyor. Sendika bürokrasisi bugün bile, gün geçtikçe burjuvaziyle proletarya arasında devrimci bir mücadele karakteri kazanmakta olan, işçilerin grev silahının yerine, burjuvaziyle anlaşma politikasını, çılgınca fiyat artışları karşısında son derece anlamsız hale gelmiş olan uzun vadeli anlaşma politikasını geçirmeye çalışmaktadır. Bu bürokrasi, işçilere patronlarla işbirliği, patronlarla birleşik sanayi konseyleri politikasını dayatmaya ve yasal yollarla, kapitalist devletin sayesinde grev hareketinin yaygınlaşmasını engellemeye çalışıyor. Mücadelenin kritik anlarında burjuvazi militan işçi kitleleri arasına anlaşmazlık tohumları ekiyor ve farklı işçi kategorilerinin

tecrit edilmiş eylemlerinin genel sınıf eylemi halinde yayılmasını engelliyor; kapitalist sömürü olgusu nedeniyle hepsi birbirlerine bağlanmış olmalarına rağmen, bir sanayi dalındaki emekçileri görünüş olarak birbirinden ayrı mesleki gruplara ayıran, eski sendikal örgütlerin çalışmasıyla burjuvazi bu eğilimler çerçevesinde desteklenmiştir. Burjuvazi çeşitli proletarya gruplarındaki imtiyazların ortadan kalkmasıyla sürekli zayıflamasına rağmen, eski işçi aristokrasinin ideolojik geleneğindeki güce dayanmaktadır; bu ortadan kalkma, kapitalizmin genel çözülüşüyle, işçi sınıfı içerisindeki çeşitli unsurların durumunun farklılaşmasıyla, onların ihtiyaçlarının eşit duruma gelmesiyle kendini gösterir ve bu da işçi sınıfını güvenlikten yoksun bırakır. İşte, sendikal bürokrasinin yerini, güçsüz durumunu, işçi hareketinin güçlü akımına bırakması, kısmi reformist mücadeleleri hareketin genel devrimci amaçlarına bırakması ve genel olarak proletaryadan tecrit edilmiş çabaların kapitalizmi tahrip etmeyi amaçlayan tek devrimci mücadele durumuna dönüşmesinin engellenmesi buradan kaynaklanmaktadır.

4 — Geniş işçi kitleleri sendikalarda birleşmekte açık bir eğilim gösterdiklerinden ve bu kitlelerin, mesleki bürokrasiye rağmen desteklemekte oldukları mücadelenin objektif devrimci niteliğini gördüklerinden, bütün ülkelerdeki komünistlerin sendikalara girmeleri ve kapitalist düzenin yıkılması uğruna bilinçli mücadele organlarını yaratmaya çalışmaları ve komünizmi zafere ulaştırmaları çok önemlidir. Bu organlar, sendikaların henüz olmadıkları her yerde kurulmalarına önderlik etmelidirler.

Sendika bürokrasisinin son derece aşırı uygulamalarıyla (yerel devrimci sendika şubelerinin oportünist merkezler tarafından dağıtılması) ya da pek vasıflı olmayan emekçi kitlelerin büyük bir çoğunluğuna sendika organlarına giriş yolunu kapatan aristokratik dar politikalarıyla belirlenmemiş durumlar dışında sendikal hareketten gönüllü olarak her türlü kopma, yapay ayrı sendika olurturma girişimleri komünist hareket için son derece tehlikelidir. Bu, en ileri, en sınıf bilinç-

li işçileri kitleden koparır ve onları burjuvazinin çıkarları için çalışan oportünist şeflere yanaştırır... İşçi kitlelerinin kuşkuları, oportünist liderlerin onlar üzerinde sahip oldukları etkinlik ve politik kararsızlıkları, ancak proletaryanın geniş tabakalarının kendi tecrübeleriyle, kendi zafer ve yenilgilerinin dersleriyle öğrendikleri ölçüde giderek daha acımasız bir mücadeleyle kırılabilecektir. İşçiler kapitalist sistem çerçevesinde artık insanca yaşama koşullarının ekonomik mücadele içerisinde elde edilemeyeceğini, ileri komünist işçilerin yalnızca komünizmin savunucuları olarak hareket etmeleriyle değil, aynı zamanda mücadelenin ve sendikaların en kararlı önderleri olarak hareket etmeyi öğrendikleri ölçüde kavrayacaklardır. İşte, böylece oportünist liderleri sendikalardan koparmak, komünistleri başa geçirmek ve buradan hareketle komünizm uğruna devrimci mücadele organını yaratmak mümkün olacaktır. İşte böylece sendikaların parçalanmasına engel olmak, bunların sanayi birlikleriyle yer değiştirmesini sağlamak, kitlelere yabancı bürokrasiyi ortadan kaldırmak ve bunun yerine de sanayi işçileri temsilcileri (Betriebsvertreter)nden oluşan, son derece gerekli işlevleri merkezi kurumlara bırakmayan bir organı koymak mümkün olabilecektir.

5 — Komünistler, sendikaların biçimlerinden ziyade amaçlarına ve niteliklerine önem verdiklerinden, ayrılmamanın sendikalar içerisindeki devrimci çalışmayı terketmek, onları devrimci mücadelenin araçları haline getirme ve proletaryanın en çok sömürülen kesimlerini örgütleme çabalarından vazgeçme anlamına geldiği durumlarda bölünme karşısında çekingen davranmamalıdırlar. Bununla beraber böyle bir bölünme zorunluluk haline geldiğinde, komünistler, bölünmenin işçilerin henüz kavrayamadığı uzak devrimci amaçlar uğruna değil, ekonomik mücadelenin gelişimi içerisinde işçi sınıfının acil pratik çıkarları adına gerçekleştirildiğini, oportünist önderlere ve onların taktiklerine karşı sürekli mücadele etmek, geniş işçi kitlelerinin ekonomik mücadelelerine en güçlü bir biçimde katılmak suretiyle geniş işçi kitlelerine kanıtlayabildikleri tak-

dirde bölünmeyi hayata geçirmelidirler. Bölünmenin kaçınılmaz hale gelmesi durumunda komünistler, bu bölünmenin kendilerini işçi kitlesinden tecrit etmemesine büyük bir dikkat göstermelidirler.

6 — Devrimci ve oportünist sendikal eğilimler arasındaki bölünmenin çoktan ortaya çıktığı her yerde, —Amerika'da olduğu gibi komünist eğilimler hariç, oportünist sendikaların yanında, devrimci eğilimli sendikalar da vardır— komünistler bu devrimci sendikalara yardım etmek, onları desteklemek, onların sendikalist önyargılardan kendilerini kurtarmalarına yardımcı olmak ve komünizmin mücadele alanına katılmalarını sağlamak zorundadırlar. Çünkü komünizm, ekonomik mücadeledeki bütün karmaşık sorunlarda tek, emin ve yanılmaz kılavuzdur. Sendikal bürokrasinin karşıdevrimci eğilimleriyle mücadele etmeyi amaçlayan fabrika komiteleri ve atelye örgütleri gibi sanayi örgütlerinin (gerek sendikaların tabanında gerekse bunların dışında) bulunduğu her yerde komünistlerin, bunları mümkün olduğu kadar aktif bir güçle destekleyecekleri çok açıktır. Fakat, devrimci sendikalara yapılan yardım, politik kargaşa ve sınıf mücadelesinin gelişmesi durumunda komünistlerin, oportünist sendikalardan çıkması anlamına gelmemelidir. Tam tersine, devrimci mücadele yolunda olan bu kitle örgütlerinin bu gelişimini hızlandırmaya çalışırken, hep birlikte kapitalizmi ortadan kaldırma mücadelesi için komünistler, işçileri sendikalarda birleştirici bir unsur rolünü oynamalıdırlar.

7 — Kapitalizmin çürüme döneminde proletaryanın ekonomik mücadelesi, kapitalist düzenin barışçı gelişim dönemine göre çok daha hızlı bir biçimde politik mücadele haline dönüşür. Çok önemli her türlü ekonomik anlaşmazlık, işçilerin karşısına devrim sorununu çıkarabilir. Bu nedenle ekonomik mücadelenin her aşamasında, komünistlerin görevi, mücadelenin ancak, işçi sınıfının kapitalist sınıfı açık bir savaşta yenmesi ve proletarya diktatörlüğü aracılığıyla sosyalist kuruluşa girişmesi durumunda başarıya ulaşabileceğini gös-

termektir. İşte, buradan hareketle komünistler, mümkün olduğu ölçüde devrimin öncüsü Komünist Parti'siyle sendikalar arasındaki bağı kurarak bu ikisi arasında tam bir birlik sağlamayı amaçlamalıdırlar. Bu amaçla komünistler, bütün bu sendikalar ve Üretim Konseyleri'nde (Betriebsreate) sendikal hareketin zafer kazanmasında ve onun yönetilmesinde kendilerine yardımcı olacak komünist kesimleri örgütlemelidirler.

— II —

1 — Proletaryanın, ücretlerin artırılması ve kitlelerin hayat koşullarının genel olarak iyileştirilmesi için ekonomik mücadelesi, ister istemez her gün daha bir çıkmaza girmektedir. Bir ülkeyi arka arkaya istila eden ekonomik düzensizlik, en geri işçilerde bile bu düzenliliğin sürekli artışı oranında ücretlerin artırılması ve işgününün azaltılması için mücadelenin yeterli olmadığını kapitalist sınıfın giderek ekonomik hayatı yeniden inşa etmek ve savaştan önce kendilerine sağladığı hayat koşullarını bile sağlamak gücünü giderek yitirdiğini ispatlamaktadır. İşçi kitlelerinin sürekli olarak artan bilinci Üretim Konseyleriyle sanayi üzerinde sağlanmış olan işçi denetimi aracılığıyla ekonomik rönesans için mücadeleye girişecek örgütleri kurma eğilimini yaratmaktadır. Bütün ülkelerdeki işçileri kapsayan, sanayi işçi konseylerini yaratacak bu eğilim, kaynağını farklı ve çok yönlü etkenlerden (gerici bürokrasiye karşı mücadele, sendikaların uğradıkları başarısızlıkların neden olduğu bıkkınlık, bütün emekçileri kapsayan örgütler kurma eğilimleri) almaktadır ve kısacası sanayinin denetim altına alınmasını gerçekleştirmek için harcanan çabadan kaynaklanmaktadır. Sanayinin denetim altına alınması, sanayi işçi konseylerinin özgün tarihsel görevidir. Bu nedenle, fabrika komitelerini yalnızca proletarya diktatörlüğü programını benimsemiş olan işçilerden oluşturmayı istemek bir hatadır. Tersine Komünist Partisi'nin görevi, *tüm* işçileri örgütlemek için ekonomik düzensizlikten yararlanmak ve onları, şimdi herkesin kavradığı düşünce olan, işçi

denetimi uğruna mücadele düşüncesini geliştirerek, proletarya diktatörlüğü uğruna mücadele etmenin gerekliliğine inandırmaktır.

2 — Komünist Partisi, bu görevi ancak, kapitalist temele dayanan ekonomik hayatın inşaasının bugün imkansız olduğu kesin inancını kitlelerin bilincinde pekiştirerek yerine getirebilir; zaten bu kapitalist temel, kapitalist sınıf için yeni bir köleleştirme anlamına gelir. İşçi kitlelerinin çıkarlarına uygun düşen ekonomik örgütlenme, ancak ve ancak devlet işçi sınıfı tarafından yönetildiği ve proletarya diktatörlüğünün sağlam eli kapitalizmin ortadan kaldırılmasını ve yeni sosyalist örgütlenmeyi başardığı takdirde mümkündür.

3 — Fabrika ve imalathane komitelerinin kapitalizme karşı mücadelesinin acil hedefi; işçi denetiminin, sanayinin bütün dallarına sokulmasıdır. Kendi mesleklerinden bağımsız olarak her işletmedeki işçiler şu ya da bu sanayideki çalışmanın kesintiye uğratılmasının onlar için daha avantajlı olacağını düşünen kapitalistlerin sabotajından acı çekerler; herhangi bir kapitalist, masrafların artışını engellemek için, işçileri en ağır koşulları kabul etmeye zorlar. Bu tür sabotaja karşı mücadele, kendi siyasi düşüncelerinden bağımsız olarak işçilerin çoğunu birleştirir ve bir işletmedeki bütün emekçiler tarafından seçilen proletaryanın gerçek kitle örgütleri, imalathane ve fabrika komitelerini yaratır. Fakat, kapitalist ekonominin dağınıklığı yalnızca kapitalistlerin bilinçli iradesinin sonucu değil, aynı zamanda daha çok kapitalistler düzeninin karşı konulmaz çöküşünün sonucudur. Bu nedenle, işçi komiteleri bu çöküşün sonuçlarına karşı eylemlerinde, tek tek fabrika ve imalathanelerin denetimindeki sınırları aşmaya zorlanmış olacaklar ve yakın bir gelecekte sanayideki bütün dallarda ve bütün sanayide sağlanacak işçi denetimi sorunuyla karşı karşıya kalacaklardır. İşçilerin, yalnızca hammadde olarak fabrika ve imalathaneler için gereç sağlanması üzerinde değil, aynı zamanda sanayi işletmelerinin mali hesapları üzerinde de denetim sağlama eğilimleri, burjuvazi ve kapitalist hükümet

tarafından, sanayinin denetimi için işçi mücadelesini, işçi sınıfı tarafından iktidarın ele geçirilmesi için bir mücadeleye dönüştürecek olan işçi sınıfına karşı katı tedbirler alınmasına yol açacaktır.

4 — Sanayi Konseyleri doğrultusundaki propaganda, doğrudan doğruya sanayi proletaryasından olmayanlar da olsa, geniş işçi kitlelerinin bilincinde pekişecek şekilde yürütülmelidir. Ekonomik dağınıklığın sorumluluğu burjuvaziye aittir ve işçi denetimini isteyen proletarya sanayinin örgütlenmesi, spekülasyonun ve hayat pahalılığının ortadan kalkması için mücadele eder. Komünist Parti'lerinin görevi, gündemde bulunan bütün koşullardan, yakıt yokluğundan ve ulaşımın örgütsüzlüğünden yararlanarak, proletarya dışındaki unsurları aynı amaç çerçevesinde ele alarak ve giderek proleterleşen ve ekonominin düzensizliğinden son derece sıkıntı çeken küçük burjuvazinin en geniş çevrelerini yanına çekerek bu amaçla sanayinin denetimi için mücadele etmektir.

5 — Sınai işçi konseyleri, sendikaların yerini alamaz. Bu konseyler, sadece sanayinin çeşitli dallarındaki eylem sırasında örgütlenir ve giderek her türlü mücadeleyi yürütecek güçte genel bir aygıt yaratılabilir. Bugün, sendikalar, bütün işçi işletmelerine katılabilecek örgüt nitelikleriyle Sınai Işçi Konseyleri'nin kapsayabildiği genişlikteki işçi kitlelerini bünyesinde toplayamamalarına rağmen merkezileştirilmiş mücadele organlarını temsil ediyorlar. Sınai işçi komiteleriyle sendikalar arasında işçi sınıfının her türlü görevinin paylaşımı, Sosyal Devrimin tarihsel gelişiminin sonucudur. Sendikalar işçi kitlelerini ücretlerin yükseltilmesi ve çalışma günlerinin düşürülmesi için mücadele amacıyla örgütlediler ve geniş ölçüde de bunu yaptılar. Sınai Işçi Konseyleri, sanayinin denetlenmesi ve ekonominin düzensizliğine karşı mücadele için örgütleniyor. Bu konseyler bütün işçi işletmelerini kapsar, ama bu konseylerin savundukları mücadele, sadece yavaş bir şekilde genel siyasi bir nitelik taşıyabilir. Bu da ancak sendikaların kendi bürokrasilerinin karşıdevrimci eğilimleri-

ni aşmayı başardıkları ya da devrimin bilinçli organları haline geldikleri ölçüde olur. Sendikalar açısından bunların gerçekleştiği ölçüde komünistler, fabrika komitelerinin, sendikanın fabrika kolu haline getirilmesi çabalarını desteklerler.

6 — Komünistlerin görevleri; sendikalar ve sınai işçi konseylerinin mücadeleci çözümün, kararın, bilincin ve kavganın en iyi yöntemlerinin kavranmasına yani, komünist özün kavranmasına ulaşmaları için harcamaları gereken çabalara indirgeniyor. Bunu başarabilmek için komünistler, gerçekte sendikaları ve işçi komitelerini Komünist Partisi'ne tabi kılmak ve böylece merkezileşmiş bütün proleter örgütleri kapsayan, bunları bütünüyle işçi sınıfının zaferine, proletarya diktatörlüğüne, komünizme giden yolda harekete geçirerek, güçlü bir proletarya partisinin tabanı olacak kitlelerin proleter organlarını yaratmalıdırlar.

7 — Komünistler, sendikalar ve sanayi konseyleriyle, devrim için güçlü bir silah elde edince, bu kitle örgütleri, proletarya diktatörlüğünün kurulmasıyla birlikte, üzerlerine düşen büyük role hazırlıklı olurlar. Gerçekten de bu, ekonomik hayattaki yeni örgütlenmenin sosyalist temeli olmak, bunların görevi olacaktır. Fabrika ve imalathane örgütlerini temsil edecek, sınai işçi konseylerine dayanan, sanayi temel taşları olarak örgütlenmiş olan sendikalar, işçi kitlelerine onların sanayiye ilişkin ödevlerini kavratacaklar ve işletme yöneticilerini, en ileri işçilerden oluşturacaklar, uzmanların teknik denetimini örgütleyeceklerdir. Sendikalar, işçi iktidarının temsilcileriyle uyum içersinde, sosyalist ekonomi politikanın planlarını inceleyecekler ve uygulayacaklardır.

— III —

Sendikalar barış döneminde, uluslararası bir birlik oluşturma eğilimlerini ortaya koyuyorlardı. Grevler boyunca, kapitalistler komşu ülkelerin işgücüne ve yabancı «tilki»lerin hizmetlerine başvuruyorlardı. Ama

savaştan önce sendikal enternasyonalin ikinci derece önemi vardı. Bu enternasyonal, karşılıklı mali yardımları örgütlemek ve işçi hayatına ilişkin istatistikleri düzenlemekle uğraşıyordu. Fakat oportünistler tarafından yönetildikleri için sendikalar, işçi yaşamını birleştirmeye uğraşmıyorlar ve tüm uluslararası mücadeleden kaçabilmek için ellerinden geleni yapıyorlardı. Savaş sırasında kendi ülkelerinde burjuvazinin sadık köleleri olan oportünist sendika liderleri, şimdi de sendikal enternasyonali yeniden kurmak ve onu, uluslararası sermayenin proletaryaya karşı verdiği mücadelenin bir silahı haline getirmek için uğraşıyorlar. Bunlar; Jauhaux, Gompers, Legien vb. önderliğinde uluslararası kapitalist soygun örgütünden başka bir şey olmayan «Milletler Cemiyeti»ne bağlı bir «İşçi Bürosu» kuruyorlar. Bunlar bütün ülkelerde grev hareketini, işçileri kapitalist devletin temsilcilerinden oluşan hakem mahkemelerine teslim olmaya zorlayacak yasalar yoluyla boğmaya çalışıyorlar. Her yerde, işçi sınıfının gittikçe büyüyen birliğini dağıtmak üzere maharetli işçilere ayrıcalıklar tanımaları için kapitalistlerle anlaşmaya çalışıyorlar. Bu nedenle Amsterdam Sendika Enternasyonali iflas etmiş II. Brüksel Enternasyonali'nin aynısıdır. Bunun aksine olarak sendikaların bir kısmını oluşturan komünist işçiler uluslararası sendikal bir cephenin yaratılması için mücadele etmelidirler. Artık bir grev durumunda parasal yardım sözkonusu değildir. Tehlike bir ülkenin işçi sınıfını tehdit ettiği sırada, kitle örgütleri olarak öteki ülkelerin sendikalarının, onun savunmasını yapmaları ve ülkelerinin burjuvazilerinin, işçi sınıfına karşı mücadele eden burjuvaziye yardım etmelerini engellemek için herşeyi yapmaları gerekir. Bütün ülkelerde proletaryanın ekonomik mücadelesi giderek devrimci bir nitelik kazanıyor. Bu nedenle sendikalar, hem kendi ülkelerinde, hem de başka ülkelerde her türlü devrimci eylemi, bilinçli olarak ve en aktif bir şekilde hayata geçirmeye çalışılmalıdırlar. Bu amaçla, yalnızca kendi ülkelerinde mücadelenin mümkün olan en geniş merkezileşmesini sağlamak için uğraşmamalılar, aynı zamanda bunu, komünist enternasyonale gir-

mek ve çeşitli ülkelerde mücadeleyi karşılıklı yardımlaşmayla ortaklaşa sürdüren ordu halinde onunla birleşmek suretiyle de yapmalıdırlar.

Komünist Enternasyonal I., II., III. ve IV. Kongrelerince onaylanan, tez, bildiri ve kararlar, sf. 53 - 57.

(1919 - 1923)

Komintern Yürütme Kurulunun Fabrika Hücreleri Örgütlenmesi Üzerine Aldığı Kararlardan Kısımlar (*)

21 Ocak 1924, Inprekor, W: 24, p. 261, 21 Şubat 1974.

[Komünist partilerinin fabrika hücreleri temeli üzerinde yeniden örgütlenmeleri onları «bolşevikleştirme» çabasının bir kısmı idi. Rus Komünist partisi Merkez Komitesinin tezi partinin yirmibeşinci kuruluş yıldönümü dolayısıyla şunu vurguluyordu: «RKP'sinin tecrübesi dünya komünizminin en büyük servetidir... Onun tarihi, zaferleri ve yenilgileri yalnızca Rusların değil, tüm dünya proletaryasının sınıf mücadelesinin teorik ve pratik tüm sorunları üzerine dersler çıkarabileceği ve rehberlik bulabileceği kaynağı sağlar.» Kararla birlikte yayınlanan bir makalede Alman tecrübesinin «Rus partisinin örgütsel ilkelerinin batı Avrupa partileri için de tümüyle geçerli olduğu»nu gösterdiği ama bu ilkelerin bazılarının batı Avrupa'da daha önceden de hayata geçirilmesi gerekirken Rusya'da ancak devrimden sonra hayata geçirilebildiği öne sürülüyordu. Bölge temeline göre örgütlenme sosyal demokrat dönemin bir kalıntısıydı ve yalnızca oyların sayımıyla ilgiliydi. Karar, partilerin değişen koşullara göre tecrübe ışığında düzeltmelerin yapması gerektiği kaydıyla oybirliğiyle alın-

(*) Kararın tümü elimizde yoktu. Yararlı olacağı kanısıyla «THE COMMUNIST INTERNATIONAL 1919 - 1943 DOCUMENTS, V: II by Jane Degras» isimli derlemeden bu kısımları aktardık.

dı. Aynı zamanda Almanyada fabrika hücrelerinin örgütlenmesi konusunda prezidyum tarafından özel talimatlar çıkarıldı. Mahalli (district) ve yerel (local) komitelerin üyelerinin çoğunluğunun fabrika hücrelerinden oluşması gerektiği belirtildi. Diğer partilerden ayrı olarak Alman Komünist Partisinin örgütlenme için yeni bir program hazırlaması ve gelişmeyi düzenli olarak KEYK'na bildirmesi gerekiyordu. Daha sonra yıl içerisindeki Beşinci Komintern kongresi kararı onayladı ve gerekli yeniden örgütlenmenin yüzeysel bir taktik değişiklik değil, partilerin bolşevik ilkeler üzerinde temelden yeniden örgütlenmeleri olduğunun Ocaktan beri apaçık hale gelmiş olduğunu ilan etti. Partilerin kendileri bunu henüz kavramış değillerdi. Fabrika hücrelerinin bulunduğu yerlerde, bunların görevlerini sendika fraksiyonlarının görevleri seviyesinde sınırlama eğilimleri vardı. Tersine bunlar, üye ve sempatizan kaydeden, aidat toplayan, vs. birincil parti örgütleriydiler. Partizan kaydeden, aidat toplayan, vs. birincil parti örgütleriydiler. Partilerin sosyal bileşimlerinin geliştirilmesi gerekiyordu; sanayi işçileri çoğunluğu oluşturmalıydı. Bu tamamlandığında sokak hücreleri tümüyle kaldırılabilir ve sanayi işçisi olmayan üyeler fabrika hücrelerine bağlanabilirdi. KEYK'ten yerel ve merkezi örgüt konusunda tüm partiler için talimatlar hazırlaması istendi.]

Partinin örgütlenmesi, şartlara ve eylemin amaçlarına uyumlu hale getirilmelidir.

Partimizin niyai amacı; burjuva düzenini yıkmak, iktidarın işçi sınıfı tarafından fethedilmesi, ve komünizme erişmektir. Partinin acil görevi, emekçi kitlesinin günlük mücadelesinde aktif olarak yer alarak işçi sınıfının çoğunluğunu ve bu mücadelenin liderliğini kazanmaktır. Bu yalnızca fabrikalarda çalışan kitlelerle parti örgütümüzün en sıkı birlikteliği ile başarılabilir.

Bu ilkeden hareketle, Komintern'in 3. kongresi, fabrika hücrelerinin, komünist partilerinin temelleri

olduğuna karar verdi. Bu değişiklik henüz komintern seksiyonlarının çoğunluğunda yerine getirilmedi; birçoklarında fabrika hücrelerinin örgütlenmesi sorusu pratik biçimiyle bile yükseltilmedi. Ancak Alman devriminin deneyi (1923 sonu) en açık biçimiyle gösterdiki; fabrikaları temel edinmiş hücrelerin ve emekçi kitlelerle sıkı bağların yokluğu halinde, bu kitleler mücadeleye çekilemez ve önderlik edilemez, haletiruhiyeleri doğru bir biçimde değerlendirilemez, bizim için en uygun andan yararlanılamaz ve burjuvaziye karşı zafer kazanılamaz.

YEREL PARTİ ÖRGÜTÜNÜN TEMEL BİÇİMLERİ

1 — Parti örgütünün temeli fabrikadaki parti hücresidir. Belirli bir fabrikada çallışan bütün komünistler, bu fabrikadaki parti hücresine bağlı olmalıdırlar.

Not : Bir ya da iki parti üyesinin olduğu fabrikalardaki üyeler, çalışmalarını bölgedeki fabrika hücresi olmayan tüm fabrikalara yayması gereken en yakın fabrika hücresine bağlanmalıdırlar.

2 — Fabrikalarda, atölyelerde, depolarda vs. çalışmayan (ev kadınları, hizmetçiler, hamallar, vs. gibi) komünistler, yerine göre örgütlenen sokak hücrelerinde olacaklardır.

Not : Çalıştıkları yerden başka yerde oturan bütün fabrika hücreleri üyeleri, yaşadıkları yerin mahalli (district) bürosunda kayıtlı olmalıdırlar. Mahalle bürosu bunları sokak hücrelerinde görevlendirebilir. Mahalli büroca bir sokak hücresine tayin edilen fabrika hücresi üyeleri, parti ilkeleri üzerine olan sorunlar, parti delegelerinin seçimleri vs., gibi sorunlarda daha önce fabrika hücrelerinde oy kullanmışlarsa sokak hücresinde oy kullanmamalıdırlar.

3 — İşsiz kalan üyeler daha önce çalıştıkları fabrikanın hücresinin üyesi kalırlar. İşsizlikleri uzarsa ma-

halli komitenin izniyle, o hücreden alınıp yaşadıkları bölgedeki bir hücreye transfer edilebilirler.

4 — İşçilerin çalıştıkları fabrikaya veya çiftliğe yakın olan, yaşadıkları küçük endüstri merkezlerinde, kasabalarda, köylerde, fabrika veya çiftliğin çevresinde homojen hücreler kurulacaktır.

5 — Fabrika ve sokak hücreleri, görevleri dağıtacak olan, üçten az, beşten çok olmayan bir büro veya yönetim seçeceklerdir.

7 — Birçok fabrika ve sokak hücresinin olduğu büyük şehirlerde bu hücreler mahalle örgütleri içinde, mahalle örgütleri de bölge (area) örgütleri içinde örgütleneceklerdir. Bölgelerde biraraya gelerek şehir örgütünü meydana getirirler... Küçük kasabalarda ve köylerde hücreler yerel (local) gruplar olarak örgütleneceklerdir.

Not : Mahalli ve yerel gruplar kendi alanlarındaki bütün hücrelerin bütün üyeleriyle düzenli toplantılar yapacaklardır.

8 — Bütün mahalli ve yerel grupların başında, şartlara göre, ya bütün hücre üyelerinin genel toplantısı ya da delegelerin toplantısında seçilmiş, üç ile beş arasında üyesi olan bir büro olmalıdır.

10 — Şehirlerdeki parti örgütünün önderliği üyelerinin orantısına göre delege sayısı olan, bütün mahallelerin delegelerinin oluşturduğu şehir konferansları tarafından seçilecektir.

11 — Fabrika hücrelerinin etkinliğini arttırmak için, mahalli büroların ve bölge komitelerinin üyelerinin yarısından çoğu fabrika hücrelerinin üyesi olmalıdır...

12 — İllegalite koşullarında, bir üst parti örgütlerinin, bölge komitesinin tutuklanması gibi istisnai koşullarda, ilk fırsatta bir delege toplantısı düzenlemek ve yeni bir komitenin seçilmesi veya tayinin onaylanması koşuluyla, yeni bir komite tayin etme hakkı vardır... İllegalite koşullarında bölge komiteleri olduğunca dar tutulmalıdır.

FABRİKA HÜCRELERİNİN GÖREVLERİ

Partinin politik örgütlenme çalışmalarındaki ağırlık fabrika hücrelerine kaydırılmalıdır.

Fabrika hücreleri, çalışan yığınların günlük ihtiyaçları için mücadelelerinin önderliğini alarak onların proletarya diktatörlüğü için mücadeleye ilerlemelerine rehberlik edecektir.

Genel Parti işlerine ek olarak parti hücresinin görevleri aşağıdakilerdir :

1 — Parti dışı (partisiz) işçi yığınları arasında komünist ajitasyon ve propagandayı, tek tek işçiler arasında onları K.P. üyeliğine çeken sistemli bir çalışma yürütmek. Fabrikada politik yayınları dağıtmak ve hatta bir fabrika gazetesi yayınlamak...

2 — Sürekli ve kararlı bir biçimde fabrikadaki sendika, kooperatif, fabrika konseyi, kontrol komitesi vb. resmi mevzileri elegeçirmek için çalışmak.

3 — Hücre, işçi yığınlarının bütün ekonomik isteklerine, mücadelelerine müdahale ederek hareketi geliştirecek ve daha derinleştirecek, işçilere mücadelenin politik sonuçlarını anlatarak onları daha geniş bir mücadele yoluna (sadece ekonomik değil, politik) sokacak ve burjuvaziye ve faşizme karşı işçilerin birleşik cephesini yaratacaktır.

4 — Hücre fabrikalarda, sosyalist ve diğer «işçi» partileri dahil, diğer partilerin üye ve sempatizanlarına karşı bu partilerin çalışmaları hakkındaki kullandıkları işçi sınıfının geri tabakaları için dahi anlaşılabilir olan malzemeleri kullanarak sürekli mücadele etmelidir.

5 — Çalışanlar ve işsizler arasında çelişkilerin doğmasını engellemek için onlar arasında bağlar kurmak.

6 — Şartlar oluştuğunda işçilerin üretimi, bankaları, mülkleri, ulaştırmayı,... kontrol etmeleri için savaşmak.

7 — Fabrikadaki kadınlar ve gençler arasında çalışmak ve onları mücadeleye çekmek...

8 — Bütün hücre üyeleri fabrikada, hücre bürosu veya yönetimce kendisine verilen parti çalışmalarını yaparak parti çalışmasına katılmalıdır.

Fabrika hücrelerinin fabrikadaki bu özel görevleri dışında bölgesel görevleri de vardır... Bunların en önemlileri şunlardır :

1 — Üyelerin yaşadıkları yerlerde seçim, konut ve hayat pahalılığı kampanyaları gibi politik ve örgütsel parti çalışmalarını yürütmek...

2 — Parti yayınlarını dağıtmak, okuyucular ve parti üyeleri kaydetmek, ajitasyon, propaganda, o yerdeki örgütlerde klüb vs. kazanımlar elde etmek; sempatizanları gösteriye çekmek...

3 — Bölgede ev ev ajitasyon, o bölgede yaşıyanların parti ile ilgilerini, bölgedeki politik çalışmayı, faşist eylemleri rapor etmek; silah depolarını gözlemek.

Not : Şehir en büyük birimdir, sonra mahalle, sonra bölge gelir. Yani bölge en küçük birimdir.

V. İ. LENİN

Acil Görevimiz

Rus işçi hareketi bugün bir geçiş döneminde yol almaktadır. Batı Bölgesinde, St. Petersburg'da, Moskova'da, Kiev'de, ve öteki kentlerdeki Sosyal-Demokrat işçi örgütlerinin başardıkları harika başlangıç (1898 baharında) Rusya Sosyal-Demokratik İşçi Partisi'nin kuruluşu ile tamamlanmıştı. Rus Sosyal-Demokrasisi, şimdilik, ileriye doğru bu muazzam adımı atarken sanki bütün gücünü tüketmiş ve ilk baştaki, ayrı ayrı yerel örgütlerin tecrit edilmiş işleyişine geri dönmüş gibi görünüyor. Partinin varlığı sona ermemiş, yalnızca, güç toplamak ve bütün Rus Sosyal - Demokratlarının birleştirilmesini sağlam bir temel üzerine yerleştirmek için kendi içine çekilmiştir. Bu birliği gerçekleştirmek, bunun için uygun bir biçim geliştirmek ve dar yerel tecrit olmuşluktan bütünüyle kurtulmak - işte Rus Sosyal-Demokratlarının acil ve hemen önlerinde duran görev budur.

Hepimiz, görevimizin proletaryanın sınıf mücadelesinin örgütlenmesi olduğunda hemfikiriz. Fakat, bu sınıf mücadelesi nedir? Tek bir fabrikanın ya da, sanayinin tek bir dalının işçileri işverenlerine karşı mücadeleye girerlerse bu sınıf mücadelesi olur mu? Hayır, bu, yalnızca onun cılız bir tohumudur. İşçilerin mücadelesi, ancak, tüm ülkedeki, bütün işçi sınıfının en önde gelen temsilcilerinin hepsinin kendilerinin tek bir işçi sınıfı olduklarının bilincine vardıkları ve yalnızca tek tek işverenlere değil, *bütün* kapitalistler *sınıfı*na ve bu sınıfı destekleyen hükümete karşı yönelen bir mücadele açtıklarında, bir sınıf mücadelesi haline gelir. Ancak, tek bir işçi, kendisinin bütün bir sınıfın üyesi olduğunun farkına vardığında, ancak, kendisinin tek tek işverenlere ve tek tek hükümet görevlilerine karşı gün be gün verdiği mücadelenin bütün burjuvaziye ve

bütün hükümete karşı bir mücadele olduğunu idrak ettiğinde, onun mücadelesi, bir sınıf mücadelesi haline gelir. «Her sınıf mücadelesi, bir siyasal mücadeledir» - Marx'ın bu ünlü sözleri, işçilerin işverenlere karşı her mücadelesinin *her zaman* bir siyasal mücadele olması gerektiği anlamında anlaşılmamalıdır. Bu sözler, işçilerin kapitalistlere karşı mücadelesinin bir *sınıf* mücadelesi haline geldiği *nisbette* kaçınılmaz olarak bir siyasal mücadeleye *dönüşeceği* anlamında anlaşılmalıdır. İşçileri örgütleyerek, onlar arasında propaganda ve ajitasyon yürüterek, onların, kendilerini ezenlere karşı kendiliğinden mücadelelerini bütün bir sınıfın mücadelesi haline, belirli bir siyasal *parti*nin, belirli siyasal ve sosyalist idealler uğruna mücadelesine *dönüştürmek* Sosyal-Demokratların görevidir. Bu, tek başına yerel faaliyet ile erişilemeyecek olan birşeydir.

Yerel Sosyal-Demokratik faaliyet ülkemizde hayli yüksek bir düzeye erişmiştir. Sosyal-Demokratik fikirlerin tohumları bütün Rusya'ya yayılmıştır; işçi bildirileri —Sosyal-Demokratik edebiyatın en ilk biçimi— St. Petersburg'dan Krasnoyarsk'a, Kafkaslardan Urallara kadar bütün Rusya işçileri tarafından bilinmektedir. Şimdi olmayan tek şey, bütün bu yerel faaliyetin *tek* bir partinin faaliyeti olarak birleştirilmesidir. Bizim başlıca geriliğimiz, yenmek için bütün enerjimizi hasretmemiz gereken şey, yerel faaliyetin dar «amatörce» karakteridir. Bu amatörce karakterden ötürü, Rusya'daki işçi hareketinin birçok görünümü, salt yerel olaylar olarak kalmakta ve Rus Sosyal-Demokrasisinin bütününün birer örneği, bütün Rus işçi sınıfı hareketinin bir aşaması olarak önemlerinden pek çok şey yitirmektedirler. Bu amatörlük yüzünden, bütün Rusya'da çıkarlarının ortak olduğu bilinci, işçilere yeteri kadar aşılanamamakta, onlar mücadelelerini, Rus sosyalizmi ve Rus demokrasisi ülküsü ile yeterince bağlayamamaktadırlar. Bu amatörlük yüzünden yoldaşların teorik ve pratik sorunlar üzerine sahip oldukları değişik görüşler merkezi bir yayın organında açıkça tartışılmamakta, bu tartışmalar ortak bir program ortaya çıkartma ve Parti için ortak taktikler yaratma ereğine

hizmet etmemekte, dar inceleme çevresi içinde kaybolmakta ya da yerel ve raslantısal özgüllüklerin aşırı ölçüde abartılmasına yol açmaktadır. Amatörlüğümüze son vermeliyiz! *Ortak eyleme* girişmek, ortak bir Parti programının ortaya çıkartılmasını sağlamak, Parti taktiklerimizin ve Parti örgütlenmemizin ortaklaşa tartışılması için yeterince olgunlaşmış bulunuyoruz.

Rus Sosyal-Demokrasisi eski devrimci ve sosyalist teorileri eleştirmek bakımından pek çok şey yapmıştır; kendisini yalnızca eleştirmek ve teori yapmakla kısıtlamamış, programının havada durmadığını, halk arasındaki, yani fabrika proletaryası arasındaki, geniş kendiliğinden hareketin taleplerine cevap verdiğini göstermiştir. Şimdiyse, bunun ardından gelen, çok güç, ama çok önemli adımı atması gerekmektedir - hareketin bizim koşullarımıza uyarlanmış bir örgütlenmesini ortaya çıkartmak. Sosyal Demokrasi kendini, işçi sınıfı hareketine basit bir şekilde hizmet etmekle sınırlamaz: O, (Karl Kautsky'nin *Komünist Manifesto*'nun temel fikirlerini tekrarladığı tanımını kullanacak olursak) «*sosyalizm ve işçi sınıfı hareketinin birleştirilmesi*»ni temsil eder; Sosyal-Demokrasinin görevi, belirli sosyalist ülküleri, işçi sınıfının kendiliğinden gelme hareketine götürmek, bu hareketi, çağdaş bilimin düzeyine erişmiş olması gereken sosyalist inançlarla bağlamak, sosyalizme erişmenin bir aracı olarak demokrasi uğruna düzenli siyasal mücadele ile bu hareketi birleştirmek - tek bir kelime ile, bu kendiliğinden hareketi, *devrimci parti*nin faaliyeti aracılığıyla yıkılmaz tek bir bütün haline sokmaktır. Batı Avrupa'daki sosyalizm ve demokrasi tarihi, Rus devrimci hareketinin tarihi, işçi sınıfı hareketimizin tecrübesi - işte, Partimiz için bir amaca yönelik örgütlenme ve bir amaca yönelik taktikler ortaya çıkarmada üzerinde durup incelememiz gereken *malzeme* budur. Bununla birlikte bu malzemenin «tahlili»nin bağımsız olarak yapılması gerekmektedir, çünkü, hiç bir yerde hazır olarak bulunabilecek modeller yoktur. Bir yandan, Rus işçi sınıfı hareketi Batı Avrupa'dakinden oldukça farklı koşullar altında varlığını sürdürmektedir. Bu konuda hayale kapılmak ka-

dar tehlikeli birşey olamaz. Öte yandansa, Rus Sosyal-Demokrasisi Rusya'daki eski devrimci partilerden öz bakımından tamamen farklıdır, öyle ki, eski Rus ustalardan devrimci tekniği ve gizli örgütlenmeyi öğrenmek gerekliliği (bu gerekliliği kabul etmekte zerre kadar tereddüt etmiyoruz) hiçbir şekilde bizi bunları eleştirel bir tarzda değerlendirme görevimizden ve kendi örgütlenmemizi bağımsız olarak ortaya çıkartmaktan alakoymamalıdır.

Böylesi bir görevin sunuluşunda belli başlı iki soru, özellikle ve ısrarlı bir biçimde öne çıkmaktadır: 1) Sosyal-Demokratik faaliyet için topyekün özgürlük ihtiyacı, tek - ve dolayısıyla merkeziyetçi - bir partinin kurulması ihtiyacıyla nasıl birleştirilmelidir? Sosyal-Demokrasi gücünü, kendini, muhtelif sınai merkezlerde farklı zamanlarda farklı biçimlerde açığa vuran kendiliğinden işçi hareketinden alır; yerel Sosyal-Demokratik örgütlerin faaliyeti bütün Parti faaliyetinin *temeli*dir. Bununla birlikte, eğer bu, tecrit edilmiş «amatörler»in faaliyeti ise, o zaman, kesinlikle söylemek gerekir ki, bu faaliyete, proletaryanın *sınıf* mücadelesinin örgütü ve önderliği olmadığından Sosyal-Demokratik denemez. 2) Sosyal-Demokrasinin, siyasal özgürlük için mücadeleyi başlıca ereği haline getiren devrimci bir parti olma uğraşı ile, siyasal komploların örgütlenmesini kararlı bir biçimde reddedişini, (P. B. Akselrod tarafından doğru bir biçimde işaret edildiği gibi) «işçileri barikatlara çağırma»yı kararlılıkla reddedişini, ya da genel olarak bir devrimci grubu tarafından düşünülmüş, hükümete şu ya da bu, saldırı «planı»nı işçilere zorlamayı reddedişini nasıl birleştirebiliriz?

Rus Sosyal-Demokrasisi bu soruların *teorik* çözümünü sağlamış olduğuna inanmak için her hakka sahiptir; bunun üzerine eğilmek, «Programımız» makalesinde söylenmiş olanları tekrarlamak anlamına gelirdi. Şimdi söz konusu olan bu sorunların *pratiksel* çözümü meselesidir. Bu, tek bir kişi ya da tek bir grup tarafından sağlanabilecek bir çözüm değildir; bu ancak, bir bütün olarak Sosyal-Demokrasi'nin örgütlü faali-

yeti ile sağlanabilir. İnanıyoruz ki, anın **en acil görevi** bu sorunların çözümünü yerine getirmekten **ibarettir**, bu maksatla da hemen önümüzdeki hedefin *düzenli olarak çıkacak ve bütün yerel gruplarla yakın bağlara sahip bir Parti organının kurulması* olması gerekmektedir. İnanıyoruz ki, önümüzdeki dönemin tümü boyunca Sosyal-Demokratların *bütün* faaliyetinin bu amaca yönelmesi gerekmektedir. Böyle bir organ olmaksızın, yerel faaliyet, dar «amatörce» bir faaliyet olarak kalacaktır. Partinin oluşumu - eğer bu Partinin belirli bir gazetede doğru olarak tanıtılması örgütlenmeyecek olursa - belli bir dereceye kadar laftan ibaret kalacaktır. Merkezi bir organ tarafından birleştirilmeyen bir ekonomik mücadele bütün Rus proletaryasının *sınıf* mücadelesi haline gelemez. Eğer, Parti, bir bütün olarak bütün siyaset sorunları üzerine görüş belirtemez ve mücadelenin muhtelif görünümlerine yön veremezse siyasal bir mücadeleyi yürütmek olanaksızdır. Devrimci güçlerin örgütlenmesi ve disipline edilmesi ve devrimci tekniğin geliştirilmesi; bütün bu sorunların merkezi bir organda tartışılması yapılmadıkça, *işlerin yürütülmesi için* belirli *biçimler*in ve *kuralların* **kollektif** olarak ortaya çıkartılması gerçekleştirilmedikçe, her Parti üyesinin - merkezi organ aracılığıyla - bütün Parti'ye karşı *sorumluluğu* yerleştirilmedikçe, olanaksızdır.

Bütün Parti güçlerinin - bütün yazın güçlerinin, bütün örgütsel yeteneklerin, bütün maddi kaynakların vb. - bütün Parti'nin organının kurulması ve doğru bir biçimde yürütülmesi üzerine toplanmasının gerekliliğinden söz ederken bir an için olsun, öteki faaliyet biçimlerini - yani, yerel ajitasyon, gösteriler, boykot, casusların idam edilmesi, burjuvazinin ve hükümetin tek tek temsilcilerine karşı sert kampanyalar, protesto grevleri, vb., vb. - geriye atılmasını düşünüyor değiliz. Tersine, şuna eminiz ki, bütün bu faaliyet biçimleri Parti'nin faaliyetinin *temelini* oluşturmaktadır, ama, bunların tüm Parti'nin bir organı aracılığıyla birleştirilmesi *olmaksızın,* devrimci mücadelenin bu biçimleri *önemlerinin onda dokuzunu yitirirler;* ortak Parti tecrübesinin yaratılmasına, Parti geleneklerinin ve süreklili-

ğin yaratılmasına götürmezler. Parti organı, böylesi faaliyetlerle rekabet etmekten uzak, bu faaliyetin yayılmasına, bütünleşmesine ve sistemleşmesine muazzam etkide bulunacaktır.

Bütün güçlerin düzenli olarak çıkan ve düzenli olarak ele ulaşan bir organın kurulması üzerine teksif edilmesi gerekliliği, Rus Sosyal-Demokrasisinin öteki Avrupa ülkelerindeki Sosyal-Demokrasiye ve eski Rus devrimci partilerine kıyasla kendi özgül durumundan ortaya çıkmaktadır. Gazetelerden ayrı olarak, Almanya, Fransa, vb. işçileri faaliyetlerinin kamuya gösterilmesi, hareketin örgütlenmesi için başka pek çok araca sahiptirler - parlamenter faaliyet, seçim ajitasyonu, halk toplantıları, yerel (kırsal ya da kentsel) kamu idaresine katılma, sendikaların (meslek ya da işkolu) açık yönetimi vb., vb. *Bütün bunların yerine,* evet bunların *hepsi*nin yerine, - siyasal özgürlüğü kazanıncaya kadar - kendisi olmaksızın bütün işçi sınıfı hareketinin geniş bir örgütlenmesinin olanaksız olduğu, devrimci bir gazetenin bize hizmet etmesi gerekmektedir. Biz komplolara inanmıyoruz, hükümeti yıkmak için bireysel devrimci cüretkarlığı reddediyoruz; Alman Sosyal-Demokrasisinin savaşçısı Liebknecht'in sözleri bizim faaliyetlerimizin parolasıdır: «*Studieren, propagandieren, organisieren*» - Öğrenin, propaganda edin, örgütleyin - ve bu faaliyetin ekseni ancak *Parti'nin organı* olabilir ve olmalıdır.

Fakat, böylesi bir organın düzenli ya da az çok kalıcı olarak kuruluşu mümkün müdür ve mümkünse hangi koşullar altında? Bu meseleyi gelecek sefer ele alacağız.

Bütün Eserler, cilt : 4, s. 215
(İngilizce Baskı)

V. İ. LENİN

Acil Bir Sorun

Daha önceki makalede hemen önümüzdeki görevin, düzenli olarak çıkan ve elden dağıtılan bir Parti organının kurulması olduğunu söylemiş ve bu hedefe erişmenin nasıl ve hangi koşullar altında mümkün olabileceği sorusunu ortaya atmıştık. Bu sorunun daha önemli yanlarını inceleyelim.

İleri sürülebilecek başlıca itiraz, bu maksada erişilebilmesinin *ilk önce* yerel grup faaliyetinin gelişmesini gerektirdiğidir. Biz bu, oldukça yaygın görüşün aldatıcı olduğu kanısındayız. Parti organını ve buradan çıkartılacağı gibi Partinin kendisini kurmaya ve bunları sağlam bir temel üzerine yerleştirmeye hemen girişebiliriz ve girişmemiz de gerekir. Böylesi bir adım için esas olan koşullar şu anda vardır: yerel Parti faaliyeti yürütülmektedir ve açıkça görülmektedir ki, derin kökler salmıştır; çünkü, giderek sıklaşan yıkıcı polis saldırıları sadece kısa süren kesintilere yol açmaktadır; taze güçler savaşta düşenlerin yerini hızla doldurmaktadır. Parti yalnızca yurt dışında değil Rusya içinde de yayımcılık ve yazın güçleri için kaynaklara sahiptir. Dolayısıyla, mesele, *zaten yürütülmekte olan* çalışmanın «amatör» usullerle mi sürdürüleceği yoksa tek bir partinin çalışması halinde ve, bütünlüğü içerisinde tek bir ortak organda mı yansıtılacağıdır.

İşte burada hareketimizin en acil sorununa, en hassas noktasına geliyoruz: *örgütlenme*. Devrimci örgütlenme ve disiplinin geliştirilmesi yeraltı tekniğimizin mükemmelleştirilmesi mutlak birer gerekliliktir. Açıkça kabul etmemiz gerekir ki, bu bakımdan eski Rus devrimci partilerinin gerisindeyiz ve bütün çabamızı onları yakalamak ve geçmeye yöneltmemiz gerekiyor. Geliştirilmiş örgütlenme olmaksızın genel olarak işçi sınıfı hareketimizde hiçbir ilerleme olamaz ve özel olarak da

düzenli olarak çalışan bir organı olan etkin bir parti kurulamaz. Bu, işin bir yanı. Öte yandan, varolan Parti organları (gazeteler kadar, kurumlar ve gruplar olarak da organlar) örgütlenme sorunlarına daha çok dikkat sarfetmeli ve yerel gruplar üzerinde bu bakımdan etkide bulunmalıdırlar.

Yerel, amatörce faaliyet her zaman aşırı kişisel ilişkilere, inceleme çevresi yöntemlerine yol açar ve biz de bugünkü çalışmamız için artık çok daralmış olan ve güçlerin haddinden fazla harcanmasına yol açan inceleme çevresi aşamasından çıkmış bulunuyoruz. Ancak tek bir parti halinde kaynaşmak, kayıpları azaltmak ve otokratik yönetimin baskısına ve çılgınca kıyımlarına karşı güvenilir bir siper inşa edebilmek için erişmemiz gerekli olan, iş bölümü ilkelerini ve güçlerden tasarruf etmeyi ele alıp gözetmemizi mümkün kılacaktır. Karşımızda, Rus «yeraltı»nın geniş alanlarında gizlenmiş cılız sosyalist guruplarının karşısında en güçlü modern devletin sosyalizm ve demokrasiyi ezmek için bütün gücünü sarfeden devasa makinası durmaktadır. Sonunda bu polis devletini yıkacağımıza inanıyoruz, çünkü toplumumuzun bütün sağlam ve gelişen güçleri demokrasi ve sosyalizmden yanadır; ama hükümete karşı sistematik bir mücadele yürütmek için devrimci örgütlenmeyi, disiplini ve yeraltı çalışması tekniğini en yüksek mükemmellik derecesine çıkartmamız gerekir. Tek tek Parti üyelerinin yada ayrı ayrı üye gruplarının Parti çalışmasının farklı yanları üzerinde uzmanlaşmaları esastır kimisi edebiyatın çoğaltılmasında, ötekiler sınır ötesi taşımada, bir üçüncü kategori bunların Rusya'da dağıtılmasında, dördüncü biri kentlerdeki dağıtımda, bir beşincisi gizli buluşma yerlerinin düzenlenmesinde, bir altıncısı fonlar toplanmasında, yedinci biri haberleşmenin ve bütün istihbaratın teslim alınmasında, sekizincisi ilişkilerin korunmasında, vb. vb. Bu türden uzmanlaşmanın daha çok kendine hakimiyeti, mütevazı, görünmeyen günlük çalışmaya kendini hasretmede daha büyük bir yeteneği, inceleme çevrelerindeki bilinen çalışmadakinden çok daha büyük gerçek kahramanlığı gerektirdiğini biliyoruz.

Rus sosyalistleri ve Rus işçi sınıfı zaten kahramanca niteliklerini ortaya koymuşlardır ve genel olarak insan darlığından yakınmak da bir günah olur. Çalışan gençliğin arasında demokrasi ve sosyalizm fikirlerine karşı tutkulu ve denetlenemez bir çoşkunluğun bulunduğu gözlenmiş olmalıdır ve hapisanelerin ve sürgün yerlerinin kalabalıktan dolup taşmasına karşın aydınlar arasından işçilere yardımcılar gelmeye devam etmektedir. Eğer devrimci davanın bütün bu gönüllüleri oranında, daha sıkı bir örgütlenmenin gerekli olduğu fikri geniş ölçüde yayılacak olursa, düzenli olarak yayınlanan ve ele geçen bir Parti gazetesi bir düş olmaktan çıkar. Bu planın başarısı için gerekli olan koşullardan birini -gazetenin heryeredn düzenli olarak muhaberat ve öteki malzeme ile donatılmasının sağlanması- ele alalım. Tarih, devrimci hareketimizin her yeniden kabarışında, böyle bir amaca erişilmesinin, yurtdışında yayınlanan gazeteler bakımından bile olsa mümkün olduğunu göstermemiş midir? Eğer çeşitli yörelerde çalışmakta olan Sosyal - Demokratlar Parti gazetesini *kendi* gazeteleri olarak kabul eder ve onunla düzenli temas sürdürmeyi gözetirlerse, sorunlarını ve bütün hareketin onun içinde yansıtılmasını başlıca görevleri olarak görürlerse, gazeteyi hareket hakkında tam istihbaratla donatmayı sağlamak oldukça mümkün olacaktır, yeter ki, gizliliği korumanın çok karmaşık olmayan yöntemleri, gözden kaçırılmasın. Sorunun öteki yanı, gazetenin düzenli olarak Rusya'nın her tarafına yetiştirilmesi, çok daha güç; Rusya'daki devrimci hareketin daha önceki biçimleri içinde, gazetelerin, bu ölçüde kitleleri amaçlamadıkları bir dönemde olduğundan daha güçtür. Bununla birlikte, Sosyal - demokratik gazetelerin amaçları onların dağıtımını kolaylaştırmaktadır. Gazetelerin düzenli olarak ve büyük miktarlarda ulaştırılmaları gereken başlıca yerler sınai merkezler, fabrika köyleri ve kasabaları, büyük kentlerin fabrika bölgeleri vb.'dir. Böylesi merkezlerde nüfus hemen hemen bütünüyle işçi sınıfındandır; aslında böylesi yerlerdeki işçi vaziyete hakimdir ve polisi atlatmanın yüzlerce yolunu bilir; bu olağanüstü faaliyetlerinden dolayı civardaki fabrika merkezleri ile iliş-

kileri çok mükemmeldir. Sosyalistlere karşı İstisnai Yasa zamanında (1878-90) Alman siyasi polisi Rus polisinden daha kötü değil muhtemelen daha iyi faaliyet gösteriyordu; ne var ki, Alman işçileri örgütlülükleri ve disiplinleri sayesinde, haftalık illegal gazeteyi düzenli olarak sınır ötesinden taşımayı ve bunları bütün abonelerin adreslerine ulaştırmayı sağlamışlardı, o kadar ki, bakanlar bile Sosyal - Demokrat postaya («kızıl posta») hayran kalmamazlık edemiyorlardı. Biz, elbette, böylesine başarılar düşlemiyoruz, ama, eğer çabalarımızı buna yöneltirsek, Parti gazetemizin yılda en az oniki kere çıkmasını ve sosyalizmin kendilerine erişmiş olduğu bütün işçi gruplarının bulunduğu, hareketin bütün ana merkezlerine ulaştırılmasını sağlayabiliriz.

Uzmanlaşma sorununa tekrar dönecek olursak, bunun yetersizliğinin, kısmen «amatör» çalışmanın hakim olmasından, ve kısmen de Sosyal - Demokrat gazetelerimizin örgütlenme sorunlarına genellikle pek az dikkat göstermelerinden ötürü olduğuna da dikkati çekmemiz gerekir.

Ancak ortak bir Parti organının kurulması, devrimci faaliyetin «belirli bir alanındaki» işçiye kendisinin «sıra»da yürümekte olduğu bilincini, kendi çalışmasının Parti için doğrudan doğruya esas olduğu, kendisinin, Rus proletaryasının ve Rus halkının en zalim düşmanının -Rus otokratik yönetiminin- boğazını sıkacak bir ilmek haline gelecek olan zincirin bir halkası olduğu bilincini verebilir. Ancak bu türden bir uzmanlaşmaya sıkı sıkıya bağlanmak, güçlerimizde tasarruf sağlayabilir; böylelikle, yalnızca devrimci çalışmanın her alanındaki iş daha az sayıda insan tarafından yürütülmekle kalmayacak, bugünkü faaliyetlerin bazı yanlarını *legal* işler haline getirmek fırsatı da ortaya çıkacaktır. Faaliyetin bu *legalleştirilmesi,* bunun yasa sınırları içinde yürütülmesi Rus sosyallistlerine, Alman Sosyal - Demokratlarının baş oranı *Vorwarts (İleri)*'de çok önceleri önerilmiş bulunmaktadır. İnsan, ilk bakışta böyle bir öneriye şaşırabilir, ama aslında bu, üzerinde dikkatle durulmayı haketmiş bir öneridir. Herhangi bir kentteki yerel bir inceleme çevresinde çalışmış olan hemen herkes

kolayca hatırlayacaktır ki, çevrenin uğraştığı pek çok ve değişik işler arasında bazıları kendi içlerinde legaldiler (örneğin, işçilerin durumları üzerine istihbarat toplamak; pek çok sorun üzerine legal edebiyatı araştırmak; belirli türlerden yabancı edebiyatı tartışmak ve gözden geçirmek; belirli türlerden ilişkileri korumak; genel bir eğitim elde etmeleri, fabrika yasalarını incelemeleri için işçilere yardım, vb.). Bu türden işleri özel bir müfrezedeki insanların işi haline getirmek «ateş hattındaki» devrimci ordunun gücünü (onun «savaş potansiyeli»nde hiçbir düşme olmaksızın) azaltacak ve «yaralananların ve ölenlerin» yerini dolduran yedeklerin gücünü artıracaktır. Bu, ancak, hem aktif üyeler hem de yedekler kendi eylemlerinin Partinin ortak organında yansıtıldığını gördükleri ve kendilerinin onunla olan bağlantılarını hissettikleri takdirde mümkün olacaktır. Biz uzmanlaşmamızı hangi dereceye kadar vardırmış olursak olalım, işçilerin yerel toplantıları ve yerel guruplar hiç kuşkusuz her zaman için gerekli olacaklardır; ama bir yandan (polisin eylemi açısından özellikle tehlikeli olan ve çoğu zaman göze alınan tehlikeye değmekten uzak) kitlesel devrimci mitinglerin sayısı önemli ölçüde azalmış olacak, öte yandansa, devrimci çalışmanın muhtelif yanlarının özel işlevleri olarak seçilmiş olması böylesi mitinglerin legal toplantı biçimleri arkasında perdelenmesi için daha büyük fırsatlar sağlayacaktır: eğlenceler, yasaların izin verdiği derneklerin mitingleri vb. III. Napoleon dönemindeki Fransız işçileri ve, Sosyalistlere Karşı İstisnai Yasa zamanındaki Alman işçileri siyasal ve sosyalist toplantılarını gizleyebilmek için mümkün olan bütün yolları bulup çıkartabilmiş değiller miydi? Rus işçileri de aynı şeyleri yapabileceklerdir.

Dahası: ancak daha iyi bir örgütlenme ve ortak bir Parti organının kurulması ile Sosyal Demokratik propaganda ve ajitasyonun muhtevasının bizzat kendisini genişletmek ve derinleştirmek mümkün olacaktır. Buna çok ihtiyacımız var. Yerel çalışmanın her zaman kaçınılmaz olarak yerel özgüllüklerin abartılmasına yol aça-

caktır .... (*) bu aynı zamanda ileri bir demokratik organ olacak olan bir merkezi organ olmaksızın olanaksızdır. Ancak o zaman Sosyal - Demokrasiyi demokrasinin öncü savaşçısına dönüştürme *çabamız, gerçeklik* haline gelecektir. Biz de, ancak o zaman, belirli siyasal taktikleri ortaya çıkartmaya muktedir olacağız. Sosyal - Demokrasi «tek bir gerici kitle» teorisini reddetmiştir. Sosyal - Demokrasi gerici sınıflara karşı, ilerici sınıfların desteğinden yararlanmayı en önemli siyasal görevlerden biri olarak görmektedir.Örgütlenmeler ve yayınlar özellikleri bakımından yerel olarak kaldıkları sürece bu görevin yerine getirilmesi çok zordur: işler tek tek «liberaller» ile olan ilişkilerden ve onlardan güç belâ elde edilen çeşitli «yardımlar»dan ileriye geçemez. Ancak siyasal mücadele ilkelerini tutarlı olarak uygulayan ve demokrasi bayrağını yüksekte tutan bir ortak Parti organı bütün militan demokratik unsurları kendi yanına kazanabilecek ve Rusya'nın bütün ilerici güçlerini siyasal özgürlük uğruna mücadelede kullanabilecektir. Ancak o zaman, biz, işçilerin polise ve devlet yetkililerine karşı için için yanan boğucu öfkelerini otokratik yönetime karşı bilinçli bir öfkeye ve işçi sınıfı ile bütün Rus halkının hakları için sonuna kadar giden bir mücadeleyi sürdürme kararlılığına çevirebiliriz! Modern Rusya'da bu temel üzerine inşa edilmiş olan, sımsıkı örgütlenmiş bir devrimci partinin en büyük siyasal güç olduğunu herkes görecektir!

Daha sonraki sayılarda Rus Sosyal Demokratik İşçi Partisinin program taslağını yayınlayacak ve muhtelif örgütsel sorunların daha ayrıntılı bir tartışmasına girişeceğiz.

Bütün Eserler, cilt : 4, s. 221
(İngilizce Baskı)

(*) El yazmasının bu kısmı mevcut değil. - Yayımcı